

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 21.11.2000
KOM(2000) 742 lopullinen

**KOMMISSION KERTOMUS
NEUVOSTOLLE**

**KULUTTAJAHINTAINDEKSIEN YHDENMUKAISTAMISESTA
EUROOPAN UNIONISSA**

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	2
Taulukot	5
Tekstissä käytetyt lyhenteet.....	6
1. TIIVISTELMÄ.....	9
2. JOHDANTO.....	11
3. PERUSKÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT.....	12
3.1. YKHI:n tavoitteet ja soveltamisala	12
3.2. YKHI:n kattavuus, painotus ja hinnat	13
3.3. YKHI:n laskeminen.....	14
4. EUROSTATIN LEVITTÄMÄT YKHI:T	14
5. INDEKSISSÄ TAPAHTUNEET PARANNUKSET.....	16
5.1. Painot.....	17
5.2. Katetut tavarat ja palvelut.....	18
5.3. Maantieteellinen ja väestöllinen kattavuus.....	21
5.4. Tavaroiden ja palveluiden luokitus	21
5.5. Tariffihinnat	22
5.6. Vakuutukset	23
5.6.1. Vakuutusten painot.....	24
5.6.2. Vakuutusten hinnat.....	25
5.7. Terveysten, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun palvelut.....	25
5.8. YKHI:n täytäntöönpanoa koskevat suuntaviivat	26
5.8.1. YKHI:en tarkistamista koskevat suuntaviivat	26
5.8.2. Hinnanalennusten käsittelyä YKHI:ssä koskevat suuntaviivat.....	27
5.8.3. Hylättyjen hintahavaintojen käsittelyä koskevat suuntaviivat.....	28
5.8.4. Tietojenkäsittelylaitteiden ja erityisesti mikrotietokoneiden käsittelyä YKHI:eissä koskevat suuntaviivat	28
6. INDEKSIN LAATU	28
6.1. Asianmukaisuus	29
6.2. Luotettavuus.....	30

6.2.1.	Edustavuus	30
6.2.2.	Tarkkuus	31
6.3.	Vertailukelpoisuus.....	32
6.3.1.	Erilaisten kaavojen käytön vertailukelpoisuus.....	32
6.3.2.	Jäsenvaltioiden välinen vertailukelpoisuus.....	33
6.4.	YKHI:lle asetettujen vähimmäisvaatimusten toimivuus	34
6.4.1.	Teknisesti "vaikeiden" hyödykeryhmien periaatteelliset ongelmat	36
6.4.2.	Uudet keskeiset tavarat ja palvelut.....	36
6.4.3.	Painojen laatu.....	43
6.4.4.	Kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot.....	43
6.4.5.	Indeksin laskukaava (yhteinen viitejakso).....	49
6.4.6.	Perusaggregaatit	52
6.4.7.	Otantojen vähimmäisvaatimukset	55
6.4.8.	Makroaggregoinnin muuttuminen perusaggregoinniksi.....	62
6.4.9.	Hintojen ja laadullisen mukauttamisen vähimmäisvaatimukset	62
6.4.10.	Laadulliset mukautukset käsittävä tietokanta	64
6.4.11.	Implisiittiset laatuindeksit.....	64
6.4.12.	Puuttuvat hintatiedot	65
6.4.13.	Kausituotteet	65
6.4.14.	Hintatietojen mittaaminen ja käsittely.....	65
a)	Tariffihinnat	65
b)	Hinnanalennukset	66
c)	Ostajan hintojen YKHI:iin sisällyttämisen ajankohta	66
d)	Tarkistusmenettelyt	67
6.5.	Johdonmukaisuus	67
6.5.1.	Luokitus	67
6.5.2.	Kansantalouden tilinpitojen kanssa yhdenmukaiset määritelmät	67
6.6.	Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys	68
6.7.	Saatavuus ja selkeys	69
7.	YKHI:N LAADUNVARMISTUS	71
7.1.	Vaatimusten noudattamisen valvonta.....	71

7.2.	Neuvoa-antava elin.....	73
8.	EU:N LAAJENTUMINEN.....	73
8.1.	Johdanto.....	73
8.2.	Täytäntöönpanostrategia.....	74
8.3.	Phare-hanke.....	75
8.3.1.	Hintatilastoja koskeva pilottihanke	75
8.3.2.	Koulutusohjelma	75
9.	SÄÄNTELYKOMITEAN TOIMINTA	76
10.	KÄYTTÄJIEN JA TIEDOTUSVÄLINEIDEN REAKTIOT.....	77
10.1.	Euroopan keskuspankin lausunto.....	77
10.2.	Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosaston lausunto	78
10.3.	YKHI ja lehdistö	79
11.	KUSTANNUKSET	80
12.	TULEVAISUUDENNÄKYMÄT	81
12.1.	Tuleva yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa.....	81
	LIITE I	84
	LIITE II	85
	LIITE III.....	97

TAULUKOT

Taulukko 1 Joulukuussa 1999 täydellisesti täytäntöönpannut alaindeksit.....	19
Taulukko 2 Tärkeimmät tunnistetut potentiaalisten erojen lähteet	35
Taulukko 3 Uudet keskeiset tuotteet ja palvelut vs. korvaukset	39
Taulukko 4 Jäsenvaltioiden ehdottamat uudet keskeiset tuotteet ja palvelut.....	41
Taulukko 5 Eurostatin ehdottamat uudet keskeiset tuotteet ja palvelut.....	42
Taulukko 6 Kattavuuden muutokset tammikuun 2000 indeksistä alkaen.....	46
Taulukko 7 Vuosimuutosprosentit (ero %-yksiköinä YKHI:n, joka sisältää laajennetun kattavuuden, ja YKHI:n, joka ei sisällä laajennettua kattavuutta, välillä)	48
Taulukko 8 Painojen viitejaksot	51
Taulukko 9 Perusaggregaattien laskennassa käytettävät kaavat	53
Taulukko 10 Perusaggregaattien keskimääräinen määrä kuukaudessa viimeisten kahdentoista kuukauden aikana.....	57
Taulukko 11 Hintahavainnot perusaggregaattia kohti keskimäärin kuukaudessa.....	59
Taulukko 12 Tämänhetkinen tilanne ja tulevat toimet	82

TEKSTISSÄ KÄYTETYT LYHENTEET

A	Itävalta
B	Belgia
CC	Ehdokasvaltio
CEIES	Euroopan talous- ja sosiaalityölästä käsittelevä neuvoa-antava komitea
CET	Keski-Euroopan aika
CMQ	Vaatimusten noudattamista koskeva kyselylomake
COICOP	Yksilöllisen kulutuksen luokitus käyttötarkoituksen mukaan
D	Saksa
DK	Tanska
EKHI	Euroopan kuluttajahintaindeksi
EKI	Elinkustannusindeksi
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä
EL	Kreikka
EMU	Euroopan talous- ja rahaliitto
ES	Espanja
ETA	Euroopan talousalue
ETAKHI	Euroopan talousalueen kuluttajahintaindeksi
EU	Euroopan unioni
EY	Euroopan yhteisö
F	Ranska
FIN	Suomi
FISIM	Välilliset rahoituspalvelut
I	Italia
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
IRL	Irlanti
JO	Euroopan yhteisöjen virallinen lehti
KHI:t	Kuluttajahintaindeksit
KLK	Kotitalouksien lopulliset kulutusmenot
KLRK	Kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot
L	Luxemburg
N	Norja
NA	Kansantalouden tilinpito
NL	Alankomaat
NSI	Kansallinen tilastolaitos
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö

OVP:t	Ostovoimapariteetit
OVS:t	Ostovoimastandardit
P	Portugali
PC	Mikrotietokone
PHARE	Toimintasuunnitelma Puolan ja Unkarin koordinoitua tukea varten (laajennettu kattamaan myös muut Keski- ja Itä-Euroopan maat)
RAM	Aritmeettisten keskihintojen suhde
RLKHI	Rahaliiton kuluttajahintaindeksi
S	Ruotsi
SDDS	Data Dissemination Standards
TOK	Tilasto-ohjelmakomitea
TV	Televisio
UK	Yhdistynyt kuningaskunta
UNSD	Yhdistyneiden kansakuntien tilastojaosto
US	Yhdysvallat
YK	Yhdistyneet kansakunnat
YKHI	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

**KOMISSION KERTOMUS
NEUVOSTOLLE
KULUTTAJAHINTAINDEKSIEN YHDENMUKAISTAMISESTA
EUROOPAN UNIONISSA**

1. TIIVISTELMÄ

Kuten neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2494/95¹ edellytetään, yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä (YKHI) on tuotettu ja julkaistu käyttämällä yhteistä perusjaksoa 1996=100, yhteistä kulutustavaroiden ja -palveluiden kattavuutta ja yhteistä luokitusta maaliskuusta 1997 lähtien.

Helmikuussa 1998 komissio (Eurostat) antoi neuvostolle kertomuksen (KOM(1998)104 lopullinen) (jäljempänä 'kertomus') laadituista YKHI:istä ja erityisesti niiden luotettavuudesta ja vertailukelpoisuudesta. Kertomuksessa todettiin, että sekä komissio että Euroopan rahapoliittinen instituutti ovat katsoneet kyseisten indeksien olevan tyydyttävä väline taloudellisen lähentymisen arvioinnissa. Eurostat ja tärkeimmät käyttäjät ovat kuitenkin vielä pyrkineet parantamaan YKHI:en laatua ja vertailukelpoisuutta, jotta ne soveltuisivat rahapolitiikan tarpeisiin ja inflaation seurantaan talous- ja rahaliitossa. Kertomuksessa mainittiin erityisesti laadullista mukauttamista, otantamenetelmiä ja tavaroiden ja palvelujen kattavuutta koskevat kysymykset. Kertomusta seuranneina kahtena vuotena komissio (Eurostat) on yhdessä kansallisten tilastolaitosten kanssa keskittynyt näihin kysymyksiin sekä antanut ajankohtaisia ja kattavia indeksejä Euroopan keskuspankille ja muille käyttäjille.

Vaikka alkuperäiset YKHI:t olivat kattavuudeltaan melko laajat, ne olivat kuitenkin suurimmaksi osaksi yhteinen nimitys kansallisille kuluttajahintaindekseille (KHI). Sittenkin kattavuutta on huomattavalla työllä ja jäsenvaltioiden yhteistyön avulla laajennettu lähes kaikkiin kulutusmenoihin. Erityisesti sellaiset vaikeat alat, kuten terveys, koulutus ja sosiaalisen suojelun palvelut, on nyt suurimmaksi osaksi katettu, samoin kuin vakuutus- ja rahoituspalvelut. Näissä samoin kuin maantieteellisessä ja väestöllisessä kattavuudessa on noudatettu sovittuja määritelmiä, ja siten varmistettu tietojen vertailukelpoisuus merkittävistä institutionaalisista eroista huolimatta.

Muita parannuksia vertailukelpoisuuteen ovat tuoneet sopimukset ns. tariffihintojen (esim. sähkö ja puhelin) käsittelystä sekä jäsenvaltioiden halukkuus ajantasaistaa painotuksia ja varmistaa, että uusien tavaroiden, kuten matkapuhelinten ja mikrotietokoneiden, hinnat on otettu mukaan. Vaikka asetuksissa ei ole asetettu jäsenvaltioille velvollisuutta painotusten vuosittaiseen kattavaan ajantasaistamiseen, kolme jäsenvaltiota tekee sen vuosittain ja muut joko harkitsevat sitä tai suunnittelevat aikaistavansa ajantasaistamista. Siten YKHI:ien painotus on jonkin verran enemmän ajan tasalla ja relevantimpaa kuin KHI:ien ennen yhdenmukaistamista.

Toistaiseksi ei ole päästy yksimielisyyteen siitä, vaikuttaako inflaatio omistusasumiseen siten, että se pitäisi ottaa huomioon YKHI:eissä muutoin kuin korjaus- ja huoltokulujen osalta. Mahdollisuutta muodostaa omistusasuntojen nettohankintakulujen (talojen hinnat) indeksi on tutkittu, ja siihen on todettu liittyvän huomattavia käytännön vaikeuksia monissa jäsenvaltioissa. Näkökannasta riippuen omistusasukkaiden muut kulut kuin rahamääräiset menot joko eivät liity kuluttajainflaatioon tai liittyvät siihen, mutta ilman käytännön ratkaisua ongelmaan.

Laadullisia mukautuksia koskeva ongelma on osoittautunut hankalaksi, mitä olisi ehkä voinut odottaakin. Hidasta edistymistä on kuitenkin tapahtunut jonkin verran, kuten

¹ EYVL L 257, 27.10.1995, s. 1.

esimerkiksi implisiittisten laatuindeksien (IQI) koeluonteinen käyttöönotto käytännöllisenä seurantavälineenä. Huoli siitä, että KHI:t sisältävät tilastoharhoja ylöspäin, koska laadullisia mukautuksia ei ollut otettu huomioon erityisesti huipputekniikan tavaroiden kuten mikrotietokoneiden osalta, lisääntyi joulukuussa 1996 julkaistun USA:n KHI:ä koskevan Boskinin komission raportin ja vuonna 1998 julkaistun Saksan KHI:ä koskevan Hoffmannin raportin vuoksi. Komissio (Eurostat) on tarkastellut tilastoharhoja koskevia väitteitä melko yksityiskohtaisesti.

Vaikka komissio toteaaakin, että laadulliset muutokset ovat merkittävä kysymys, se on kuitenkin tullut siihen johtopäätökseen, että ei voida osoittaa minkään KHI:n olevan systemaattisesti harhainen, koska ei ole yksimielistä käsitystä siitä, mikä muodostaa laadullisen muutoksen, tai soveliaita toimintamenetelmiä sellaisten muutosten ottamiseksi huomioon. Boskinin elinkustannusindeksiteoriaan perustuvaa väitettä ei sen kiinnostavuudesta huolimatta voida soveltaa YKHI:iin, joka on Laspeyres-tyyppinen, inflaation mittaamiseen tarkoitettu indeksi, ja teorian taustalla olevat oletukset eivät ole toteutuneet yleisesti. Komissio (Eurostat) seuraa kuitenkin tiiviisti USA:n työvoimatilastoviraston pyrkimyksiä kehittää mikrotietokoneiden ja muiden kulutustavaroiden ja palvelujen laadullisia mukautuksia.

Se pyrkii myös edelleen pääsemään jäsenvaltioiden kanssa yksimielisyyteen käytännön toimenpiteistä laadullisten mukautusten parantamiseksi. Maiden välillä tehdyt vertailut todellisista tehdyistä mukautuksista ovat osoittaneet alaindeksien tasolla joskus olevan suuriakin eroja, joita ei voida hyväksyä, ja jäsenvaltiot on saatettu tietoisiksi näistä.

Jäsenvaltioiden kanssa tehty otantamenetelmiä koskeva työ on edistynyt jonkin verran paremmin, vaikka myös tällä alalla on puute riittävästä teoreettisesta kehyksestä. Vaikka tilastollinen otantateoria on hyvin kehittynyt, sen soveltamiseen hintaindekseihin, joissa hinnan muutoksia on mitattava dynaamisessa taloudessa, liittyy periaatteellisia kysymyksiä, joita ei ole ratkaistu. Lisäksi taloudellisista syistä useimmat jäsenvaltiot käyttävät harkintaan perustuvia otantamenetelmiä todennäköisyysotannon sijaan. Asetuksen keskeinen vaikutus liittyy saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen riittävään edustukseen. Valintamyymälöiden kassojen "skanneritietojen" myötä parantuneiden hintatietojen tarjoamiin etuihin liittyviä mahdollisuuksia tarkastellaan parhaillaan useissa jäsenvaltioissa.

Tammikuussa 1999 alkaneen EMU:n III-vaiheen jälkeen paino on siirtynyt kansallisista YKHI:istä rahaliiton kuluttajahintaindekseihin (RLKHI), joka on EKP:n kannalta keskeinen sen arvioidessa hintojen vakautta euroalueella. Komissio (Eurostat) julkaisee nykyään RLKHI:t sekä kuukausittaiset YKHI:t ja kattavan joukon alaindeksejä aikataulussa, joka on noin 18 päivää edellä neuvoston puiteasetuksessa säädettyä aikataulua. Indeksit ovat saatavilla komission (Eurostatin) NewCronos-tietokannassa ja web-sivustossa. Niissä on myös selittäviä tietoja laatimismenetelmistä. Ehdokasmaat ovat komission (Eurostatin) ja jäsenvaltioiden asiantuntija-avun avulla edistyneet merkittävästi YKHI:en vaatimusten mukaisten kuluttajahintaindeksien laatimisessa, ja myös ne ovat saatavilla.

Komissio (Eurostat) uskoo, että YKHI:t ovat huomattava yhteistyönä syntynyt saavutus, joka ansiosta saadaan entistä parempia tietoja inflaatiosta rahapolitiikan tarpeisiin ei ainoastaan rahaliiton vaan myös jäsenvaltioiden hallitusten käyttöön. Vielä on kuitenkin tehtävä paljon, jotta varmistettaisiin indeksien yleinen luotettavuus, asianmukaisuus ja vertailukelpoisuus. Jäsenvaltioiden kanssa tästä eteenpäin tehtävän työn avulla pyritään sen vuoksi lujittamaan ja selittämään (käytännön ohjein) nykyisiä vähimmäisvaatimuksia ja, sikäli kun jäljellä on systemaattisia eroja kuten laadullisessa mukauttamisessa, kehittämään

tarvittavia uusia vähimmäisvaatimuksia. Se pyrkii myös kehittämään toiminnallisia valvontajärjestelmiä, jotka olisivat riittävän tehokkaita vakuuttamaan käyttäjät siitä, että kaikki YKHI:t ja RLKHI ovat vahvistettujen ja vielä laadittavien vähimmäisvaatimusten mukaisia.

2. JOHDANTO

Ministerineuvosto antoi 23. lokakuuta 1995 asetuksen², joka muodostaa oikeusperustan yhdenmukaistettujen menetelmien laatimiselle kuluttajahintaindeksien (KHI:t) kokoamiseksi EU:n jäsenvaltioissa.

YKHI:t olivat kriteeri Euroopan talous- ja rahaliittoon mukaan tulolle, ja ne muodostavat perustan Euroopan kuluttajahintaindeksin (EKHI) ja rahaliiton kuluttajahintaindeksin (RLKHI) laatimiselle. Näistä viimeksi mainittu tulee myöhemmin toimimaan euroalueen inflaation virallisena mittarina. Sen vuoksi yhdenmukaistamisen alkuvaiheessa YKHI:ien tärkein käyttötapa oli niiden soveltaminen vakaan hintatason lähentymiskriteerissä EMU:n III-vaiheen valmistelujen yhteydessä. Siten tämän ajan yhdenmukaistamisessa keskityttiin poistamaan tai pienentämään huomattavia pitkän ajan vaikutuksia (vertailukelpoisuuden puutetta), koska ne olivat todennäköisimpiä vääristämään kestävän vakaan hintatason arviointia. Tämä lähestymistapa nojautui Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, jossa todetaan, että "rahanarvon aleneminen lasketaan kuluttajahintaindeksin avulla yhtäläisin perustein ottaen huomioon kansallisten määritelmien erot".

Tammikuun 1. päivä 1999 oli historiallinen päivä Euroopan taloudellisessa integraatiossa. Talous- ja rahaliiton III-vaihe alkoi 11 maan osallistumisella yhteiseen rahaan. Kyseisestä päivästä lähtien euroalueella on käytetty yhtä korkokantaa, jonka Euroopan keskuspankki (EKP) vahvistaa. Kuten perustamissopimuksessa edellytetään, vakaan hintatason säilyttäminen on Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) ensisijainen tehtävä. EKP:n puheenjohtaja Wim Duisenberg ilmoitti lokakuussa 1998³, että se toteuttaisi joustavaa rahapolitiittista strategiaa ja varmistaisi siten euroalueen vakaan hintatason, joka perustuu rahalliseen viitearvoon ja muihin indikaattoreihin ("*vakaa hintataso tarkoittaa, että yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin vuosikasvu jää euroalueella alle kahden prosentin*")⁴.

Yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä (YKHI) annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2494/95 (jäljempänä 'puiteasetus') säädettiin **vaiheittaisesta lähestymistavasta** siten, että kukin vaihe edellytti erityisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, joista säädettiin komission asetusten muodossa. YKHI:en täytäntöönpanoprosessin osalta on korostettava, että puiteasetuksessa säädettiin menettelystä, jossa tilasto-ohjelmakomitea (TOK) toimi sääntelykomiteana. (TOK muodostuu kansallisten tilastolaitosten pääjohtajista.)

Näissä puitteissa on yhdessä jäsenvaltioiden kanssa laadittu YKHI:ien tuottamista koskevia sääntöjä, suuntaviivoja sekä vapaaehtoisesti sovellettavia hyvän toimintatavan ohjeita. Tähän mennessä on annettu kymmenen yksityiskohtaista asetusta, joissa vahvistetaan erityiset YKHI:ien tuottamista koskevat täytäntöönpanotoimenpiteet.

² Neuvoston asetus (EY) N:o 2494/95 (EYVL L 257, 27.10.1995, s. 1).

³ Katso EKP:n lehdistökonferenssissa jaettu teksti, Frankfurt, 13.10.1998.

⁴ Wim Duisenberg EKP:n lehdistökonferenssissa, Frankfurt, 13.10.1998.

Ensimmäinen komission asetus (EY) N:o 1749/96, joka koskee toimeenpanon alkutoimenpiteitä, kattoi kuusi teknistä aluetta: peruskattavuus, uudet keskeiset tavarat ja palvelut, perusaggregaatit, sekä laadullisen mukauttamisen, otantojen ja hintojen vähimmäisvaatimukset. Toinen komission asetus (EY) N:o 2214/96 koskee YKHI:n ja sen alaindeksien ilmoittamista Eurostatille ja Eurostatin tekemää levittämistä. Komission asetuksessa (EY) N:o 2454/97 määritellään YKHI:n tuottamisessa käytettyjen painojen laadun vähimmäisvaatimukset.

Lisäksi kahdella neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (neuvoston asetukset (EY) N:o 1687/98 ja N:o 1688/98) laajennettiin YKHI:n kattavuutta joulukuussa 1999 ja joulukuussa 2000.

Neljännessä komission asetuksessa (EY) N:o 2646/98 säädetään tariffihintojen käsittelyyn liittyvistä vähimmäisvaatimuksissa, ja komission asetus (EY) N:o 1617/1999 koskee vakuutuksen käsittelyn vähimmäisvaatimuksia.

Komission asetuksella (EY) N:o 1749/1999 saatettiin komission asetuksessa (EY) N:o 2214/96 säädetty luokitus ajan tasalle. Viimeisimmässä asetuksessa, neuvoston asetus (EY) N:o 2166/1999, säädetään terveyden, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun alaan kuuluvien tuotteiden YKHI:ssä suoritettavan käsittelyn vähimmäisvaatimuksista. TOK antoi toukokuussa 2000 pidetyssä kokouksessaan myönteisen lausunnon kahdesta uudesta asetusluonnoksesta (luonnos asetukseksi alennettujen hintojen käsittelystä YKHI:ssä ja luonnos asetukseksi ostajan hintojen YKHI:iin sisällyttämisen ajankohdasta). Tämän kertomuksen liitteessä I on täydellinen luettelo YKHI:ä koskevista säädöksistä.

Kuten jo ensimmäisessä kertomuksessa korostettiin, kuluttajahintaindeksin tuottaminen on mutkikas ja vaikea operaatio. Monet tarpeelliset muutokset edellyttivät pitkiä neuvotteluja ja merkittäviä valmisteluja ennen täytäntöönpanoa.

Ensimmäisessä kertomuksessa raportoitiin YKHI:ien tilanteesta vuoden 1997 lopulla kolmen ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen antamisen jälkeen.

Tässä kertomuksessa, joka perustuu edellä sanottuun, keskitytään indeksissä sen jälkeen tapahtuneisiin parannuksiin ja käsitellään indeksin laatuun liittyviä seikkoja. Lisäksi siinä annetaan yleiskatsaus työohjelmasta vuoteen 2002 saakka.

3. PERUSKÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT

3.1. YKHI:n tavoitteet ja soveltamisala

YKHI tuotetaan kussakin jäsenvaltiossa käyttäen yhdenmukaistettua menetelmää, jonka Euroopan hintatilastotieteilijät ovat kehittäneet Eurostatin johdolla. YKHI on euroalueen pääasiallinen hintatason vakauden mittari. Sitä käytetään lähentymisen arviointiin EU:ssa, ja rahoitusmarkkinat pitävät näitä indeksejä arvossa, koska ne tarjoavat vertailukelpoisia tietoja EU:n jäsenvaltioista.

Maastrichtin sopimuksen jälkeen YKHI:n tavoitteena on ollut mitata inflaatiota kuluttajahintaindeksin avulla yhtäläisin perustein, kansallisten määritelmien erot huomioon ottaen. Tässä ei kuitenkaan ole otettu huomioon sitä, että inflaatiolle ei ole olemassa käytännön määritelmää. Määritelmiä on vain yleisellä tasolla, ja näistä luultavasti laajimmalti hyväksytyn mukaan "inflaatio on yleisen hintatason jatkuva nousu". Tämä määritelmä ja tärkeimpien käyttäjien lausunnot ja tarpeet otettiin huomioon päätettäessä,

että YKHI lasketaan Laspeyres-tyyppisenä hintaindeksinä, joka perustuu jäsenvaltion talousalueella kuluttajien tarpeiden välittömäksi tyydyttämiseksi myytävien tavaroiden ja palvelujen hintoihin. Tämän määritelmän ja Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT-95) perusteella YKHI:n kattavuudeksi määriteltiin "kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot". Tämä määrittää katettavat tavarat ja palvelut, katettavan väestön ja maantieteellisen alueen sekä käytettävät hinnat ja painotukset.

YKHI:n voidaan siten sanoa olevan Laspeyres-tyyppinen "kuluttajahintainflaatio" tai "puhdas hintaindeksi", jolla mitataan keskimääräistä hintojen muutosta käyttäen perusteena muuttuneita menoja, kun kotitalouksien kulutusmallit ja väestön koostumus pysyvät samoina perus- tai viitejakson aikana. "Puhdas" tarkoittaa sitä, että tarkasti ottaen ainoastaan hintojen muutokset näkyvät nykyisen ja perus- tai viitejakson välisissä eroissa. YKHI ei ole elinkustannusindeksi. Se tarkoittaa, että sillä ei mitata muutosta, joka tapahtuu saman "elintason" (eli vakiohyödyn) saavuttamiseksi tarvittavissa vähimmäiskustannuksissa ja joka saadaan vertaamalla kahden eri jakson kahta eri kulutusmallia, jolloin muut tekijät kuin puhtaat hintojen muutokset voivat vaikuttaa indeksiin.

3.2. YKHI:n kattavuus, painotus ja hinnat

YKHI:n "kattavuudeksi" määritellään ne tavarat ja palvelut, jotka sisältyvät kotitalouksien lopullisiin rahamääräisiin kulutusmenoihin. Ne luokitellaan COICOP/YKHI-luokituksen (YKHI:en tarpeisiin mukautettu yksilöllisen kulutuksen luokitus käyttötarkoituksen mukaan) nelinumerotasojen ja alaluokkien mukaan.

"Kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot" määritellään sellaiseksi osaksi lopullisia kulutusmenoja, joka aiheutuu:

- kotitalouksille kansalaisuudesta ja kotipaikka-asemasta riippumatta ja
- rahataloustoimissa ja
- jäsenvaltion talousalueella ja
- tavaroista ja palveluista, joita käytetään yksilöllisten tarpeiden tai toiveiden välittömäksi täyttämiseksi ja
- toisella vertailujaksoista tai molemmilla vertailujaksoilla.

YKHI:ssä käytetyt "hinnat" ovat kotitalouksien rahataloustoimissaan maksamia hintoja yksittäisten tavaroiden ja palvelujen ostamiseksi. Ostajan hinta on ostajan tuotteesta tosiasiaassa ostohetkellä maksama hinta; mukaan luettuna kaikki tuoteverot miinus tuotetukipalkkiot; kaikkien suurostojen ja sesonkiajan ulkopuolisten ostojen perusteella normaalihinnoista tai -maksuista myönnettyjen alennusten vähentämisen jälkeen; pois luettuna korko- ja palvelumaksut, jotka liittyvät luottojärjestelyihin; pois luettuna kaikki ylimääräiset maksut, jotka ovat aiheutuneet siitä, että maksua ei ole pystytty suorittamaan ostohetkellä määrätyn maksuajan kuluessa.

YKHI:n "painot" ovat kotitalouksien johonkin YKHI:in kattamaan tavaroiden ja palvelujen joukkoon liittyvät aggregoidut menot ilmaistuna osuutena kaikkiin katettuihin tavaroihin ja palveluihin käytetyistä kokonaismenoista.

3.3. YKHI:n laskeminen

Kulutusmenojen suhteellinen jakautuminen yksittäisiin tuotteisiin vaihtelee maasta toiseen. Siten ei ole mitään yleistä koria, jota sovellettaisiin kaikkiin jäsenvaltioihin. Omistusasumiseen liittyviä asumismenoja, jotka ilmaistaan vuokrina tai lainojen korkomaksuina, ei pidetä osana inflaatioprosessia, ja ne on sen vuoksi jätetty lukuun ottamatta.

YKHI:ien laatimisessa käytetyt painot voivat liittyä viitejaksoon, joka voi olla kuluva vuotta edeltävien seitsemän vuoden mittainen. Mukautuksia on kuitenkin tehtävä vuosittain erityisesti kulutusmallin suurten muutosten osalta. Tämä minimoi erilaisista päivitysjaksoista johtuvat erot.

Jotta YKHI:t olisivat suurinpiirtein samalla tasolla keskenään ja ajanmukaisia markkinoiden kehityksen suhteen, uusia tuotteita on otettava mukaan sitä mukaa, kun ne tulevat suhteellisesti merkittäviksi. YKHI:ien on osoitettava perustuvan asianmukaisesti otantamenetelmiin ottaen huomioon tuotteiden ja hintojen kansalliset erot. Otokset on pidettävä hyvin ajan tasalla, erityisesti kieltämällä käytäntö, jossa puuttuvien hintojen yksinkertaisesti oletetaan olevan samat kuin viimeksi havainnoidut hinnat. Jotta mitattaisiin puhtaita hinnanmuutoksia, YKHI:iin kuuluvia hintoja on mukautettava laadussa tapahtuneita muutoksia vastaavasti. Eräitä sopimattomia käytäntöjä, kuten automaattinen ketjutus, ei hyväksytä tässä yhteydessä.

Lisäksi YKHI:t on laadittava käyttäen erityistä kaavaa. RLKHI lasketaan 11 euroalueen maan YKHI:ien painotettuna keskiarvona. Indeksi lasketaan vuosittaisena ketjuindeksinä, jossa maiden painot voivat muuttua joka vuosi. Jäsenvaltion paino on sen osuus koko EMU:n kotitalouksien lopullisista rahamääräisistä kulutusmenoista. Vuonna 2000 käytetyt maiden painot ovat vuoden 1998 kansantalouden tilinpidon tietoja arvotettuina joulukuun 1999 hintoihin. Kansallisina valuuttoina ilmaistut painot muunnetaan euroiksi käyttämällä peruuttamattomasti vahvistettuja muuntokursseja.

Euroopan kuluttajahintaindeksi (EKHI) lasketaan vuosittaisena ketjuindeksinä kaikille EU:n 15 jäsenvaltiolle vuoteen 1998 asti. Vuodesta 1999 lähtien EKHI lasketaan vuosittaisena ketjuindeksinä euroalueelle, Tanskalle, Kreikalle, Ruotsille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle. Euroopan talousalueen kuluttajahintaindeksi (ETAKHI) sisältää lisäksi Islannin ja Norjan tiedot. EKHI:n ja ETAKHI:n maakohtaiset painot johdetaan kansallisissa valuutoissa ilmaistujen kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen arvosta muunnettuna ostovoimastandardeiksi (OVS). Euroalueen painotus vastaa sen osuutta koko EU:sta ja ETA:sta.

YKHI:ä ja RLKHI:ä koskevat tekniset huomautukset on julkaistu 5. maaliskuuta 1997 Eurostat News Release -tiedotteessa 21/97, 4. toukokuuta 1998 muistiossa 8/98, ja 18. helmikuuta 2000 muistiossa 2/00 (jossa on täydellinen luettelo YKHI:ä koskevista asetuksista). Lisätietoja aiheesta on kuluttajahintaindeksien yhdenmukaistamisesta Euroopan unionissa annetussa komission kertomuksessa neuvostolle, KOM(1998)104 lopullinen.

4. EUROSTATIN LEVITTÄMÄT YKHI:T

Inflaatiopaineiden lähteiden analysointi edellyttää YKHI:ien jakamista tuoteryhmäkohtaisiin osiin. Eurostatin julkaisemat noin 100 alaindeksiä ja painoa

perustuvat COICOP/YKHI:iin eli YKHI:ien tarpeisiin mukautetun kansainväliseen yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukaiseen luokitukseen.

Komissio (Eurostat) julkaisee kuukausittain:

- kaikki luokat käsittävät YKHI:t kaikkien EU:n jäsenvaltioiden sekä Islannin ja Norjan osalta,
- Euroopan kuluttajahintaindeksin (EKHI),
- rahaliiton kuluttajahintaindeksin (RLKHI),
- Euroopan talousalueen kuluttajahintaindeksin (ETAKHI),
- noin 100 alaindeksiä, niiden vastaavat painot ja painotetut keskiarvot (EKHI, RLKHI ja ETAKHI) ja
- kotitalouksien kulutusmenoja vastaavat maakohtaiset painot koko EU:ssa, koko EMU:ssa ja koko ETA:ssa.

Lisäksi komissio (Eurostat) julkaisee joukon nk. erityisiä aggregaatteja, jotka on kehitetty yhteistyössä talouden ja rahoituksen pääosaston ja EKP:n kanssa. Niillä mitataan inflaatiota tuoteryhmittäin, tavaroittain tai palveluittain, joihin yleensä kiinnitetään erityistä huomiota talouden analyyseissa. Erityisiä aggregaatteja voidaan tulevaisuudessa kehittää käyttäjien tarpeiden mukaan. Nykyään julkaistaan seuraavat erityiset aggregaattit:

- Tavarat (kaikki hyödykkeet palveluja lukuun ottamatta)
- Teollisuustuotteet
- Teollisuustuotteet, ei energiatuotteet
- Teollisuustuotteet, ainoastaan kestokulutustavarat, ei energiatuotteet
- Teollisuustuotteet, ainoastaan osittain kestokulutustavarat, ei energiatuotteet
- Teollisuustuotteet, ainoastaan muut kuin kestokulutustavarat, ei energiatuotteet
- Energia
- Elintarvikkeet, myös alkoholi ja tupakka
- Jalostamattomat elintarvikkeet
- Jalostetut elintarvikkeet, myös alkoholi ja tupakka
- Palvelut (kaikki hyödykkeet tavaroita lukuun ottamatta)
- Kaikki hyödykkeet energiaa lukuun ottamatta
- Kaikki hyödykkeet energiaa, elintarvikkeita, alkoholia ja tupakkaa lukuun ottamatta
- Kaikki hyödykkeet energiaa ja jalostamattomia elintarvikkeita lukuun ottamatta

- Kausittaiset elintarvikkeet
- Kaikki hyödykkeet kausittaisia elintarvikkeita lukuun ottamatta
- Kaikki hyödykkeet energiaa ja kausittaisia elintarvikkeita lukuun ottamatta
- Energia ja kausittaiset elintarvikkeet
- Nestemäiset polttoaineet sekä yksityisajoneuvojen poltto- ja voiteluaineet
- Kaikki hyödykkeet nestemäisiä polttoaineita sekä yksityisajoneuvojen poltto- ja voiteluaineita lukuun ottamatta
- Kaikki hyödykkeet alkoholia ja tupakkaa lukuun ottamatta
- Energia ja jalostamattomat elintarvikkeet
- Kaikki hyödykkeet asumista, vettä, sähköä, kaasua ja muita polttoaineita lukuun ottamatta
- Sähkö, kaasu, kiinteät polttoaineet ja lämpöenergia
- Koulutus, terveys ja sosiaalinen suojele
- Kaikki hyödykkeet koulutusta, terveyttä ja sosiaalista suojelua lukuun ottamatta.

YKHI:en ja niiden alaindeksien osalta on saatavilla seuraavat tiedot:

- kuukausittainen indeksitaso
- kuukausittainen muutos
- vuotuinen muutos
- vuotuinen keski-indeksi, ja
- keskimääräinen vuosimuutosprosentti.

Tiedot saatetaan ajan tasalle kuukausittain, ja ne ovat kaikkien saatavilla Eurostatin NewCronos-tietokannassa. Lisäksi Eurostatin web-sivustossa oleva euro-indikaattorien sivusto sisältää ajankohtaiset muutokset. Tiedot ovat saatavilla myös Eurostatin Data Shop-verkon kautta.

5. INDEKSISSÄ TAPAHTUNEET PARANNUKSET

Komission edellisen neuvostolle osoittaman kertomuksen laatimisen jälkeen on tapahtunut parannuksia seuraavissa asioissa:

5.1. Painot

Neuvoston puiteasetuksessa edellytetään, että YKHI:n painojen on vertailukelpoisuuden varmistamiseksi oltava riittävän ajantasaisia, mutta kotitaloustiedusteluja vältetään niiden kustannusten takia tekemästä useammin kuin joka viides vuosi. Lisäksi YKHI:en "luotettavuuden ja asianmukaisuuden" ylläpitämiseksi on päätettävä täytöntöönpanotoimenpiteistä. Komission asetuksella (EY) N:o 2454/97, joka koskee YKHI:n painojen laadun vähimmäisvaatimuksia, pyritään täyttämään nämä tarpeet samalla kun jäsenvaltioille aiheutuva taakka pidetään mahdollisimman pienenä ja niille annetaan mahdollisimman suuri vapaus valita käytetyt menetelmät. Asetuksella pyritään antamaan vähimmäistakuu YKHI:n laatimisessa käytettyjen painotusten laadusta ja minimoimaan YKHI:ien väliset erot, jotka johtuvat erilaisista päivitystiheyksistä.

Painojen muutoksilla ei ole suurta merkitystä kuluttajahintaindekseihin. Kaikkien painojen suuresta tarkkuusvaatimuksesta, joka olisi vaatinut usein toistuvia ja kattavia päivityksiä, aiheutuneet kustannukset eivät olisi olleet hyväksyttävä ratkaisu painoja koskevassa asetuksessa. On kuitenkin tarpeen antaa jonkinlainen vakuutus siitä, että päivitystiheyksien suuret erot eivät johda vertailukelvottomuuteen. Asetuksella säädetään vähimmäisvaatimukset, joiden mukaan käytetyt painot voivat yleensä viitata kuluvaan vuotta edeltävien enintään seitsemän vuoden mittaiseen jaksoon, mutta mukautuksia on tehtävä useammin, jos kulutustottumuksissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Sen vuoksi on joka vuosi tarkistettava sellaiset painot, joiden katsotaan olevan merkittävimpiä luotettavuuden ja asianmukaisuuden kannalta ja siten koko YKHI:n vertailukelpoisuuden kannalta. Nämä painot koskevat lähinnä alaindeksejä tai niiden tärkeimpiä osaindeksejä, joissa "poikkeaviin" hinnanmuutoksiin on liittynyt merkittäviä markkinamuutoksia.

Poikkeavalla hintakehityksellä tarkoitetaan kehitystä, joka on huomattavan erilainen kuin keskimääräinen kehitys ja joka voidaan havaita indeksiä varten kerätyistä hintatiedoista. Merkittävät markkinamuutokset voidaan havaita tavanomaisen, indeksin laatimiseen liittyvän tietojenkeruun avulla. Asetuksessa ei edellytetä uusien tutkimusten tekemistä, vaan pyritään käyttämään jäsenvaltioissa saatavilla olevat tilastotiedot hyväksi parhaalla mahdollisella tavalla. Siinä ei edellytetä kotitaloustiedustelujen tekemistä useammin kuin joka viides vuosi, mutta sallitaan pieniä vuosittaisia tutkimuksia tekevien jäsenvaltioiden käyttää tutkimustuloksia painojen mukauttamiseen, jos muutos voidaan luotettavasti osoittaa. Asetuksen mukaan on myös mahdollista käyttää kansantalouden tilinpidosta, markkinatutkimuksista ja muualta saatuja tietoja. Jäsenvaltioiden ei tarvitse ottaa huomioon aivan viimeisimpiä kehityksiä, eli tarkistusta edeltävien kahden vuoden aikana tapahtunutta kehitystä, vaikkakin tämä olisi toivottavaa, jos merkittävää kehitystä tiedetään tapahtuneen.

Jos painon todetaan olevan puutteellinen, jäsenvaltioiden olisi laadittava parempi estimaatti ja toteutettava asianmukainen mukautus seuraavan tammikuun indeksistä alkaen, jos keskimääräinen muutos on vuoden aikana suurempi kuin 0,1 prosenttiyksikköä verrattuna edellisvuoteen. Pyrkimyksenä on varmistaa, että mukautetut painot ovat parhaita estimaatteja, joita voidaan tehdä käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Lisätietoja YKHI:en painotusten laadusta ja YKHI:en yhteisistä viitejaksoista on kohdissa 6.4.3 ja 6.4.5. Kaikki luokat ja maakohtaiset painotukset on lueteltu tämän kertomuksen liitteissä II ja III.

5.2. Katetut tavarat ja palvelut

Komission asetuksessa (EY) N:o 1749/96 määritellään YKHI:ien peruskattavuus tammikuusta 1997. Eräät vaikeat luokat, kuten terveys ja koulutuspalvelut, joiden kohdalla jäsenvaltioiden välillä on suuria institutionaalisia eroja, eivät täysin kuuluneet YKHI:n peruskattavuuteen. Komission asetusta (EY) 1749/96 muutettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 1687/98 tavaroiden ja palvelujen kattavuuden osalta. Siinä myös säädettiin vaiheittaisesta menettelystä YKHI:n kattavuuden laajentamiseksi. Laajennetun kattavuuden ensimmäinen vaihe tuli voimaan joulukuussa 1999 ja se pantiin täytäntöön tammikuun 2000 indeksissä. Seuraavasta vaiheesta säädetään komission asetuksella (EY) N:o 2166/1999, ja se tapahtuu tammikuun 2001 indeksiin julkaisemisen yhteydessä. Komission asetuksen (EY) N:o 2166/1999 nojalla seuraavat alaindeksit oli pantava täytäntöön joulukuussa 2000:

- (a) kotona tarjottavat sosiaaliseen suojeluun kuuluvat palvelut, kuten siivous, ateriat ja toimintarajoitteisten kuljetus;
- (b) sairaalapalvelut (osa) (COICOP/YKHI 06.3);
- (c) vanhainkodit ja toimintarajoitteisille tarkoitettut asunnot.

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1687/98 käsitteen "kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot" avulla määritellään sekä katettavat tavarat ja palvelut että YKHI:ssä käytetyt hinnat. Hintojen tulisi olla ostajien tuotteesta tosiasiallisesti maksamia hintoja, joista on vähennetty korvaukset, tukipalkkiot ja alennukset. Asetus perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän määritelmiin (EKT 95).

Seuraava taulukko osoittaa YKHI:n tuotekattavuuden vaiheittaisen laajenemisen:

Taulukko 1 Joulukuussa 1999 täydellisesti täytäntöönpannut alaindeksit

04.	ASUMINEN, VESI, SÄHKÖ, KAASU JA MUUT POLTTOAINEET	
04.1.1.	Vuokralaisen maksamat vuokrat	Laajennettu 1999 tavoitteena tukien yhdenmukainen käsittely
04.1.2.	Muut vuokrat	
04.4.1.	Vesi	Laajennettu kattamaan myös veron kaltaiset maksut; poisluettu vain jos rahoitettu yleisistä verovaroista
04.4.2.	Jätteiden keruu	
04.4.3.	Jätevesi	
06.	TERVEYS	
06.1.1.	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -välineet	Laajennettu kattamaan kuluttajien nettomenot sosiaaliturvajärjestelmän mukaisiin terveydenhoitotarvikkeisiin ja -palveluihin
06.2.1.	Sairaanhoitopalvelut	Pannaan täytäntöön joulukuussa 1999 käyttäen netto/netto-käsitettä
06.2.2.	Hammashoito	Katso 06.2.1.
06.2.3.	Avustavat hoitopalvelut	Katso 06.2.1.
09.	KULTTUURI JA VAPAA-AIKA	
09.5.1.	Kirjat	Laajennettu kattamaan kuluttajien nettomenot koulutarvikkeisiin ja -palveluihin
09.5.4.	Paperitavarat ja piirustustarvikkeet	
10.	KOULUTUS	
10.1.1.	Esiasteen ja alemman perusasteen koulutus	Katso 06.2.1.
10.1.2.	Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutus	Katso 06.2.1.
10.1.3.	Keskiasteen jälkeinen koulutus	Katso 06.2.1.
10.1.4.	Koulutus, jonka tasoa ei ole määritelty	Laajennettu kattamaan kuluttajien nettomenot tietotekniikka-, kieli- yms. kursseihin

(jatkuu)

11.	RAVINTOLAT JA HOTELLIT	
11.1.2.	Ruokalat	Laajennettu kattamaan kuluttajien nettomenot koulujen, yliopistojen ja muiden oppilaitosten ruokaloihin ja majoituspalveluihin
11.2.0.	Majoituspalvelut	
12.	MUUT TAVARAT JA PALVELUT	
12.4.0.	Sosiaalisen suojelun palvelut (*)	Katso 06.2.1.
12.5.2.	Asumiseen liittyvät vakuutukset	Laajennettu kattamaan palvelumaksut, jotka liittyvät asukkaiden kaikenlaisiin tulipalon, varkauden jne. varalta ottamiin vakuutuksiin, ei ainoastaan irtaimistovakuutuksiin liittyvät.
12.5.3.	Terveysteen liittyvät vakuutukset	Täytäntöönpantu joulukuussa 1999 kattamaan yksityiset sairaus- ja tapaturmavakuutukset.
12.5.4.	Liikenteeseen liittyvät vakuutukset	Laajennettu kattamaan myös matka- ja matkatavaravakuutukset.
12.5.5.	Muut vakuutukset	Täytäntöönpantu joulukuussa 1999 kattamaan vakuutukset kuten vastuuvakuutukset sellaisten kolmansille osapuolille tai heidän omaisuudelleen aiheutuneiden vammojen tai vahinkojen varalta, jotka eivät johdu yksityisajoneuvosta.
12.6.	Rahoituspalvelut, muualla luokittelemat	Laajennettu kattamaan pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut.
(*) Alaindeksi pannaan osittain täytäntöön joulukuussa 2000.		

5.3. Maantieteellinen ja väestöllinen kattavuus

Neuvoston puiteasetuksessa säädetään, että YKHI:ien on perustuttava jäsenvaltion talousalueella kuluttajien tarpeiden välittömäksi täyttämiseksi myyntiin asetettujen tavaroiden ja palveluiden hintoihin. Maantieteellisen alueen ja asianomaisten kuluttajien osalta tarvittiin yhdenmukaistettu määritelmä YKHI:n maantieteellisestä ja väestöllisestä kattavuudesta vertailukelpoisuuden aikaansaamiseksi ja aukkojen tai päällekkäisyyksien välttämiseksi, kun YKHI:ejä aggregoidaan Euroopan talousalueen kuluttajahintaindeksiin (ETAKHI), Euroopan kuluttajahintaindeksiin (EKHI) tai rahaliiton kuluttajahintaindeksiin (RLKHI).

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1688/98 säädetään, että YKHI:n on katettava kaikki kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot, jotka aiheutuvat jäsenvaltion talousalueella. YKHI:n kattavuuteen olisi erityisesti sisällyttävä ulkomaisten vierailijoiden ("kotimaisuusperiaate") ja laitoksissa asuvien henkilöiden menot, mutta ei jäsenvaltion alueella asuville ulkomailla aiheutuneita menoja. Kaikki yksityiset kotitaloudet olisi katettava riippumatta asuinpaikasta — kaupunki tai maaseutu — tai asemasta tulonjakauksessa. Liiketoiminnasta aiheutuneita menoja ei sisällytetä YKHI:iin.

"Kotimaisuusperiaatteen" valinnan syynä oli lähinnä RLKHI:lle asetettu tavoite tarjota väline euroalueen hintojen vakauden mittaamiseksi. Tarkoituksena on mitata hintojen muutosta euroalueella aggregoimalla kunkin yksittäisen jäsenvaltion alueella tapahtuvat hintamuutokset. Jäsenvaltion talousalueella mitattaviin menoihin ja hintojen muutoksiin olisi sisällyttävä ulkomaisten vierailijoiden menot ja heihin liittyvät muutokset, mutta ei kyseisen jäsenvaltion asukkaiden menoja tai heihin liittyviä muutoksia heidän ulkomailla olonsa aikana.

YKHI:n kattavuus määritellään kotitalouksien lopullisiin rahamääräisiin kulutusmenoihin sisältyviksi tavaroiksi ja palveluiksi. Koska laitoksissa asuvat henkilöt kuuluvat kotitaloussektorille, YKHI:n painojen olisi katettava heidän menonsa.

Vertailukelpoisuuden vuoksi neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1688/98 edellytetään maantieteellisen ja väestöllisen kattavuuden mukautuksia. Asetuksessa säädetään, että YKHI:t, jotka on laadittu käyttäen osaindeksien painoja, jotka perustuvat kaikkien kotitalouksien sijaan kotitalouksista poimitun osajoukon lopullisiin rahamääräisiin kulutusmenoihin, ovat vertailukelpoisia, kun ero on käytännössä vähemmän kuin yksi tuhannesosa YKHI:n kattamista kokonaismenoista.

Asetuksen säännökset pantiin täytäntöön joulukuussa 1999.

5.4. Tavaroiden ja palveluiden luokitus

YKHI-luokitus päivitettiin tammikuun 2000 indeksiin julkaisemisen yhteydessä. Komission asetuksessa (EY) N:o 1749/1999 määritetään uusi COICOP/YKHI YK:n vuonna 1999 määrittelemän COICOP:n lopullisen version mukaisesti ja korvataan komission asetuksessa (EY) N:o 2214/96 ollut luokitus, joka perustui COICOP:n tilapäiseen versioon. Uudessa versiossa on mukautettu YKHI:n alaindeksien luetteloa ja koostumusta. YKHI:n tarkoituksia varten joitakin COICOP:n alaindeksejä oli poistettava, koska ne eivät sisälly YKHI:iin, esim. huumausaineet ja omistusasumiseen liittyvät laskennalliset vuokrat. Lisäksi eräitä COICOP:n luokkia (nelinumerotasolla) on yhdistetty, jotta saatiin varmistettua se, että paino on enemmän kuin yksi tuhannesosa useimmissa jäsenvaltioissa.

Luokituksen muutos vaikutti eniten seuraaviin indekseihin:

08.2.0	Puhelin- ja telekopiolaitteet
08.3.0	Puhelin- ja telekopiopalvelut
09.1	Audiovisuaaliset laitteet, valokuvauslaitteet ja tietojenkäsittelylaitteet
09.1.5	Audiovisuaalisten laitteiden, valokuvauslaitteiden ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaus
09.2	Muut kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat
09.2.1/2	Vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat sisä- ja ulkokäyttöön, mukaan lukien soittimet
09.2.3	Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvien muiden kestokulutustavaroiden huolto ja korjaus
09.3	Muut vapaa-aikaan liittyvät tarvikkeet ja laitteet, puutarhat ja lemmikkieläimet
09.3.1	Pelit, lelut ja harrastusvälineet
09.3.2	Urheilu- ja retkeilyvälineet
09.3.3	Puutarhat, kasvit ja kukat
09.3.4/5	Lemmikkieläimet ja niihin liittyvät tuotteet, mukaan lukien eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikkieläinpalvelut
09.4	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut
09.4.1	Vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät palvelut
09.4.2	Kulttuuripalvelut
09.5.1	Kirjat
09.5.2	Sanoma- ja aikakauslehdet
09.5.3/4	Sekalaiset painotuotteet, paperitavarat ja piirustustarvikkeet
12.3.1	Korut, kellot ja rannekellot
12.3.2	Muut henkilökohtaiset esineet

Vaikka se ei ole pakollista, eräät jäsenvaltiot halusivat toimittaa vuoden 1999 tiedot. Vuoden 1999 viralliseen YKHI-sarjaan ei sisälly vanhoja tietoja, koska ne eivät kuulu peruskattavuuteen. Niitä voidaan kuitenkin käyttää vuosittaisen inflaatioasteen laskemisessa uusien luokkien osalta vuonna 2000.

5.5. Tariffihinnat

Tariffi on luettelo ennalta määritellyistä hinnoista ja ehdoista, joilla säädellään saman tavarantoimittajan tai valtion vahvistamaa keskitettyä tai joiden vahvistetaan sopimuksessa ja joiden tarkoituksena on säännellä kulutustottumuksia. Tämä tapahtuu erilaisin hinnoin ja ehdoin, jotka riippuvat kuluttajien ominaispiirteistä, kulutuksen tasosta ja rakenteesta sekä kulutushetkestä. Tariffihinnat tavarat ja palvelut muodostavat merkittävän osan YKHI:ien kattamista kokonaismenoista. Koska kyseisten tavaroiden ja palveluiden hintaindeksien laatimisessa oli huomattavasti mahdollisuuksia menettelyeroihin, tariffien

käsittelyä pidettiin merkittävänä YKHI:ien vertailukelpoisuutta heikentävänä tekijänä. Komission asetuksessa (EY) N:o 2646/98 säädetään vähimmäisvaatimuksista tariffien käsittelylle YKHI:ssä.

Tariffeja vahvistetaan hyödykkeille kuten posti- ja puhelinpalvelut, kaasu, vesi, sähkö sekä valtakunnalliset tai paikalliset kuljetuspalvelut. Ne eroavat muista hinnoista siinä, että ne vahvistetaan keskitetysti, niistä ei voi neuvotella ja ne on eriytetty. Tariffirakenne kuvastaa eri hintoja eri tyyppisten kuluttajien välillä ja eri kulutustasojen ja kulutusaikojen välillä. Pääasiallinen ongelma tariffien käsittelyssä YKHI:ssä on se, että tarjoajat voivat muuttaa tariffirakennetta tai yksittäistä tariffihintaa siinä määrin, että kuluttajat haluavat tai ovat pakotettuja tekemään uusia valintoja kulutuksessaan. Esimerkiksi puhelinoperaattori voi ottaa käyttöön alhaisen viikonlopputariffin vähentääkseen ruuhkaa kiireisinä arkipäivinä.

Asetuksessa käsitellään vaadittujen tariffitietojen, joista osa on kaupallisesti arkaluontoisia tietoja, saantiin liittyviä oikeudellisia kysymyksiä sekä näiden tietojen käyttöön YKHI:ien laatimisessa liittyviä tilastollisia kysymyksiä:

- (a) Siinä selvennetään tavarantoimittajan velvollisuutta antaa tarvittavat tiedot jäsenvaltiolle. Oikeusperusta löytyy jo neuvoston asetuksesta (EY) N:o 2494/95.
- (b) Siinä määritellään menetelmä, jonka mukaisesti hintaindeksi laaditaan, jos tariffirakenne muuttuu. Ohjaava periaate on Laspeyres-tyyppinen kiinteän korin käsite yhdessä riittävän ajantasaisten kulutustottumusten kanssa, jotta voidaan määrittää tariffimuutosten välitön vaikutus kohdeväestöön. YKHI:n olisi kuvastettava hinnanmuutosta niiden muuttuneiden kustannusten perusteella, joita aiheutuu kotitalouksien kulutustottumusten ylläpitämisestä ennen tariffissa tapahtunutta muutosta. Periaatteen tarkoituksena on välttää näyttämästä kulutustottumusten muutoksia, jotka johtuvat tariffimuutoksista.

Asetus tuli voimaan joulukuussa 1998.

5.6. Vakuutukset

Komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 mukaan YKHI:t ovat joulukuuhun 1999 saakka kattaneet irtaimistovakuutuksen ja ajoneuvovakuutuksen. Joulukuusta 1999 lähtien (pannaan täytäntöön tammikuun 2000 indeksistä alkaen) YKHI:t kattavat kaikki asukkaan tavallisesti maksamat asumiseen liittyvät vakuutukset, ei ainoastaan irtaimistovakuutusta. Lisäksi YKHI:t kattavat joulukuusta 1999 lähtien yksityiset terveyteen liittyvät vakuutukset sekä vastuu- ja matkavakuutukset [laajennettu kattavuus neuvoston asetuksen (EY) N:o 1687/98 perusteella]. Henkivakuutus ei kuulu YKHI:n piiriin.

Komission asetuksessa (EY) N:o 2214/96 säädetään, että "[vakuutusten] painoarvot ja hinnat ilmoitetaan korvauksilla vähennettyinä. Tiedot voidaan kuitenkin korvata vakuutusmaksujen bruttohintojen hintaindeksillä, jota voidaan käyttää myös nettomaksujen muutoksen arvioimiseen." Koska tämä määritelmä jätti huomattavasti tilaa menettelyeroille, vuonna 1999 annettiin uusi komission asetus (EY) N:o 1617/1999 vakuutuspalvelujen käsittelyn yhdenmukaistamiseksi YKHI:ssä. KLRK-periaatteen mukaisesti asetuksessa säilytetään yleisesti vakuutuksen "nettoperiaate". Nettoperiaate kuvastaa YKHI:n käyttöä kuluttajahintainflaation mittaamisessa tosiasiallisesti perittyjen hintojen muodossa. Kuluttaja maksaa vakuutuskirjallaan vakuutusyhtiön palvelun riskin jakamiseksi. Kuluttaja maksaa vakuutuksesta kiinteän vakuutusmaksun, vakuutusyhtiö

kerää vakuutusmaksut kaikilta vakuutetuilta kotitalouksilta, tekee sijoituksia ja maksaa korvauksia vahinkoa tai menetystä kärsineille. Kyseiset vakuutusyhtiön suorittamat korvaukset muodostavat osan kotitalouden tulosta.

Kotitaloustiedustelut kattavat kaikki menot, myös menot, jotka rahoitetaan korvausvaatimuksista. Siten nettoperiaatteen käytöllä vältetään kaksinkertaisen laskennan tai aukkojen mahdollisuudet ja varmistetaan, että kokonais-YKHI mittaa vakuutuspalvelun hinnanmuutosta ja muut alaindeksit, erityisesti ajoneuvojen, isojen kodinkoneiden ja muiden kestohyödykkeiden ostoon ja korjaukseen liittyvät, mittaavat kyseisten tuotteiden korjauksen ja korvaamisen hinnanmuutoksia.

5.6.1. Vakuutusten painot

Komission asetuksen (EY) N:o 1617/1999 mukaan painot kuvastavat ns. "palvelumaksua", joka lasketaan implisiittisesti seuraavasti:

Bruttovakuutusmaksut (ilman vakuutusveroa)

+/- Muutokset vahinkovakuutuksia koskevissa korvausvastuurahastoissa

= Todelliset vakuutusmaksut

+ Vakuutusmaksutäydennykset

- Maksettavat korvaukset

+/- Muutokset henkivakuutuksia koskevissa korvausvastuurahastoissa

= Implisiittinen palvelumaksu (ilman vakuutusveroa)

(+ Vakuutusvero)

= Implisiittinen palvelumaksu

Vakuutusmaksutäydennyksissä otetaan huomioon vakuutusyhtiön sijoitustulot. Palvelumaksun laskemiseksi on bruttovakuutusmaksuista plus vakuutusmaksutäydennyksistä vähennettävä maksetut korvaukset ja korvausvastuurahastoissa tapahtuneet muutokset. Korvausvastuurahastoissa tapahtuneet muutokset muodostuvat vakuutusyhtiön korvausvastuurahastoihin kohdistamista summista, esim. sairausvakuutusten ikää koskevat ennusteet. Vakuutustekniset korvausvastuurahastot ovat tärkeitä vakuutuksille, jotka kattavat suuria riskejä.

Asetuksessa säädetään lisäksi, että painojen olisi perustuttava keskimääräisiin menoihin kolmen vuoden ajalta. Tarkoituksena on käyttää vakaampia palvelumaksujen estimaatteja ja minimoida negatiivisten painojen riski, koska luonnonkatastrofien tai suuronnettomuuksien jälkeen korvausten määrässä tapahtuneet muutokset jakaantuvat usein pitkälle ajanjaksolle.

EKT -95:n mukaisesti korvauksia pidetään tulonsiirtolina vakuutusyhtiöiltä vakuutetuille ja muille korvaukseen osallisille ja ne ovat siten osa kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Vakuutusten käsittelyä koskevassa komission asetuksessa (EY) N:o 1617/1999 nimenomaisesti edellytetään, että kaikkien korvauksilla rahoitettavien menojen katsotaan

sisältyvän muiden alaindeksien (esim. ajoneuvojen, suurten kodinkoneiden ja muiden kestokulutustavaroiden ostoa tai korjaamista koskevat) painoihin, jos ne ovat aiheutuneet kotitaloussektorille tai sen puolesta. Jos esimerkiksi vahingoittunut auto korjataan, niin menojen olisi kuuluttava COICOP/HICP-luokituksen kohdan 07.2.3 "huolto ja korjaus" painoon. Sama koskee vakuutusyhtiön suoraan maksamia korjauksia, koska vakuutusyhtiön katsotaan toimivan vakuutetun puolesta.

5.6.2. Vakuutusten hinnat

"Nettoperiaatetta" (eli palvelumaksua) ei voida soveltaa yksittäisellä tasolla käytännön hinnoittelussa, koska käytettävissä ei ole kuukausittaisia tietoja, joten käytetään bruttovakuutusmaksuja. Bruttovakuutusmaksut tai vakuutetun tavaran arvo indeksoidaan usein KHI:eissä tai muissa hintaindekseissä. Tämän vaikutuksen tulisi näkyä YKHI:ssä; bruttovakuutusmaksuja ei pitäisi mukauttaa tämän indeksoinnin poistamiseksi.

Komission asetus (EY) N:o 1617/1999 tuli voimaan heinäkuussa 1999.

Eurostat ei ole vielä pyytänyt jäsenvaltioita raportoimaan vakuutuksia koskevan asetuksen täytäntöönpanosta. Parhaillaan ollaan laatimassa vakuutuksiin liittyviä lisäsuuntaviivoja. Suuntaviivojen tarkoituksena on antaa käytännön ohjeita joissakin teknisesti vaikeissa kysymyksissä.

5.7. Terveysten, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun palvelut

Komission asetuksessa (EY) N:o 1749/96, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1687/98, säädetään, että terveydenhoitoa, koulutusta ja sosiaalisen suojelun aloja koskeva laajennettu kattavuus tulee voimaan joulukuussa 1999 siten, että se pannaan täytäntöön tammikuun 2000 indeksissä. Sen vuoksi sisällyttämisen menettelyjä koskevat yksityiskohdat olisi tarkennettava komitologiamenettelyn mukaisesti. Sairaalapalvelujen sekä kotona, vanhainkodeissa ja vammaisten asuntoloissa tarjottavien sosiaalisen suojelun palvelujen sisällyttämisen aikataulu olisi tarkennettava saman menettelyn mukaisesti.

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2166/1999 määritellään sisällyttämisen menetelmiä koskevat yksityiskohdat sekä aikataulu edellä mainittujen palvelujen osalta. Asetuksessa muistutetaan, että YKHI:ssä käytettävien terveydenhoidon, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun alojen tavaroiden ja palvelujen ostohintojen olisi vahvistettujen vaatimusten ja EKT -95:n mukaisesti oltava kuluttajien maksamia summia hyvitykset poisluettuina. Hyvityksillä tarkoitetaan "kaikkia julkisyhteisöjen, sosiaaliturvahallinnon tai kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kotitalouksille suorittamia maksuja, jotka suoritetaan suoraan sellaisten yksilöityjen tavaroiden ja palvelujen ostojen seurauksena, jotka kotitalous on alkuaan maksanut. Vakuutusyhtiöiden kotitalouksille maksamia korvauksia ei katsota hyvityksiksi."

Asiaan liittyvät YKHI:n alaindeksit olisi laskettava käyttäen kaavaa, joka on yhdenmukainen muiden alaindeksien laskemisessa käytetyn Laspeyres-tyyppisen kaavan kanssa. Niiden olisi siis kuvastettava hintojen muutoksia käyttäen perusteena menoja, jotka ovat muuttuneet, vaikka kotitalouksien kulutustottumukset ja kuluttajien perusjoukon koostumus ovat säilyneet samoina kuin perusjakson aikana. Noudattaen Laspeyres-periaatetta ja tariffihintoja koskevan komission asetuksen (EY) N:o 2646/98 asiaa koskevia säännöksiä asetuksessa todetaan, että ostajan hintojen muutokset, jotka heijastavat ostajan

hintojen määrittämisessä käytettyjen sääntöjen muutoksia, otetaan YKHI:ssä huomioon hinnanmuutoksina, ja että ostajan hintojen muutokset, jotka johtuvat muutoksista ostajien tuloissa, otetaan myös YKHI:ssä huomioon hinnanmuutoksina (nk. "tulojen mukaan määräytyvät hinnat").

Jäsenvaltiot voivat käyttää kuvatusia poikkeavia menettelyjä. Niiden on toimitettava komissiolle (Eurostatille) kuvaus valituista menettelyistä ennen niiden käyttämistä. Toimitettujen tietojen olisi oltava riittäviä kyseisten menettelyjen toimivuuden arvioimiseksi. Arvioinnin tulokset on sisällytetty tähän kertomukseen (ks. kohta 6.4.).

Asetuksen säännökset tulivat voimaan joulukuussa 1999, ja jäsenvaltiot panivat ne täytäntöön tammikuun 2000 indeksistä alkaen lukuun ottamatta seuraavia, joiden oli määrä tulla voimaan joulukuussa 2000 ja jotka olisi pantava täytäntöön tammikuun 2001 indeksistä alkaen:

- (a) sairaalapalvelut (osa) (COICOP/HICP 06.3)
- (b) kotona tarjottavat sosiaalisen suojelun palvelut, kuten siivouspalvelut, ateriapalvelut, vammaisten kuljetuspalvelut (osa luokasta COICOP/HICP 12.4.0)
- (c) vanhainkodit, vammaisten asuntolat (osa luokasta COICOP/HICP 12.4.0).

5.8. YKHI:n täytäntöönpanoa koskevat suuntaviivat

Monien kysymysten osalta Eurostat ja kansalliset tilastolaitokset ovat sopineet käyttävänsä suuntaviivojen laatimista, eikä lainsäädäntöä YKHI:eistä annetun neuvoston puiteasetuksen täytäntöönpanemiseksi. Suuntaviivat ovat nopea, ei-byrokraattinen, käytännöllinen ja joustava väline YKHI:en vertailukelpoisuuden ja laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi lyhyellä ajalla. Tällä hetkellä YKHI:n täytäntöönpanotoimenpiteistä on neljä suuntaviivaa. Useimpien näistä katsotaan olevan myöhemmin laadittavien komission asetusten valmistelutoimenpiteitä.

5.8.1. YKHI:en tarkistamista koskevat suuntaviivat

Tilasto-ohjelmakomitea sopi YKHI:n sarjojen tarkistamista koskevista suuntaviivoista joulukuussa 1997. Niissä annetaan yleiset periaatteet asiasta. Erityisesti on saavutettu yksimielisyys tärkeimmistä seikoista:

- (a) Tarkistettavuus: yleisesti on hyväksytty, että virallisesti julkaistuja YKHI-sarjoja voidaan tarkistaa. YKHI-sarjan tarkistusten laajuudesta on sovittava Eurostatin kanssa.
- (b) Virheiden korjaaminen: jos indeksin laskennassa havaitaan virhe, asianomainen jäsenvaltio toimittaa välittömästi omasta aloitteestaan Eurostatille riittävän yksityiskohtaiset tiedot asiasta, jotta virheen vaikutus YKHI:n tarkkuuteen voidaan arvioida, ja sopii tehtävän tarkistuksen laajuudesta ja ajankohdasta Eurostatin kanssa. Asianomainen jäsenvaltio tiedottaa Eurostatille toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt vastaavien tapausten estämiseksi tulevaisuudessa.
- (c) Muutokset kansallisissa säännöissä: jos jäsenvaltiot katsovat, että kansallisella tasolla sovellettujen sääntöjen muutokset tekevät tarpeelliseksi YKHI:n tarkistamisen sen tarkkuuden parantamiseksi, sellaiset tarkistukset on toteutettava.

Asianomainen jäsenvaltio toimittaa Eurostatille riittävän yksityiskohtaiset tiedot, jotta vaikutus YKHI:n tarkkuuteen voidaan arvioida, ja sopii tehtävän tarkistuksen laajuudesta ja ajankohdasta Eurostatin kanssa.

- (d) Uudet tai paremmat tiedot: jos uudet tai paremmat tiedot tekevät tarpeelliseksi YKHI:n tarkistamisen sen tarkkuuden parantamiseksi, sellaiset tarkistukset on toteutettava. Asianomainen jäsenvaltio toimittaa Eurostatille riittävän yksityiskohtaiset tiedot, jotta vaikutus YKHI:n tarkkuuteen voidaan arvioida, ja sopii tehtävän tarkistuksen laajuudesta ja ajankohdasta Eurostatin kanssa.
- (e) EU:n asetusten säännöksistä tai YKHI:ien suuntaviivoista johtuvat muutokset: jos YKHI:ejä on tarkistettava nykyisissä tai tulevaisuudessa EU:n asetuksissa ja YKHI:ien täytäntöönpanoa koskevista sovitusta suuntaviivoista vahvistettujen vaatimusten täyttämiseksi, sellaiset tarkistukset on toteutettava kyseisten säännösten mukaisesti. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on riittävän yksityiskohtaiset tiedot, joiden avulla voidaan osoittaa, että tarkistukset ovat kyseisten vaatimusten mukaisia.

Näiden yleisten periaatteiden lisäksi on yhteisesti sovittu teknisemmistä kysymyksistä kuten ajoituksesta, tarkistusten ilmoittamisesta, tarkistusten julkistamisesta jne.

Näiden suuntaviivojen muuttaminen on parhaillaan keskusteltavana, koska on katsottu, että tarkistuksia koskevia yhdenmukaistettuja sääntöjä on tarvittu erityisesti silloin, kun on tehty merkittäviä muutoksia menetelmiin tai kattavuuteen. Keskustelu syntyi asetusten täytäntöönpanosta saatujen kokemusten vuoksi (esim. laajennettu kattavuus tammikuun 2000 indeksistä alkaen).

5.8.2. Hinnanalennusten käsittelyä YKHI:ssä koskevat suuntaviivat

Suuntaviivoissa on kaksi "sääntelevää" artiklaa ja yksi artikla, joka sisältää käytännön esimerkkejä erilaisista hinnanalennustapauksista.

Suuntaviivoissa tarkennetaan ne hinnanalennukset, jotka olisi huomioitava YKHI:eissä. Yksittäisten tavaroiden ja palvelujen hinnanalennukset olisi huomioitava (eli vähennettävä), jos ne ovat kaikkien potentiaalisten kuluttajien saatavilla ilman niihin liittyviä erityisiä ehtoja (syrjimättömyys) ja jos saatava syntyy (a) ostohetkellä tai (b) tietyn ajan kuluessa todellisesta ostosta siten, että hinnanalennuksilla voidaan olettaa olevan merkittävä vaikutus määriin, joita ostajat ovat valmiita ostamaan. Erityisesti sellaisten yksittäisten tavaroiden ja palvelujen hinnanalennukset, jotka todennäköisesti ovat tai joiden oletetaan olevan saatavilla uudelleen normaalihintaisina tai jotka ovat saatavilla muualla normaalihintaisina, on otettava huomioon YKHI:ssä. Tuotteen muutosten yhteydessä suuntaviivoissa viitataan komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 laadullista mukauttamista koskeviin edellytyksiin. Edellytyksiä täydentää kuvaus siitä, miten houkuttimia olisi käsiteltävä.

Lisäksi suuntaviivoissa annetaan käytännön esimerkkejä ja yleisiä ohjeita erityisten hinnanalennusten käsittelemisestä.

5.8.3. *Hylättyjen hintahavaintojen käsittelyä koskevat suuntaviivat*

Hylättyjä hintahavaintoja koskevissa suuntaviivoissa tarkennetaan menettelyt, joita noudatetaan hintatietojen validoimiseksi ja mukauttamiseksi. Suuntaviivojen mukaan haastattelijoiden ilmoittamat hinnat olisi yleensä hyväksyttävä. Ilmoitettujen hintojen hylkäämistä tai mukauttamista, esimerkiksi epätavallisen suuren tai pienen hinnanmuutoksen korjaamista, ei pitäisi tehdä automaattisella validointimenettelyllä, vaan ainoastaan käyttämällä yksittäiseen hintahavaintoon liittyviä erityisiä tietoja, kuten toistettua hinnan tutkimista. Jos ilmoitettu hinta on hylättävä validointimenettelyn perusteella, hylättyyn hintatietoon olisi sovellettava puuttuvia hintoja koskevia sääntöjä.

Suuntaviivoissa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus käyttää myös muita kuin määritettyjä menettelyjä. Jos jokin jäsenvaltio ei käytä kuvailtuja menetelmiä, Eurostat voi vaatia sitä osoittamaan, että saatu YKHI ei systemaattisesti eroa YKHI:stä, joka on laadittu kuvailtujen menetelmien perusteella, enemmän kuin keskimäärin 0,1 prosenttiyksiköllä vuodessa edelliseen vuoteen verrattuna.

5.8.4. *Tietojenkäsittelylaitteiden ja erityisesti mikrotietokoneiden käsittelyä YKHI:eissä koskevat suuntaviivat*

Viime vuosina saadut kokemukset osoittavat, että tietojenkäsittelylaitteiden hintojen kehityksellä on taipumus olla hyvin erilainen kuin kaikki hyödykkeet käsittävän YKHI:n kehitys samaan aikaan kun kyseisten laitteiden suhteellinen merkitys kotitalouksien kulutusmenoissa kasvaa huomattavasti. Näistä syistä ja koska tietojenkäsittelylaitteiden käsittelyssä YKHI:ssä on merkittäviä kansallisia eroja, oli tarpeen laatia välittömästi yhteiset säännöt, joiden puitteissa kansallisesti sovellettavat säännöt olisi määriteltävä, jotta varmistettaisiin YKHI:ien vertailukelpoisuus, luotettavuus ja asianmukaisuus.

Tietojenkäsittelylaitteita koskevien suuntaviivojen tarkoituksena on tarkentaa, miten tietojenkäsittelylaitteet olisi sisällytettävä YKHI:iin. Jäsenvaltioiden olisi katettava henkilökohtaiset tietokoneet ja niihin liittyvät tuotteet YKHI:eissään. Jos suoramyyjät ovat merkittävä tarjonnan lähde, ne olisi katettava muiden myyntipaikkojen lisäksi. Hinnat voidaan ottaa lehdistä vähittäiskaupoissa tehtyjen hintahavaintojen sijaan tai niiden lisäksi.

Komission asetuksessa (EY) N:o 2454/97 määritetään painojen vuosittaiset tarkistukset alaindeksien tarkistuksen tasolle. Tietojenkäsittelylaitteita koskevissa suuntaviivoissa laajennetaan tämän erityisalueen painojen tarkistamista tietojenkäsittelylaitteiden alaindeksin osaindekseihin. Kyseisiin osaindekseihin olisi sisällytettävä henkilökohtaisten tietokoneiden osaindeksi.

6. INDEKSIN LAATU

Laatua voidaan pitää tarkoituksenmukaisuutena. Tällä voidaan ymmärtää YKHI:n mahdollisuutta palvella sitä tarkoitusta, jota varten se on suunniteltu, eli pääasiassa tarjota tarkoituksenmukainen ja vertailukelpoinen EU:n inflaation ja lähentymisen mittari, erityisesti euroalueen rahapolitiikan yhteydessä. Mahdollisuus palvella tätä tarkoitusta riippuu sen ominaisuuksien kokonaisuudesta, eli sovelletuista periaatteista, menetelmistä, määritelmistä ja käytänteistä sekä niiden sopivuudesta tavoitteisiin nähden.

Kun otetaan huomioon, että YKHI:ien on tarkoitus mitata kuluttajahintainflaatiota EU:ssa vertailukelpoisella tavalla, vertailukelpoisuutta voidaan pitää merkittävänä osana laatua. Eräitä muita seikkoja, joista YKHI:n kokonaislaatu muodostuu, olisi erityisesti huomioitava. Näitä ovat mm. indeksin asianmukaisuus, luotettavuus ja oikea-aikaisuus.

6.1. Asianmukaisuus

Asianmukaisuudella viitataan YKHI:n tarkoitukseen. Kuten edellä kohdassa 3.1 on todettu, YKHI:n tavoitteena on mitata inflaatiota erillään elinkustannuksista. Sen vuoksi ei ole asianmukaista kritisoida YKHI:ä viimeksi mainitulta kannalta. Vuosien kuluessa on kuitenkin sanottu paljon kuluttajahintaindeksien harhaisuudesta ottamatta huomion sitä, että vain joitakin asioita voidaan ilmoittaa edes jonkinlaisella varmuudella. Ellei kohdetta ole määritelty tarkasti, on mahdotonta sanoa, kuinka kauas siitä on jääty. KHI:ejä voidaan verrata toisiinsa ja voidaan sanoa, että eräitä eroavaisuuksia olisi poistettava, kuten yhdenmukaistamisen yhteydessä on tehty, mutta ei ole olemassa toiminnallista määritelmää tilastoharhattomasta indeksistä, jonka perusteella kaikkia muita KHI:ejä voitaisiin arvostella. Kaikki KHI:t on kehitetty pitkän ajan kuluessa siten, että indeksin laatijat ovat ratkaisseet toiminnalliset ongelmat mahdollisimman johdonmukaisella ja yhdenmukaisella tavalla. Kaikkien KHI:ien nykyiset periaatteelliset puitteet ovat siten kaukana menneisyydessä. Tällä välin on pyritty laatimaan vaihtoehtoisia periaatteellisia puitteita, jotka perustuvat talous- ja tilastotieteen teorioihin. Nämä ajatukset ovat vaikuttaneet indeksin rakenteeseen, mutta niiden avulla ei yleensä ole määritelty tosiasiallisia käytänteitä.

YKHI on määritelty perustamissopimuksessa ja neuvoston puiteasetuksessa. Perustamissopimuksessa edellytetään kuluttajahintainflaation indeksia; neuvoston asetuksessa edellytetään, että sen olisi oltava Laspeyres-tyyppinen indeksi, jolla mitataan jäsenvaltion talousalueella saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen hintojen keskimääräisiä muutoksia. Tästä määritelmästä sovittiin perustamissopimuksen määräyksen nojalla Eurostatin ja tärkeimpien käyttäjien kesken. Sellaisena määritelmä muodostaa inflaation laajan toiminnallisen määritelmän.

Jäljellä on monta ratkaisematonta kysymystä, ja Euroopan kansantalouksien dynaamisen luonteen vuoksi näin tulee aina olemaan. Nämä kysymykset aiheuttavat huolta siitä, että tilastoharhat ovat mahdollisia ja todennäköisiä.

Tilastoharjojen vähentäminen voi tapahtua ainoastaan parantamalla nykyisiä käytänteitä vähitellen ja kehittyvien periaatteellisten puitteiden mukaisesti. Talous- ja tilastotieteen teorian voivat vaikuttaa juuri viimeksi mainittuun.

Kuten edellisessä neuvostolle annetussa kertomuksessa todettiin, Boskinin raportissa⁵ Yhdysvaltojen KHI:stä asetettiin kyseenalaiseksi se, ovatko KHI:t yleensä riittävän luotettavia mahdollisten tilastoharjojen suhteen⁶. Raportissa katsottiin, että Yhdysvaltojen KHI oli vääristynyt ylöspäin, lähinnä koska otaksuttiin, ettei siinä ollut onnistuttu käsittelemään tavaroiden ja palveluiden laadullisten muutosten mukauttamista (erityisesti huipputekniikan aloilla, kuten tietokoneet ja kirurgiset operaatiot). Vaikka YKHI:ä käsittelevä työryhmä on sitä mieltä, että tästä johtuvan tilastoharhan suuruutta tai suuntaa ei

⁵ Boskin, M. J. et al., *Towards a more accurate measure of the cost of living*, December 1996.

⁶ Ks. myös edellinen kertomus [KOM(1998)104 lopullinen], s. 30.

voida määrittää ilman, että määritellään ja laaditaan ajankohtainen indeksi, työryhmä on kuitenkin alusta lähtien katsonut, että laadullisen muutoksen käsittely on todennäköisin lähde tilastoharhoille ja vertailukelpoisuuden puuttumiselle.

Tähän liittyy kuitenkin merkittävä terminologinen seikka. Eurostatin kielenkäytössä YKHI:en "validiteettiin liittyvien tilastoharhojen" voidaan sanoa olevan YKHI:n oikeudellisen puitteen mukaisen indeksin ja määritellyn indeksin välinen systemaattinen ero. Se on "käsitteen" ja "määritelmän" välinen ero, esim. ero, joka vallitsee ihanteellisen "puhtaan hinta-YKHI:n" ja Eurostatin ja jäsenvaltioiden määrittelemien YKHI:ien välillä. Toisaalta Boskinin komitean käyttämässä terminologiassa tilastoharha liittyy elinkustannusindeksiin (EKI). Hyödyke voi perustua kustannuksiin, joihin ei välttämättä liity kuluttajille koituvia menoja tai ostohintoja. Ne voivat olla vaihtoehtokustannuksia tai fyysistä kulutusta, jotka arvotetaan kuvitteellisin hinnoin ja jotka eivät välttämättä koskaan johda todellisiin menoihin. Näihin kustannuksiin ei liity rahataloustoimia eivätkä ne ole relevantteja rahapolitiikan tarpeisiin tehtävän inflaation mittaamisen kannalta. Hyötyteoriaan liittyy lisäksi oletuksia kuluttajan luonteesta ja piilomekanismeista, joiden mukaan hinnat määräytyvät. Vaikka Laspeyres-indeksin mukaisessa lähestymistavassa ei tehdä kyseisiä oletuksia, on kuitenkin yleisesti tunnustettu, että yksimielisyyteen laadullisten muutosten käsittelemisestä liittyy väistämättä periaatteiden laatiminen siitä, miten kuluttajat arvottavat tuote-erot ja miten arvostus mitataan.

KHI:n sopivuus tarkoituksenmukaiseksi inflaation mittausvälineeksi tarkoittaa tässä kielenkäytössä itse asiassa KHI:n sopivuutta tulla mahdollisimman lähelle määrittelemätöntä EKI:ä. Tämä lähestymistapa ei vaikuta sopivan YKHI:eihin, koska se antaa ymmärtää, että YKHI:ssä olisi periaatteellinen ja määritelmällinen validiteetin vääristymä, mikä on YKHI:n oikeudellisen puitteen hengen ja kirjaimen vastaista.

6.2. Luotettavuus

6.2.1. Edustavuus

Virheet ja tilastoharhat voivat johtua myös indeksin määrittelyn ja suunnittelun välisistä eroista ("menettelyyn liittyvät tilastoharhat"). Tämä riippuu siitä, missä määrin valitut menetelmät voivat käytännössä noudattaa tehtyä määritelmää. Intuiitiivisesti vaikuttaa todennäköiseltä, että eräät menettelyt antavat useammissa tapauksissa systemaattisesti erilaisia tuloksia kuin toiset. Toisaalta tietty menettely voi johtaa vääristyneisiin tuloksiin tietyissä yhteyksissä, esim. neljännesvuosittaiset hintojen keruut voivat antaa alaspäin vääristyneen tuloksen kuukausittaisiin indekseihin hintojen noustessa.

Suunnitellun ja todellisuudessa laaditun indeksin välinen ero johtaa lähinnä satunnaisiin virheisiin. Virheet, jotka aiheutuvat jatkuvasta vahvistettujen menettelyjen noudattamatta jättämisestä, voivat johtaa systemaattisiin virheisiin YKHI:ssä, mutta luonteensa vuoksi toiminnalliset virheet aiheuttavat todennäköisemmin muuttuvia vaikutuksia, joiden voidaan olettaa olevan satunnaisia, esim. haastattelijoiden tekemät kirjaamisvirheet.

Boskinin komitea totesi raportissaan esimerkkinä, että tietokoneiden indeksit ovat todennäköisesti ylöspäin tilastoharhaisia. Mutta on myös luultavaa, että vaatteiden indeksit ovat alaspäin tilastoharhaisia, koska vaatteiden paino on paljon suurempi kuin tietokoneiden paino. Komission (Eurostat) kanta on, että tilastoharhat vaikuttavat kaikkiin KHI:eihin, mutta ne ovat erityyppisiä, niillä on erilaisia vaikutuksia tuotetyypistä riippuen

ja ne eivät todennäköisesti vaikuta samansuuntaisesti. Komissio (Eurostat) ei hyväksy sitä, että tilastoharhalle, oli se minkälainen tahansa, ilmoitetaan konkreettinen suuruus.

Hill⁷ on pyrkinyt selvittämään kuluttajahintainflaatiota mittaavien KHI:ien ja elinkustannusten muutoksia mittaavien indeksien välistä suhdetta. Hänen mukaansa molemmat tavoitteet johtavat samankaltaiseen indeksikaavaan käytännössä, jos noudatetaan parhaita käytänteitä. Indeksejä, jotka ovat harhaisia elinkustannusindeksin mittareina, voidaan yhtä hyvin pitää inflaation harhaisina mittareina. Toisaalta esitelmän toisessa osassa osoitetaan, että hintainflaation mittaamiseen tarkoitettujen indeksien ja elinkustannusten muutoksia mittaavien indeksien välillä voi olla merkittäviä eroja niiden kattavuuden tai alan suhteen, ja ne voivat johtaa merkittävän erilaisiin tuloksiin, erityisesti pitkällä ajalla. Siitä, minkä pitäisi olla KHI:n ala, ei vielä ole mitään yksimielisyyttä. [Diewert⁸ tuli samankaltaiseen kaavaa koskevaan lopputulokseen Ottawan ryhmän kokouksessa vuonna 1999 pitämässään esitelmässä].

YKHI:n alasta samoin kuin sen muodosta on kuitenkin sovittu. Indeksin laajuudesta on säädetty neuvoston asetuksessa, ja nykyinen kattavuus on lähellä siinä asetettuja vaatimuksia. Sen varmistamiseksi, että hintatietojen todelliset otokset edustavat täysin kattavuuteen kuuluvia liiketoimia, on ryhdytty toimenpiteisiin. Inflaation mittariksi on hyväksytty tavaroiden ja palveluiden koostuvan kiinteän korin malli, eikä jatkuvan hyödyn käsitettä. Inflaatio on rahaan liittyvä ilmiö, johon liittyy ainoastaan rahataloustoimia ja todellisia ostohintoja.

6.2.2. Tarkkuus

Otantateoria antaa pohjan, jonka avulla voidaan laskea virheet tietyssä otantatekniikassa. Edellisessä komission kertomuksessa neuvostolle esitettiin yleiskatsaus kussakin jäsenvaltiossa käytetyistä otantamenetelmistä. Kertomuksessa todettiin, että useimmissa jäsenvaltioissa noudatetaan jonkin muotoista harkintaan perustuvaa otantaa satunnais- tai todennäköisyysotannon sijaan, ja osoitettiin, että KHI:ejä varten ei ole kehitetty hyvää teoriaa, mikä johtuu osittain perusjoukon määrittämisen vaikeudesta ja osittain siitä, että tavallisimmin käytetään harkintaan perustuvaa otantaa todennäköisyysotannon sijaan.

YKHI:ejä koskevien otantojen vähimmäisvaatimuksissa (komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 8 artikla) ei kuitenkaan suoranaisesti käsitellä "otantavirheitä" tilastoteorian tavallisessa merkityksessä, eli otantamenettelyssä tapahtuvasta satunnaisesta tai vastaavasta muuntelusta johtuvaa epävarmuutta.

Tällaisten otantavirheiden on erityisesti yhdenmukaistamishankkeen alussa katsottu olevan vähämerkityksellisiä verrattuna edustavuuden virheistä johtuviin mahdollisiin tilastoharhoihin. Vähimmäisvaatimuksessa edellytetään sen vuoksi vain yleisesti, että YKHI:n kohdeotoksien on sisällettävä "riittävä määrä perusaggregaatteja muodostaakseen

⁷ *Inflation, the Cost of Living and the Domain of a Consumer Price Index*, Peter Hill, pyydetty esitelmä TILASTOKOMITEAN, ILO:n ja EUROOPAN TALOUSKOMITEAN EUROOPAN TILASTOTIETEILIJÖIDEN KONFERENSSISSA. Yhteinen kuluttajahintaindeksijä käsittelevä ECE/ILO-konferenssi, (Geneve, 3.-5. marraskuuta 1999).

⁸ Diewert, Erwin, *The consumer price index and index number purpose*, esitelmä hintaindeksijä käsittelevän kansainvälisen työryhmän (Ottawa Group) viidennessä kokouksessa, Reykjavik, Islanti, elokuu 1999, tarkistettu joulukuussa 1999.

edustavan otoksen luokkaan kuuluvista tuotteista ja kussakin perusaggregaatissa riittävän määrän hintatietoja ottaakseen huomioon perusjoukon sisäiset hinnan vaihtelut".

Jäsenvaltioiden erilaisten menettelyjen tutkimista ja otantamenetelmien yhdenmukaistamista varten perustettiin vuonna 1999 otantoja käsittelevä erityisryhmä. Erityisryhmä on katsonut, että otantavirheiden simuloimiseen olisi suhtauduttava myönteisemmin, erityisesti Ranskassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa saatujen myönteisten kokemusten valossa. Näissä maissa likimääräistettiin tai simuloitiin otantavaihteluita kansallisissa KHI:eissä. Näitä harjoituksia pidettiin julkisuudessa arvossa.

Erityisryhmä on esitellyt ensimmäisen luonnoksen otantoja koskevaksi asetukseksi, ja siitä keskusteltiin YKHI:n työryhmän kokouksessa keväällä 2000. Luonnoksessa ehdotettiin, että otantateorian periaatteista olisi mahdollista saada jonkinlainen pohja YKHI:n otantoja koskeville vähimmäisvaatimuksille. Siinä suositeltiin otantavirheiden laskemista. Koska sellaiset estimaatit eivät kuitenkaan ole valideja harkintaan perustuvan otantamenetelmän yhteydessä, on katsottu tarkoituksenmukaisemmaksi, että Eurostat pyrkii löytämään vähemmän laajan ja halvemman keinon tarkkuuden toteamiseksi. Pyrkimyksenä on sen vuoksi kohdistaa kontrollitietoja koskevat pyynnöt ja jatkaa kehittyneempien tarkkuuden mittaamiskeinojen tutkimista.

Erityisryhmä laatii parhaillaan loppuraporttiaan, joka annetaan työryhmälle lokakuun 2000 kokouksessa. Raportissa on tarkoitus käsitellä laajemmin tarkkuutta koskevaa kysymystä.

6.3. Vertailukelpoisuus

6.3.1. Erilaisten kaavojen käytön vertailukelpoisuus

Neuvoston puiteasetuksessa säädetään, että YKHI:ien on oltava Laspeyres-tyyppinen indeksi. Vaikka jäsenvaltioiden tuottamat YKHI:t ja KHI:t voivat erota yksityiskohdiltaan, niiden voidaan sanoa olevan Laspeyres-tyyppisiä indeksejä. Jäsenvaltioiden tuottamat YKHI:t eroavat toisistaan painojen päivitystiheyden osalta. Kuten luvussa 5 on jo todettu, useimmissa maissa sovelletaan "kiinteäpainoista indeksikaavaa" ja painot päivitetään 3–5 vuoden väliajoin. Ranskassa, Italiassa, Itävallassa, Ruotsissa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Norjassa laaditaan ketjutettu indeksi ja painot päivitetään vuosittain.

Jotta olisi mahdollista saada yhdenmukainen joukko YKHI:ejä ja alaindeksejä, joiden perusteella olisi mahdollista aggregoida useita alaindeksejä, maaryhmiä, EMU, koko EU tai ETA, on tarpeen esittää YKHI:t aivan kuin ne olisi kaikki laskettu samalla tavalla. Sen vuoksi on tarpeen soveltaa yhteistä indeksin perusjaksoa ja yhteistä painojen perusjaksoa. Neuvoston puiteasetuksessa indeksin perusjaksoksi on asetettu 1996=100. Jotta saataisiin yhteinen painojen perusjakso, kaikkien jäsenvaltioiden hyödykekohtaiset painot on ilmaistava samoin hinnoin. Tämä tehdään hintapäivittämällä painot kuluvaan vuoden tammikuussa vastaamaan edellisen vuoden joulukuun hintoja.

Kahden laajennettua kattavuutta koskevan neuvoston asetuksen tammikuussa 2000 tapahtuneen täytäntöönpanon yhteydessä käyttöön otettujen uusien alaindeksien perusjaksoiksi otettiin joulukuun 1999=100, kun aikaisempien alaindeksien perusjakso on 1996=100. Siten kyseisten alaindeksien tammikuussa 2000 julkaistu indeksiluku osoittaa hintatason muutosta joulukuusta 1999. Koska YKHI:t aggregoidaan käyttäen ketjuindeksiä, YKHI:n laajennettu kattavuus oli mahdollinen ilman laskennallisia ongelmia. Ylemmän tason indeksit aggregoidaan vuonna 2000 yhdistämällä joulukuun 1999 jälkeiset alemman

tason indeksien painotetut keskimäärät vastaavan aggregaatin tasoon joulukuussa 1999. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki hyödykkeet käsittävän indeksin vuotuinen keskimuutos esimerkiksi huhtikuussa 2000 on muutos huhtikuusta 1999 joulukuuhun 1999 (vanhalla kattavuudella) yhdistettynä muutokseen joulukuusta 1999 huhtikuuhun 2000 (uudella kattavuudella).

6.3.2. Jäsenvaltioiden välinen vertailukelpoisuus

Vertailukelpoisuus on suhteellinen käsite, joka liittyy YKHI:ien välisiin systemaattisiin eroavaisuuksiin, jotka johtuvat määritelmien, menetelmien ja käytäntöjen eroista, jotka voivat muuttua vääristymiksi, jos suhteellista eroa verrataan tunnettuun ihanteelliseen tai todelliseen määritelmään, menetelmään tai käytäntöön.

Lainsäädännöllisten puitteiden on tarkoitus varmistaa YKHI:ien vertailukelpoisuus, luotettavuus ja asianmukaisuus sellaisen menetelmän avulla, jossa jonkin indeksin laatimisessa noudatettuja menettelyjä verrataan YKHI:ien laatimisessa yleensä noudatettuihin vaihtoehtoihin menettelyihin. Jotta sellaiset vertailut eivät olisi tilapäisiä tai sattumanvaraisia, on tarpeen olla päätöksentekomenettely, joka antaa jonkinlaisen varmuuden YKHI:ien laadun parantamisesta. Siihen kuuluu arviointi niistä vaikutuksista, joita erilaisilla käytännöillä on YKHI:iin, kynnys sen määrittämiseksi, milloin on tarpeen ryhtyä toimiin, ja menettely suosituimpien tai hyväksyttävien käytänteiden valitsemiseksi.

YKHI:ä käsittelevä työryhmä on suureksi osaksi osoittautunut tehokkaaksi tahoksi, jonka puitteissa päästään yksimielisyyteen suosittavista käytänteistä ja suosimisen syistä, tai jos se ei ole mahdollista, päätöksiä tehdään käytänteistä, joita olisi pidettävä viitekohtana ("vakio menetelmä" tai "vähimmäisvaatimus").

Tämän lähestymistavan myötä nousee esiin myös tarve tehdä mahdolliseksi sen arvioiminen, miten vertailukelpoisuuden vaatimus ja jossain määrin myös luotettavuuden vaatimus täyttyvät. On selvää, että toiminnallisia tarkoituksia varten tarvitaan joitakin kriteerejä, jotta olisi mahdollista erottaa toisistaan vertailukelpoiset ja vertailukelvottomat käytänteet; neuvoston puiteasetuksessa (EY) N:o 2494/95 ei ole säädetty tällaisesta säännöstä.

YKHI:t on annettava riittävällä tarkkuudella, koska sekä indeksit että niille perustuvat yhdenmukaistetut inflaatioasteet ilmaistaan yhden desimaalin tarkkuudella. On tarkoituksenmukaista, että kynnys vertailukelvottomien käytäntöjen hyväksymiselle on 0,1 prosenttiyksikköä vuosittaisesta keskimääräisestä YKHI:stä. Käytännössä on sovittu 0,1 prosenttiyksikön erosta verrattuna vuosittaiseen mitattuun inflaatioon erityisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä varten tapauskohtaisesti, ja kattavuuden osalta on vahvistettu sääntö YKHI:n yhden tuhannesosan painotuksesta. Tarkoituksenmukaisia tilastoja ja testejä, joilla voidaan todeta nykyisissä käytänteissä olevien erojen todelliset vaikutukset YKHI:ihin, on kehitetty tai ollaan parhaillaan kehittämässä. Niillä testataan mm. "kriittisiä painoja" ja "viiteindeksejä".

On kuitenkin korostettava, että määrällisten luotettavuutta koskevien arvioiden puuttuminen johtuu niihin liittyvistä huomattavista vaikeuksista. Ei ole olemassa keinoja jatkuvasti aggregoida systemaattisia eroja, jotka johtuvat siitä, että yhdelle luvulle on monta lähdettä, koska on vähän tai ei ollenkaan todisteita siitä, että nämä vaikutukset liittyvät toisiinsa. Nykyistä indeksirakennetta tukeva teoreettinen kehys on epätäydellinen eivätkä ihanteellisten käytänteiden täytäntöönpanoon tarvittavat huomattavat resurssit ole

oikeutettuja, koska ei ole todellisia todisteita tilastoharjoista. Tyytyväisyyteen ei kuitenkaan ole syytä, ja jopa vähäiset todisteet olisivat parempia kuin olemattomat. YKHI:ien vertaaminen toisiinsa yhdenmukaistamisen sallimassa yksityiskohtaisuudessa on tehokas tapa löytää kyseisiä todisteita. Vakiokäytänteitä määritetään, jos nykyiset käytänteet voivat johtaa vaikutuksiin, jotka ylittävät 0,1 prosentin kynnyksen, ja ne ovat sellaisia käytänteitä, joita kansalliset KHI-asiantuntijat yksimielisesti pitävät vähiten tilastoharhoja aiheuttavina tai parhaina käytettävissä olevina käytänteinä.

6.4. YKHI:lle asetettujen vähimmäisvaatimusten toimivuus

Yhdenmukaistamishankkeen alussa Eurostatin lähestymistapa oli ensin laatia luettelo mahdollisista eroista tunnistettujen vertailukelvottomuuden lähteiden mukaan. Työryhmässä käynnissä olevien keskustelujen tuloksena luetteloon lisättiin muita vertailukelvottomuuden lähteitä. Näiden lähteiden perusteella on tehty useita asetuksia ja sovittu uusista suuntaviivoista.

Taulukossa 2 on tiivistelmä erojen tärkeimmistä tunnistetuista potentiaalisista lähteistä.

Yhdenmukaistamishankkeessa on jo keskitytty useimpiin näistä kysymyksistä tehtyjen puitesäädösten yhteydessä. Toistaiseksi on saatu aikaan kielto käyttää menetelmiä, joita pidetään mahdollisten tilastoharjojen todennäköisimpinä lähteinä.

Eurostat lähetti jäsenvaltioille vaatimusten noudattamista koskevan kyselylomakkeen (CMQ) vuoden 1999 puolivälissä. Kyselylomake koski kaikkia siihen mennessä tehtyjä asetuksia, ja siinä pyydettiin jäsenvaltioita antamaan yksityiskohtaisia tietoja niiden noudattamisesta. Kysymykset liittyivät suoraan edellytyksiin, sellaisina kuin niistä on säädetty asetuksissa. Kyselylomake jaettiin viiteen jaksoon ottaen huomioon jäsenvaltioille koitua taakka. Aikataulu laadittiin vuoden 1999 toukokuun lopun ja vuoden 2000 tammikuun lopun väliselle ajalle.

Eräät tiedot, esim. vastaukset "uusia keskeisiä tavaroita ja palveluita" koskeviin kysymyksiin, eivät olleet ehdottoman vertailukelpoisia eri syistä, kuten väärinkäsityksistä ja tietojen saatamattomuudesta johtuen, ja sen vuoksi niitä ei ole voitu käyttää tässä kertomuksessa. Lisäksi kaikki jäsenvaltiot eivät voineet vastata kyselyyn ajoissa. Joitakin vaiheeseen III, jonka olisi pitänyt päättyä lokakuussa 1999, kuuluvia vastauksia ei ole vielä saatu. Kyselylomakkeen kaikkien vaiheiden vastauksia tullaan käyttämään testaustilastojen kehittämiseksi lähitulevaisuudessa.

Seuraavissa kappaleissa esitetään yleiskatsaus vähimmäisvaatimusten toimivuudesta jäsenvaltioissa sekä työryhmässä ja erityisryhmissä parhaillaan käytävistä keskusteluista.

Laajennettua tuotekattavuutta koskevan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1687/98 2 artiklan mukaan ja laajennettua maantieteellistä ja väestöllistä kattavuutta koskevan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1688/98 2 artiklan mukaan komission (Eurostat) on arvioitava näiden säännösten toimivuus ja raportoitava neuvostolle kahden vuoden kuluessa kyseisten kahden asetuksen voimaantulosta (elokuu 1998). Kertomuksessa olisi erityisesti arvioitava kotitalouksien lopullisten rahamääräisen kulutusmenojen periaatteen toimivuus verrattuna relevantteihin vaihtoehtoihin periaatteisiin. Lisäksi komission (Eurostat) on arvioitava terveyspalvelujen, koulutuspalvelujen ja sosiaalisen suojelun palvelujen käsittelyä koskevassa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2166/1999 säädettyjen menettelyjen toimivuus.

Arvioinnin tulokset esitetään jaksossa 6.4.4.

Taulukko 2 Tärkeimmät tunnistetut potentiaalisten erojen lähteet

<i>Lähde</i>	<i>Pitkän ajan vaikutu kset</i>	<i>Lyhyen ajan vaikutuk set</i>	<i>Vähimmäisvaatimus</i>	
Laadullinen mukauttaminen	(+++)	(+)	Kyllä	Asetus
Perusaggregaattien kaava	(++)	(+)	Kyllä	Asetus
Hyödykeryhmien painojen ajantasaisuus	(++)	(+)	Kyllä	Asetus
Puuttuvat tiedot, korvaukset	(++)	(+)	Kyllä	Asetus
Perusindeksin laadinta	(++)	(0)	Osittain	Asetus
Editointi - tietojen valmistelu	(+)	(+)	Kyllä	Suuntaviiva
Hyödykeryhmien sisällyttäminen / poistaminen	(+)	(0)	Kyllä	Asetus
Painojen hintapäivittäminen	(+)	(0)	Kyllä	Asetus
Perusaggregaattien määrä	(0)	(++)	Osittain	Asetus
Harkintaan perustuvat hyödykkeet vs. satunnaisotanta	(0)	(++)	Ei	Vireillä
Alueelliset erot	(0)	(++)	Epäsuora	Asetus
Myyntipaikan tyyppi	(0)	(++)	Epäsuora	Asetus
Otantavirhe	(0)	(++)	Ei	Vireillä
Alennukset (*)	(0)	(0)	Kyllä	Suuntaviiva
(*) Tämä tulos on validi, jos alennusten määrät eivät vaihtele ajan mittaan. YKHI:ä käsittelevä työryhmä on katsonut, että kyseiset määrät voivat vaihdella huomattavasti ja että alennusten käsittelyyn liittyvät kansalliset käytänteet olisi yhdenmukaistettava. (0) = epätodennäköinen (+) = mahdollinen (++) = todennäköinen (+++) = erittäin todennäköinen				

6.4.1. Teknisesti "vaikeiden" hyödykeryhmien periaatteelliset ongelmat

Eräät vaikeat luokat kuten terveys ja koulutuspalvelut, joissa jäsenvaltioiden välillä on suuria institutionaalisia eroja, katetaan täysin YKHI:ssä viimeistään tammikuun 2001 indeksistä alkaen.

Erityisessä vakuutuspalvelujen käsittelyä koskevassa komission asetuksessa on säädetty vakuutuksia koskevasta yhdenmukaistetusta menettelytavasta, joka on tarpeen sen varmistamiseksi, että tuloksena olevat YKHI:t ovat vertailukelpoisuutta koskevan vaatimuksen mukaisia ja että vakuutusten käsittely on yhdenmukaista EKT -95:ssä annettujen määritelmien kanssa. Vakuutuspalveluja käsittelevä erityisryhmä on aikeissa antaa työryhmälle ehdotuksen suuntaviivoista, joilla täydennetään vakuutusasetusta.

YKHI:ä käsittelevien erityisryhmien suorittamien empiiristen tutkimusten perusteella on laadittu alustavia suuntaviivoja vaatetuksen, kestokulutustavaroiden ja autojen käsittelyn osalta. Näitä suuntaviivoja ei ole voitu viedä sen pidemmälle, koska ne liittyvät läheisesti laadulliseen muutokseen, otantamenetelmään ja kausikysymykseen. Ne pysyvät avoimina kunnes on löydetty tyydyttävä ratkaisu niihin liittyviin yleisiin kysymyksiin.

Jättämällä pois eräät omistusasumiseen liittyvät hyödykkeet, kuten vuokriksi katsotut maksut, kiinnelainojen maksut ja merkittävät kunnossapito- ja korjaustyöt, EU:n tilastotieteilijät ovat poistaneet merkittävän YKHI:ien vertailukelvottomuuden lähteen. Kysymystä siitä, pitäisikö se sisällyttää ja millä tavalla YKHI:iin uusien omistusasuntojen hintojen muodossa nettohankintahintojen perusteella on tutkittu toisessa YKHI:n erityisryhmässä. Omistusasumista käsittelevä erityisryhmä on jo antanut työryhmälle esityksen omistusasumisen käsittelemisestä YKHI:ssä, ja tilasto-ohjelmakomitean pitäisi tehdä ratkaisu asiassa.

Suoraan laskutettujen rahoituspalvelujen käsittely on ainoa periaatteellisesti ja teknisesti vaikea kysymys, johon ei vielä ole ratkaisua. Pankkikäytännöissä, hintojen liikkeissä ja painoissa olevien huomattavien erojen vuoksi YKHI:n työryhmässä käsitellään parhaillaan erityisiä toimenpiteitä komission asetusluonnoksen muodossa.

6.4.2. Uudet keskeiset tavarat ja palvelut

Neuvoston puiteasetuksen säännös YKHI:ien asianmukaisuuden ylläpitämisestä tarkoittaa sitä, että on toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että YKHI:t ovat suunnilleen samalla tasolla keskenään ja noudattavat markkinoiden kehitystä. Asiaa koskevan vähimmäisvähimmäisvaatimuksen tarkoituksena on varmistaa, että uudet tuotteet sisällytetään YKHI:iin heti, kun niiden myyntiosuus ylittää yhden tuhannesosan kuluttajien kokonaismenoista jäsenvaltiossa. Eurostat toimii tiedon välittäjänä ja tiedottaa kullekin jäsenvaltiolle muiden jäsenvaltioiden YKHI:eihin sisällytetyistä uusista tuotteista.

Vaatimusten noudattamista koskevan kyselyn yhteydessä jäsenvaltiot raportoivat noudattamistaan menettelyistä, joiden avulla ne pyrkivät systemaattisesti tunnistamaan uudet keskeiset tavarat ja palvelut.

Useimmiten haastattelijat toimittavat tietoja myös uusista tuotteista ja palveluista (joko aivan uusista tai korvaavista tuotteista). Päätoimipaikat tutkivat markkinoiden kehitystä keskitetysti ja arvioivat tuloksiaan yhdessä haastattelijoiden toimittamien tietojen kanssa.

Lisäksi jäsenvaltiot käyttävät kansantalouden tilinpidosta, kotitaloustiedusteluista tai muista tutkimuksista, kuten elintarviketutkimuksista tai tuontitilastoista, saatuja tietoja. Näiden lisäksi ne tutkivat aikakauslehtiä (kaupan ja kuluttaja-alan lehdet, tuotemarkkinoiden julkaisut) ja sanomalehtiä sekä televisiomainoksia. Ne keräävät tietoja teollisuudelta, kaupan alan järjestöiltä, kaupan edustuselimiltä, institutionaalisilta käyttäjiltä, vähittäiskauppiaiden ja tuottajien järjestöiltä ja kuluttajajärjestöiltä.

Jäsenvaltioissa, joissa käytetään kiinteäperusteisia indeksejä, uusien keskeisten tavaroiden ja palveluiden etsintä on jatkuvaa, mutta erityistä huomiota asiaan kiinnitetään aina painojen mukauttamisen ajankohtana, jolloin kohdeotokset tarkistetaan ja uusia tai korvaavia hyödykkeitä otetaan YKHI:iin. Tanskassa tarkistetaan joka kuukausi yksi COICOP/YKHI-pääryhmistä, joten vuoden kuluessa kaikki ryhmät on tarkistettu. Tämä on systemaattisin jäsenvaltion raportoima menettely, ja sitä voidaan suositella sellaisenaan.

"Uusien keskeisten tavaroiden ja palveluiden" määritelmästä käytiin keskusteluja, koska sen oli tarkoitus jättää liikkumavaraa erilaisille tulkinnoille. Lausetta "joiden osuus arvioidusta kokonaiskulutuksesta on noussut vähintään yhteen tuhannesosaan kyseisen YKHI:n kattamasta kulutuksesta" on tulkittu pääasiassa kahdella tavalla:

- (a) kukin jäsenvaltion ilmoittama tuote on saavuttanut merkittävän kulutustason ja sen osuus jäsenvaltiossa on enemmän kuin yksi tuhannesosa, tai
- (b) tietty tuoteryhmä on saavuttanut merkittävän kulutustason, jonka osuus jäsenvaltiossa on enemmän kuin yksi tuhannesosa, ja jäsenvaltio on ilmoittanut joitakin uusia edustavia hyödykkeitä.

Edellisessä neuvostolle toimitetussa kertomuksessa esitetyssä luettelossa (jakso 12.5, taulukko 9) tulkittiin vaatimusta siten, että luettelo sisälsi ilmoitetut tavarat ja palvelut, jotka oli ryhmitelty tuoteryhmittäin.

Jäsenvaltioita pyydettiin ilmoittamaan luettelossa sellaisten tuotteiden tai tuoteryhmien likimääräiset painot, joita ne eivät olleet nimenomaisesti sisällyttäneet YKHI:iinsä. Vaikka merkittävä määrä uusista keskeisistä hyödykkeistä on lisätty YKHI:ihin, kaikki jäsenvaltiot eivät pystyneet toimittamaan pyydettyjä tietoja, mikä johtui sekä käytännön syistä että väärästä tulkinnasta. Jäsenvaltioiden antamat tulokset eivät olleet vertailukelpoisia, ja niitä ei sen vuoksi ole sisällytetty tähän kertomukseen.

Vaatimusten noudattamista koskevan kyselyn yhteydessä jäsenvaltioita pyydettiin ajantasaistamaan uusien keskeisten tuotteiden luettelo. Tuloksena oleva lyhyt luettelo tuotteista esitettiin jäsenvaltioille syksyllä 1999 (ks. lopullinen versio taulukoissa 4 ja 5). Luettelosta käyty keskustelu osoitti, että käsite "uusi keskeinen" tulkittiin yleisesti "indeksissä uudeksi".

YKHI:in vähimmäisvaatimusten mukaan on kaksi tapausta, joissa uudet tuotteet sisällytetään indeksiin, jos niiden osuus kulutuksesta on noussut merkittäväksi:

- (1) Korvaus: uusi tuote korvaa jo olemassa olevan tuotteen, jonka merkitys on vähentynyt; toisin sanoen otokseen otetaan mukaan indeksiin jo kattamaan tarpeen tai tarkoituksen mukainen ajanmukaisempi edustaja (esim. tietyn tyyppiset autonrenkaat korvataan edustavammalla tyyppillä),

tai

- (2) Lisäys: jo katettujen tuotteiden lisäksi indeksiin sisällytetään uusi tuote, joka edustaa uutta keskeistä tai muuttunutta tarvetta tai tarkoitusta.

Lisäykseen voi olla useita syitä:

- a) kyseessä voi olla uusi tuote, joka ei aikaisemmin ole ollut edustettu indeksissä ja jota ei tavallisesti pidetä korvaavana, koska se on perustavasti erilainen kuin nykyinen tyyppi (esim. matkapuhelimet). Se lisätään uutena luokkana jo olemassa olevaan luokkaan,

tai

- b) kyseessä voi olla tuote, joka on ollut saatavilla mutta ei nimenomaisesti edustettu, koska sen kulutus on ollut liian pientä. Sisällyttäminen ei ole luokan sisäinen korvaus vaan luokan sisäinen uusi luokka (esim. spagetti Tanskassa tai lampaanliha Alankomaissa).

Tapauksessa (1) (Korvaus) sen COICOP/YKHI-luokan, johon korvaus kuuluu, painoa ei pidä muuttaa.

Tapauksessa (2) (Lisäys) uuden tuotteen hintatiedot kerätään jo havainnoidun tuotteen lisäksi, ja komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 vähimmäisvaatimukset antavat mahdollisuuden käyttää yhtä seuraavista tavoista:

- a) mukauttaa vastaavan COICOP/YKHI-luokan painoja
- b) mukauttaa vastaavan COICOP/YKHI-luokan sisäisiä painoja
- c) määrittää osa painosta erityisesti uudelle tuotteelle [COICOP-luokituksen nelinumerotason alle].

Tällä vaatimus ei koske korvauksia, koska niillä ei ole vaikutusta painoihin.

Uusien keskeisten tuotteiden ja korvausten välisen eron voidaan tiivistetysti sanoa olevan seuraava:

Taulukko 3 Uudet keskeiset tuotteet ja palvelut vs. korvaukset

Lisäykset (uudet keskeiset tuotteet)	Korvaukset
Uuden tyyppinen tuote (ei aikaisemmin olemassa tai katettu implisiittisesti) mutta ei välttämättä (teknisesti) uusi (esim. lampaanliha)	Saman tyyppinen kuin jo olemassa oleva tuote
Kulutus noussut ensimmäistä kertaa merkittävälle tasolle (yksi tuhannesosa)	Ei sovellettavissa
Voi koostua eri varianteista (merkit, mallit): otetaan käyttöön yksi tai useampi tuote (samaa tarkoitusta varten)	Korvataan yksi yhdellä: yksi nykyinen hintakorin edustaja vaihdetaan toiseen edustavampaan tuotteeseen
Painoa ei vielä ole tai se on mukautettava uuden keskeisen tuotteen ottamiseksi huomioon	Ei vaikutusta painoihin

Keskustelun jälkeen asetuksen vähimmäisvaatimus jaettiin osiin seuraavasti:

- jäsenvaltion YKHI ei ole nimenomaisesti kattanut tiettyjä menoryhmää, koska sen paino on ollut pienempi kuin yksi tuhannesosa;
- kyseinen menoryhmä on nyt katettu nimenomaisesti, koska se on saavuttanut yhden tuhannesosan kyseisen YKHI:n kattamista menoista;
- tätä ryhmää edustaa tietty uusi keskeinen tavara tai palvelu, jonka ei itse tarvitse olla painotukseltaan vähintään yhtä tuhannesosaa kyseisen YKHI:n menoista.

Vaatimuksen nojalla jäsenvaltioita pyydettiin tarkistamaan, voisiko ilmoitettujen tuotteiden hintoja pitää edustavina sellaisista menoryhmistä, joita ei vielä ole sisällytetty niiden indekseihin tai jotka on katettu implisiittisesti.

Jäsenvaltioiden oli tarkistettava

- edustavatko ehdotetut tuotteet menoryhmää, jota indeksi ei vielä kata nimenomaisesti,
- onko kyseinen menoryhmä saavuttanut yhden tuhannesosan indeksin edustamista menoista,
- miten kyseinen menoryhmä olisi nimenomaisesti sisällytettävä YKHI:iin ja
- olisivatko jotkin muut hyödykkeet tarkoituksenmukaisempia kuin ehdotetut (eräitä tarkoituksenmukaisia hyödykkeitä voi olla muiden jäsenvaltioiden ilmoittamissa luetteloissa).

Uusista keskeisistä tuotteista ja palveluista laadittiin kaksi luetteloa, joista toinen sisälsi jäsenvaltioiden ehdottamat tuotteet ja toinen Eurostatin ehdottamia tuoteryhmiä (ks. taulukot 4 ja 5).

Molemmissa uusien keskeisten tuotteiden ja palveluiden taulukoissa on otettu huomioon edellä selostettu uusien keskeisten tuotteiden ja palvelujen ja korvausten välinen ero. Sen vuoksi jäsenvaltioiden ilmoittamia tuotteita, jotka olivat selkeästi korvaavia tuotteita, ei ole otettu mukaan taulukoihin.

Poissulkemistapauksissa jäsenvaltioiden olisi osoitettava, että kunkin ehdotetun tuotteen edustamat enimmäismenot olivat vähemmän kuin yksi tuhannesosa sen YKHI:n kattamista menoista. Tarvittaessa tuotteet olisi ryhmiteltävä ylemmän tason menoryhmiin (esim. ekologiset/orgaaniset porkkanat ja perunat kuuluvat samaan COICOP-alaindeksiin, ja ne voisivat siten edustaa samaa menoryhmää).

Taulukko 5 on tarkoitettu avuksi tarkasteltaessa kattaako YKHI menoryhmät, jotka Eurostatin mukaan ovat saattaneet lisätä merkitystään viime vuosien aikana. Luettelo ei ole täydellinen.

Vaatimusten noudattamisen valvonta antoi jonkin verran osviittaa (katso myös taulukoita 10 ja 11 jäsenvaltioiden ilmoittamista perusaggregaattien määrästä ja valittujen menoryhmien hinnoista) siitä, että jäsenvaltioiden ilmoittamien tuotteiden lisäksi saattaa olla muita tuotteita, jotka olisi otettava huomioon. YKHI:ihin lisättävien perusaggregaattien määrän tai hyödykkeitä edustavien hintojen määrän olisi oltava riittävä edustamaan uusien keskeisten hyödykkeiden moninaisuutta ja niiden hintavaihtelujen erilaisuutta.

Vähimmäisvaatimuksen käyttö on osoittanut, että jäsenvaltiot ovat edistyneet merkittävästi uusia keskeisiä tuotteita koskevien kulutusmenojen seurannassa, ja merkittäviä kulutusmenojen osia lisätään YKHI:iin. Vaatimuksen sanamuoto vaikuttaa olevan tulkittavissa eri tavoin, ja se on antanut aihetta lisäselvennykseen. Koska vaatimus liittyy selkeästi otantasääntöihin, saattaa olla tarpeen tehdä virallinen muutos.

Taulukko 4 Jäsenvaltioiden ehdottamat uudet keskeiset tuotteet ja palvelut

Tavarat/palvelut	Coicop
Myslisekoitukset	1.1.1
Tattaritahna, ekologinen	1.1.1
Pakastepizza	1.1.1
Tortellinit (lihatäytteinen pasta)	1.1.1
Maissihiutalemurot	1.1.1
Kasvispihvit	1.1.2
Lampaanliha	1.1.2
Ekologiset munat	1.1.4
Ekologiset porkkanat	1.1.7
Ekologiset perunat	1.1.7
Dieettikeksit	1.1.9
Jäätee (tölkissä tai pullossa)	1.2.2
Samppanja	2.1.2
Mikrokuituanorakki	3.1.2
Tietokonepöytä	5.1.1
Pöydässä käytettävät keittovälineet (raclette, vuolukivi)	5.3.1
Ilmastointilaite	5.3.1
Höyrypesuri	5.3.1
Energiansäästölamppu	5.5.1/2
Halogeenilamppu	5.5.1/2
Kertakäyttölautaset	5.6.1
Ginseng-uute	6.1.1
Mallasuute	6.1.1
Kertakäyttöpiilolinssit	6.1.2/3
Nestekaasu	7.2.2

Tavarat/palvelut	Coicop
Auton vuosikatsastus	7.2.3
Kanaalitunnelijunan lippu	7.3.1
Digitaali-TV:n dekodeauslaite	9.1.1
Keskikokoinen stereolaite	9.1.1
Henkilökohtainen CD-soitin	9.1.1
Tietopelit (esim. trivial pursuit)	9.3.1
Paperiköynnökset	9.3.1
Paperilyhdyt	9.3.1
Kehonrakennuslaitteet	9.3.2
Sukelluslaitteet	9.3.2
Rullaluistimet	9.3.2
Reppu	9.3.2 tai 12.3.2
Eläinlääkinnällinen	9.3.4/ 5
Koiran kauneushoito	9.3.4/ 5
Kuntosalin vuosikortti	9.4.1
Tanssitunnit	9.4.1
Huvipuiston pääsymaksu	9.4.1
Hiihtohissit ja vastaavat	9.4.1
Pääsy murtomaahiihtoradalle	9.4.1
Diskot	11.1.1
Pikaruoka-ateria	11.1.1
Kotiin kuljetetut ateriat (esim. pizza)	11.1.1
Thalassoterapiahoito	12.1.1
Solariumkäynnit	12.1.1
Lasten turvaistuin autoon	12.3.2

Taulukko 5 Eurostatin ehdottamat uudet keskeiset tuotteet ja palvelut

PC-työpiste (mukaan lukien tarvikkeet ja pelit)	
a) Laitteet	
Zip-asema	9.1.3
DVD-asema	9.1.3
Levykirjoitin	9.1.3
Skanneri	9.1.3
Tietokoneen ohjaussauva/ohjain/ohjauspyörä	9.1.3
Henkilökohtainen päivyri	9.1.3
Internet-videokamera	9.1.3
b) Ohjelmat	
Kielikurssiohjelma	9.1.3
Äänentunnistusohjelma	9.1.3
CD-ROM tai levyke, jossa tietosanakirja	9.1.4
Tietokonepeli, esim. Tomb Raider III, Age of empires	9.3.1
Videopelit	
a) Laitteet	
Videokonsolien ohjaussauva/ohjain/ohjauspyörä	9.3.1
Videokonsolit	9.3.1
b) Ohjelmistot esim. seuraaville: Dreamcast/Game Boy/Nintendo 64/Playstation	9.3.1
Muut kodintarvikkeet	
Paristojen latauslaite	05.3.1/2
Ladattavat paristot	05.5.1/2
Puhelinlaitteet	
ISDN-puhelin, langaton	8.2./3.0
ISDN-puhelin-telekopiolaiteyhdistelmä	8.2./3.0
Matkapuhelimen handsfree-tarvikkeet (autossa)	8.2./3.0

6.4.3. *Painojen laatu*

Kuten kohdasta 5 käy ilmi, komission asetuksessa asetetaan tarvittavat vähimmäisvaatimukset tarkistuksille ja mukautuksille.

Eurostat tiedusteli kiinteäpainoisia indeksejä laativilta jäsenvaltioilta vuosien 1998 ja 1999 tarkistuksista. Yhdessäkään vastanneista jäsenvaltioista ei ollut ilmennyt tarvetta muuttaa painoja.

Eurostat teki muutamia testivertailuja tarkistaakseen pääpiirteissään tulosten uskottavuuden. Otokseen poimittiin kahdeksan alaindeksiä, joiden painot olivat muuttuneet huomattavasti kuudessa ketjuindeksejä laativassa maassa vuosina 1996–1999. Nämä kahdeksan alaindeksiä olivat tuona aikana kehittyneet täysin eri tavoin kussakin maassa. Missään indeksissä ei ollut havaittavissa systemaattista kehitystä, joka olisi voitu sovittaa kiinteäpainoisia indeksejä laativiin maihin. Eurostat tarkisti myös joidenkin alemman tason painojen viiteajanjaksoja. Vastauksen antaneet 13 jäsenvaltiota eivät ilmoittaneet ajanjaksoja, jotka olisivat olleet YKHI:n painotusten vähimmäisvaatimusten mukaista vanhempia.

Kokonaiskuvaa täydentävien tietojen saamiseksi pyydetään vielä vastauksia niiltä jäsenvaltioilta, jotka eivät ehtineet ilmoittaa tuloksistaan tätä kertomusta varten. Painojen laatu on kuitenkin todistettavasti parantunut yhdenmukaistamisen myötä. Kohdassa 6.4.5. olevasta taulukosta 8 käy ilmi, että painot ovat yleisesti paremmin ajan tasalla vuoden 1996 jälkeen kuin sitä ennen. Italia, Luxemburg ja Itävalta päivittävät painot vuosittain ja muut jäsenvaltiot ovat joko päivittäneet painot tai aikovat pian päivittää ne.

6.4.4. *Kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot*

Kattavuuden määritelmällä pyritään varmistamaan, että COICOP/YKHI:n mukaiset tavarat ja palvelut sisällytetään YKHI:iin ja että alaindeksit asianmukaisine painoineen toimitetaan Eurostatille. Määritelmässä viitataan Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT-95) ja siinä YKHI:n kattavuus laajennetaan kaikkiin tavaroihin ja palveluihin, jotka kuuluvat "kotitalouksien lopullisiin rahamääräisiin kulutusmenoihin" ja joiden myyntivolyymi on yli yksi tuhannesosa kulutusmenoista.

Yhden tuhannesosan sääntö on osoittautunut muotoilultaan toisinaan hankalaksi, jopa siinä määrin, että noudattamalla tätä sääntöä liian tiukasti jäsenvaltiot saattavat jättää ottamatta huomioon periaatteessa merkittävän osan olennaisista kulutusmenoista. Vaikka tästä ei ole saatu näyttöä, mitatuissa inflaatioasteissa voidaan päätyä merkittäviinkin eroihin tietyissä olosuhteissa. Välttääkseen etukäteen tämän tilanteen Eurostat aikoo ehdottaa virallista muutosta säännön muotoiluun.

YKHI:n kattavuuden laajentamisesta kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteellä esitettiin eriäviä näkemyksiä, kunnes neuvosto päätti asiasta vuonna 1998. Myös kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen sopivuudesta inflaation mittaamiseen ja tästä johtuvista käytännön seurauksista esitettiin erilaisia väittämiä.

Erään väittämän mukaan oikea ratkaisu olisi ollut valita "kotitalouksien todellisen kulutuksen" käsite "kotitalouksien lopullisten kulutusmenojen" sijaan. Näiden kahden käsitteen suurimpana erona ovat luontoismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot, jotka sisältyvät todelliseen kulutukseen, mutta eivät kotitalouksien lopullisiin rahamääräisiin

kulutusmenoihin. Menettely perustuu näkemykseen, jonka mukaan inflaatio on rahaan liittyvä ilmiö, joka on havaittavissa ainoastaan todellisissa rahataloustoimissa ja kuluttajien maksamissa todellisissa hinnoissa. Kotitalouksien lopullisia rahamääräisiä kulutusmenoja pidetään asianmukaisena ilmaisuna kuvaamaan YKHI:n soveltamisalaa sellaisena kuin se määritellään neuvoston asetuksessa: "jäsenvaltion talousalueella kuluttajien tarpeiden välittömäksi täyttämiseksi myyntiin asetettujen tavaroiden ja palvelujen hinnat".

Kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteen vastaisia väittämiä perusteltiin enimmäkseen sillä, että olisi teoreettisesti asianmukaisempaa tai käytännössä suotavampaa mitata "bruttohintoja" (tuotteiden kokonaishintoja, jotka kuluttajat todellisesti maksavat joko kokonaan tai osittain) kuin "ostajan hintoja" (kuluttajien todellisesti maksamia nettohintoja). Inflaation käsittäminen puhtaasti rahaan liittyvänä ilmiönä ja kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsite molemmat sisältävät periaatteen, jonka mukaan kuluttajahintaindeksissä olisi käytettävä ostajan hintoja. Kuitenkin ostajan hintoja koskevien kuukausittaisten tietojen saamisen mainittiin nimenomaisesti olevan hankalaa sellaisissa tapauksissa, joissa asialla on todellista merkitystä, eli vakuutuspalvelujen "bruttomääräisten" palvelumaksujen mittaamisessa.

Lisäksi esitettiin, että vertailukelpoisuuden vuoksi julkisyhteisöjen sektori ja näin ollen suurin osa sosiaalisen suojelun sekä terveys- ja opetusalan palveluista olisi pitänyt jättää käsitteen ulkopuolelle, koska jäsenvaltioiden institutionaaliset järjestelyt vaihtelevat suuresti. Komissio (Eurostat) pitäytyy kannassaan, jonka mukaan kuluttajahintaindeksin vertailukelpoisuus ei vaarannu kyseisten palvelujen myötä niin kauan kuin hinnat otetaan huomioon nettomääräisinä, eli indeksillä mitataan muutoksia niissä hinnoissa, jotka kuluttajat todellisesti maksavat asianomaisista palveluista. Katsottiin erityisesti, että muutokset sosiaaliturvassa ja varsinkin hyvityksissä, jotka rahoitetaan esimerkiksi välittömän verotuksen muutoksilla ja päinvastoin, voisivat vääristää terveydenhuolto-, koulutus- ja sosiaaliturva-alan palvelut sisältävästä YKHI:stä saatavia inflaatiolukuja. Vastaava tapaus voisivat olla vastikään käyttöön otetut hinnoittelujärjestelmät tavaroille ja palveluille, jotka ovat aiemmin olleet kuluttajien saatavilla maksutta, siltä osin kuin nämä lisäkustannukset katetaan alennuksin muualla rahoitusjärjestelmässä. Väitetään, että maailmanlaajuisesti inflaatiovaikutus voi olla nolla, toisin kuin YKHI:n mukaan. Komissio (Eurostat) on tietoinen siitä, että hyvitysten muutokset ja uusien hinnoittelujärjestelmien vaikutus eivät ehkä näy inflaation mittareissa laajemmalti, mutta ne ovat kuitenkin olennainen osa kotimaisiin ja ulkomaisiin kuluttajiin vaikuttavaa inflaatioprosessia, joten niiden on käytävä ilmi YKHI:stä.

Erityisesti tuotiin esiin huoli nk. "tulojen mukaan määräytyvien hintojen" muutosten mittaamisen vaikutuksista. Näitä hintoja käytetään suurimmassa osassa jäsenvaltioita yleisesti terveydenhuolto-, koulutus- ja sosiaalisen suojelun sektoreilla Laspeyres-tyyppisten indeksien yhteydessä. Neuvoston vuonna 1999 antama hyväksyntä tälle vähimmäisvaatimukselle oli merkittävä käänne yhdenmukaistamisprosessissa, sillä sen myötä laajennettu kattavuus saatettiin panna täytäntöön siten, että aiemmin avoimiksi jääneisiin ongelmiin saatiin teknisiä ratkaisuja.

Epäilyksiä herätti myös kotimaisuuden käsite, jota pidettiin teoriassa asianmukaisena, mutta käytäntöön vaikeasti sovellettavana. Erityisesti polttoaineen, alkoholin ja tupakkatuotteiden rajatylittävät ostot mainittiin toisinaan ongelmallisiksi. Vaikka komissio (Eurostat) tunnustaa tarkkojen painojen laatimisen olevan hankalaa, se kuitenkin katsoo, että kotimaisuuskäsitteen hyväksymisellä poistettiin merkittävä epä johdonmukaisuuden lähde.

Ensisijaisena tavoitteena on tuottaa mielekkäitä ja johdonmukaisia kokonaisindeksejä euroaluetta varten.

Jäsenvaltiot ottavat huomioon kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot tammikuun 2000 indeksissä. Asunnonomistajien laskennalliset vuokrat ja henkivakuutukset ovat kaksi aluetta, jotka kuuluvat EKT-95:n mukaisesti kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen määritelmään, mutta eivät YKHI:iin. Kuten kohdassa 6.4.1. todetaan, nettohankintahinnan käsitteeseen perustuvasta omistusasumisesta neuvotellaan parhaillaan YKHI:ä käsittelevässä työryhmässä. Lopulliseen päätökseen odotetaan päästävän vuoden 2000 aikana.

Kolme jäsenvaltiota on tähän mennessä ilmoittanut erityisongelmista kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteen soveltamisessa.

Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteen vaikuttaneen YKHI:iin etenkin siten, että painojen lähteenä oli tarpeen siirtyä käyttämään kansantalouden tilinpitotietoja. Koska näitä tietoja ei ollut luokiteltu COICOP-luokituksen nelinumerotasolle, tarvittaviin muutoksiin kului runsaasti aikaa. Laajennetulla kattavuudella ei ollut paljoakaan vaikutusta, koska useat tarvittavista uusista hintaindikaattoreista olivat jo olemassa. Tosin muutamaa indeksiä varten oli tarpeen kerätä uusia tietoja. Niistä aloista, joilta oli sisällytettävä hintaindikaattoreita, ainoastaan kahdella rahoitus oli osittain julkisyhteisöihin, osittain kotitalouksiin liittyvää: yliopistojen lukukausimaksut ja reseptimaksut. Jo käytössä olleita hintaindekskejä voitiin kuitenkin käyttää molemmilla aloilla.

Ranska korosti, että kattavuuden laajentuminen lisäsi työtaakkaa erityisesti terveydenhuollon (tavaroiden ja palvelujen) ja sosiaalisen suojelun palvelujen nettoindeksien laadinnassa sekä nettopainojen estimoinnissa. Tietojenkäsittelyohjelmiston muuttaminen uutta YKHI:ä varten sellaiseksi, että se käsittää laajennetun kattavuuden ja muutetut painot, sekä tietojen hankkiminen jälkikäteen edeltävältä vuodelta, jotta saataisiin parhaat estimaatit vertailukelpoisia vuosimuutosprosentteja varten, edellyttivät huomattavia resursseja.

Itävalta ilmoitti ongelmista mallintamisessa ja oikea-aikaisten tulonjakoa koskevien tietojen saamisessa, jotta tulojen mukaan määräytyvät hinnat kävisivät ilmi sosiaalisen suojelun alalla.

Jäsenvaltiot ilmoittivat muutoksista, joita ne tekivät tammikuun 2000 indeksiin pannessaan täytöntöön kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen mukaisen laajennetun kattavuuden. Muutokset on koottu seuraavaan taulukkoon (X = tehty muutoksia, C = tiedot ovat olleet vaatimustenmukaiset jo ennen vuoden 2000 tammikuuta).

Taulukko 6 Kattavuuden muutokset tammikuun 2000 indeksistä alkaen

	YKHI:n kattamien kokonaismenojen kasvu (%)	Maantieteellinen kattavuus (sisältää ulkomaisten talousyksiköiden kotimaiset menot, ei sisällä kotimaisten talousyksiköiden menoja ulkomailla)	Väestöllinen kattavuus (institutionaalisissa kotitalouksissa asuvat yksityishenkilöt, varakkaat ja köyhät, kaupungissa ja maaseudulla asuvat)
Belgia		X	X
Tanska		C	C
Saksa		C	X (*)
Kreikka		X	X
Espanja	7	X	X
Ranska	4,5 (johtuu kattavuudesta)	C	C
Irlanti	12,1 (5,2 johtuu kattavuudesta, 6,9 johtuu kotimaisuus- käsitteestä)	X	X (*)
Italia		C	C
Luxemburg		X	C
Alankomaat	5,8 (johtuu laajennetusta maantieteellisestä ja väestöllisestä kattavuudesta)	C	X
Itävalta		X (**)	C
Portugali	7,3 (johtuu laajennetusta maantieteellisestä ja väestöllisestä kattavuudesta)	X	C
Suomi	3,8 (johtuu laajennetusta maantieteellisestä ja väestöllisestä kattavuudesta)	X	X
Ruotsi		C	C
Yhdistynyt kuningaskunta	10 (3,5 johtuu matkailijoita koskevien tietojen sisällyttämisestä, 1,5 johtuu kattavuudesta, 1 johtuu institutionaalisista kotitalouksista, 3,5 johtuu kattavuudesta vuonna 2001)	X	X
Islanti	6,7 (3,4 johtuu maantieteellisestä kattavuudesta, 3,3 johtuu väestöllisestä kattavuudesta)	X	X
Norja		X	
(*) Institutionaalisissa kotitalouksissa asuvia yksityishenkilöitä ei ole sisällytetty tähän vähäisen suhteellisen merkityksen vuoksi.			
(**) Vuosina 1996–1999 Itävallan YKHI:ssä viitattiin myös kotimaisuuskäsitteeseen, mutta YKHI sisälsi kotitalouksien kulutusmenojen lisäksi myös kulutusmenot ulkomailla. Käsitteen mukauttamiseksi kaksinumerotason 07 (liikenne) painoa pienennettiin 0,7 prosenttiyksiköllä ja kaksinumerotason 11 (hotellit ja ravintolat) 1,0 prosenttiyksiköllä. Molemmat luvut perustuvat vuoden 1998 menoihin.			

Kattavuuden laajentaminen vaikuttaa YKHI:ien vuosimuutosprosentteihin, koska kattavuudet ovat erilaiset vuosina 1999 ja 2000. Komissio (Eurostat) ja Euroopan keskuspankki toivat tämän haitan esiin vuonna 1998 pidetyn neuvoston kokouksen pöytäkirjassa. Alankomaat, Espanja, Irlanti, Italia, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat myös tietoisia siitä ja ovat antaneet yhteisen julistuksen, jonka mukaan laajennetun indeksin ensimmäisen julkaisemisen jälkeen ne pyrkivät tuottamaan kustannustehokkaasti parhaat mahdolliset vertailukelpoisten tietojen estimaatit vähintään 12 edeltävältä kuukaudelta. Kuusi jäsenvaltiota on toimittanut takautuvasti tietoja edeltävän vuoden ajalta vastikään käyttöön otettuja alaindeksejä ja uudelleen määriteltyjä alaindeksejä varten.

Toinen, tosin epätarkempi tapa arvioida laajennetun kattavuuden vaikutuksia kaikki hyödykkeet sisältävään YKHI:iin on tarkastella vuosittaisten inflaatioasteiden eroja vertaamalla virallista YKHI:ä (joka perustuu täysimääräiseen kattavuuteen vuoden 2000 tammikuulta) YKHI:iin, joka ei sisällä terveydenhuolto-, koulutus- ja sosiaalisen suojelun aloja, kuten taulukossa 7. Tällä tavoin saadaan ensimmäinen kokonaiskäsitys näistä vaikutuksista, vaikka indeksistä jätetään pois hieman enemmän kuin mitä kattavuuden laajentamisen yhteydessä on lisätty.

Taulukko 7 Vuosimuutosprosentit (ero %-yksiköinä YKHI:n, joka sisältää laajennetun kattavuuden, ja YKHI:n, joka ei sisällä laajennettua kattavuutta, välillä)

	<u>4/2000</u>	<u>3/2000</u>	<u>2/2000</u>	<u>1/2000</u>
	4/1999	3/1999	2/1999	1/1999
Belgia	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Saksa	0,0	0,0	0,1	0,1
Espanja	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Ranska	0,1	0,1	0,1	0,0
Irlanti	-0,1	0,1	0,1	0,0
Italia	0,1	0,1	0,1	0,0
Luxemburg	0,0	-0,1	-0,2	0,0
Alankomaat	0,0	0,0	0,0	0,0
Itävalta	0,1	0,1	0,1	0,1
Portugali	0,0	0,1	0,0	0,0
Suomi	0,1	0,0	0,1	0,2
Euroalue (RLKHI)	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Tanska	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Kreikka	-0,1	0,0	0,1	0,1
Ruotsi	0,2	0,2	0,1	0,1
Yhdist. k.kunta	0,2	0,2	0,2	0,1
EU15 (EKHI)	0,0	-0,1	0,0	0,0
Islanti	0,1	0,2	0,2	0,2
Norja	0,0	-0,1	-0,1	0,0
ETA (ETAKHI)	0,0	-0,1	0,0	0,0

Tammikuun 2001 indeksissä YKHI:n kattavuutta laajennetaan toistamiseen. YKHI:n menetelmien yleisten muutosten yhteydessä Saksa ja Ruotsi ovat tuoneet esiin yhdenmukaistettujen tarkistusten kysymyksen. YKHI:ä käsittelevässä työryhmässä on jo aloitettu neuvottelut yleisestä tarkistusmenettelystä, mutta neuvottelujen tulosten ei odoteta vaikuttavan vuonna 2000 julkaistaviin indekseihin. Näin ollen vuoden 2001 vuosimuutosprosentteihin liittyvä haitta tulee edelleen esiin, tosin lievempänä.

On syytä todeta, että YKHI:n kattavuuden laajentaminen vuoden 2000 tammikuun indeksissä on ollut mittavin indeksiin vaikuttava toimenpide vuoden 1997 jälkeen, jolloin indeksi otettiin käyttöön. Edellä mainituista epäilyistä huolimatta ja toimintaan osallistuneiden jäsenvaltioiden rakentavan yhteistyön ansiosta kattavuuden laajentaminen sujui melko onnistuneesti ja tulokset olivat ajoissa käytettävissä.

Toisaalta komissio (Eurostat) on tietoinen siitä, että edelleen saatetaan esittää epäilyjä niissä jäsenvaltioissa, jotka eri syistä vastustivat sovittuja toimenpiteitä. Kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteen toimivuudesta ja etenkin tulojen mukaan määräytyvien hintojen mittaamisesta voidaan esittää päätelmät ja ne voidaan arvioida syvällisemmin vasta vuosi sen jälkeen, kun kattavuutta on laajennettu seuraavan kerran vuoden 2001 tammikuussa, toisin sanoen vuonna 2003. Komissio (Eurostat) aikoo tarkastella arviotaan ja kertomustaan sopivan ajan kuluttua.

Toisaalta komissio (Eurostat) katsoo, että yhteisymmärrykseen johtaneen vaikean menettelyn läpivienti oli erittäin hyödyllistä. Käsitteiden käyttöönoton viivästyminen alkuperäisestä aikataulusta lykkäsi koko yhdenmukaistamishanketta, mutta lopulta päästiin YKHI:n laajempaan kattavuuteen, ja näkemykset teknisesti hankalista ja mielipiteitä jakavista yhdenmukaistettavista kysymyksistä lähenivät. Mitään ei olisi saavutettu ilman kaikkien osapuolten rakentavaa yhteistyötä.

6.4.5. Indeksien laskukaava (yhteinen viitejakso)

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 2494/95 9 artiklan mukaan YKHI:n on oltava Laspeyres-tyyppinen indeksi. Vaikka jäsenvaltioiden tuottamat YKHI:t ja KHI:t voivat erota toisistaan yksityiskohtien osalta, niitä voidaan laajasti ottaen pitää Laspeyres-tyyppisinä indekseinä. Ne ovat siten indeksejä, joissa kuukausittaiset hinnanmuutokset mitataan hintaindeksien keskiarvona käyttämällä kulutusryhmäkohtaisia painoja, jotka perustuvat painojen viitejakson kulutusrakenteeseen ja kohdeväestön tällä jaksolla maksamiin hintoihin.

Käytännössä kuluttajahintaindeksien laatimisessa käytetään kolmenlaisia perusajanjaksoja. Ne ovat ajanjakso, jolta hyödykkeiden painot saadaan (painojen viitejakso); ajanjakso, jolta perushinnat saadaan (hintojen viitejakso); ja ajanjakso, jonka indeksipisteluku on 100 (indeksin viitejakso).

Koska YKHI:t johdetaan kansallisista KHI:eistä, kansallisten KHI:ien välillä oli, ja on vieläkin, eroja kaikilla näillä viitejaksoilla. Jäsenvaltioista Luxemburg oli ensimmäinen, joka korvasi kansallisen KHI:nsä YKHI:llä. Tammikuun 2000 indeksin ja siihen liittyvän laajennetun kattavuuden julkaisemisen yhteydessä Luxemburg otti uudelleen käyttöön kansallisen KHI:n, jonka kattavuus eroaa Luxemburgin YKHI:n kattavuudesta.

YKHI:n laadinnassa käytetään makrokaavaa, joka voi olla ketjuindeksi. On huomattava, että kyseessä on kiinteän indeksin ketjumuotoa vastaava indeksi. Sen avulla ketju- ja kiinteät indeksit on mahdollista kuvata yhteisen kaavan muodossa. Ketjutuksen vaikutukset tuleva esiin vain silloin, jos painot muuttuvat esimerkiksi tarkistuksen vuoksi, jota edellytetään YKHI:n painojen laadusta annetussa komission asetuksessa.

YKHI:ien vertailukelpoisuuden kannalta makrokaavaan päätyminen yhdessä YKHI:n painojen päivitysongelmiin annettujen ratkaisujen kanssa ovat suurimpia yhdenmukaistamisessa saavutettuja edistysaskeleita, kun keskustelu aiheesta "ketju- vs. kiinteät indeksit" osoittautui tuloksettomaksi ja mielipiteitä jyrkästi jakavaksi.

Suurin osa jäsenvaltioista laatii kiinteäpainoisen indeksin. Ranska, Italia, Luxemburg, Itävalta, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta (ja Norja) laativat ketjuindeksin ja päivittävät painot vuosittain. Jotta saatiin sellaisten YKHI:ien sarja, joiden alaindeksit voitiin johdonmukaisesti aggregoida, YKHI:t oli esitettävä ikään kuin ne olisi laadittu samaa kaavaa käyttäen. Tästä syystä oli tarpeen käyttää yhteistä indeksin viitejaksoa ja yhteistä painojen viitejaksoa. Neuvoston puiteasetuksessa määritellään yhteiseksi indeksin viitejaksoksi 1996=100. Eurostat hintapäivittää jäsenvaltioiden toimittamat painot joulukuuhun, jolloin saadaan yhteinen painojen viitejakso.

Taulukossa 8 esitetään yleiskuva nykytilanteesta ja jäsenvaltioiden tulevista suunnitelmista.

Taulukko 8 Painojen viitejaksot

	Painojen viitejakso YKHI:ssä, tammikuu 1999		Suunniteltu seuraava painojen viitejakso			Vuotuinen päivitys (ketjuindeksi) ... alkaen (X = ketjuindeksi)
			Määrien viite	Hintojen viite	Otetaan käyttöön.../ vuoden ... tammikuun indeksistä alkaen	
	Määrien viite	Hintojen viite				
	A	B	C	D	E	F
B	1995– 1996	1995– 1996	1997– 1998	12/1999	2000	-
DK	1994	1994	1996	1996	2000	-
D	1995	1995	2000	2000	2003	-
EL	1994	1994	1999	1999	2001	-
E	1990– 1991	1990– 1991	1999- 2000	2000 tai 2001	1/2001 tai 1/2002	1/2001 tai 1/2002
F	1997	12/1998	-	-	-	X
IRL	1996	1996	2001	2001	1/2002	-
I	1997	12/1998	-	-	-	X (1/1999)
L	1995	12/1998	1996	12/1999	2000	X (1/1999)
NL	1995	1995	2000	2000	2003	ei ennen 2003
A	1993/ 1994- 1995	1996	1999/ 2000	2000	2001	X (2000)
P	1995	1997	2000	2002	1/2003	1/2004
FIN	1998	1998	2000	2000	1/2002	
S	1998	1998	-	-	-	X
UK	7/1997– 6/1998	7/1997– 6/1998	-	-	-	X
IS	1995	1995	2000	2000	2002	2003
N	1995- 1997	1995- 1997	1996- 1998	1996- 1998	1/2000	X (9/1982 alkaen)

6.4.6. Perusaggregaatit

Komission asetuksessa (EY) N:o 1749/96 perusaggregaatti määritellään YKHI:n kaikkein yksityiskohtaisimmalla ositustasolla katetuksi kulutukseksi, josta ei ole saatavilla luotettavia kulutustietoja painotustarkoituksiin. Perusaggregaatti-indeksi on yksinomaan hintatiedoista koostuva perusaggregaattien hintaindeksi. Vaatimusten noudattamisen valvonnan yhteydessä on käynyt ilmi, että suurin osa jäsenvaltioista määrittelee perusaggregaatin aluetasolle. Hinnat kerätään kaikilta tai valikoiduilta alueilta. Alueelliset hinnat yhdistetään alimmalla sellaisella aggregointitasolla, jolta on saatavilla luotettavia kulutustietoja painoja varten. Tämän jälkeen indeksit yhdistetään kulutusryhmiksi maatasolla. Muutamien tuotteiden perusaggregaattitaso määritellään myymälätyypin mukaan.

Sitä vastoin kahdessa jäsenvaltiossa perusaggregaatti määritellään tuote/lajitasolla. Tietyillä alueilla ja tiettyjen myymälätyyppien osalta havainnoidut hinnat yhdistetään perusaggregaattitasolla. Tämän jälkeen perusaggregaatit yhdistetään suoraan maatasolla.

Perusaggregaattien kaavana on käytettävä joko geometrysten tai aritmeettisten keskihintojen suhdetta. Hintasuhteiden aritmeettista keskiarvoa voidaan käyttää sellaisissa poikkeustapauksissa, joissa sen voidaan osoittaa täyttävän vertailukelpoisuusvaatimuksen. Taulukko 9 sisältää päivitettyt tiedot jäsenvaltioissa tällä hetkellä käytössä olevista kaavoista.

Taulukko 9 Perusaggregaattien laskennassa käytettävät kaavat

	Perusaggregaattien laskentakaavaa muutettu YKHI:n laatimista varten:	YKHI:ien laskennassa käytössä aritmeettisten keskihintojen suhde (AKS) / geometrinen keskihintojen suhde (GKS)	YKHI:ejä varten otettu käyttöön uusi laskentakaava, mistä alkaen:	Arvioitu vaikutus YKHI:iin 12 kuukauden jaksolla (prosentti-yksiköinä)	Uusi kaava otettiin/otetaan käyttöön myös KHI:n laskennassa
B	Ei	AKS	-	-	-
DK	Tammikuussa 1997	Yleensä GKS. AKS tuotteille, joiden korvaaminen ei ole mahdollista	Tammikuu 1997	-0,3 – -0,4	Tammikuu 2000
D	Ei	AKS. GKS tietyille erille, kuten valmismatkoille, kirjoille	Tammikuu 1995	Ei arviota saatavilla	Kyllä, vuoden 1995 tammikuun indeksistä alkaen (helmikuusta 1999)
EL	Kyllä	GKS	Tammikuu 1995	-0,1	Kyllä, vuoden 1994 tammikuun indeksistä alkaen
E	Ei	AKS	-	-	-
F	Kyllä, asteittain heterogeenisten tuotteiden osalta	AKS homogeenisten tuotteiden osalta ($\frac{1}{3}$), GKS heterogeenisten tuotteiden osalta ($\frac{1}{3}$), muu laskukaava: tuoretuotteet, yhdistelmähinnot ja -tariffit ($\frac{1}{3}$)	Tammikuu 1997: puolet GKS:een siirtymisen edellyttämistä muutoksista; 18% indeksistä lasketaan käyttämällä GKS:eita; tammikuu 1998, tammikuu 1999: GKS:n käyttöä laajennetaan	-0,1	Kyllä
IRL	Ei	AKS	-	-	-
I	Kyllä	GKS	Tammikuu 1999	-0,06	Kyllä, vuoden 1999 tammikuun indeksistä alkaen

(jatkoa)

	Perusaggre- gaattien laskentakaavaa muutettu YKHI:n laatimista varten:	YKHI:ien laskennassa käytössä aritmeettisten keskihintojen suhde (AKS) / geometristen keskihintojen suhde (GKS)	YKHI:ejä varten otettu käyttöön uusi laskentakaava, mistä alkaen:	Arvioitu vaikutus YKHI:iin 12 kuukauden jaksolla (prosentti- yksiköinä)	Uusi kaava otettiin/otetaan käyttöön myös KHI:n laskennassa
L	Kyllä	GKS	Tammikuu 1995	Ei arviota saatavilla	YKHI ja KHI ovat samanlaiset
NL	Ei	AKS	-	-	-
A	Kyllä	GKS; AKS tiettyjen hyödykkeiden, kuten hedelmien, vihannesten ja vuokrien osalta	Tammikuu 1995	-0,1	GKS vuoden 2001 tammi- kuusta alkaen
P	Kyllä	GKS	Tammikuu 1998	Ei arviota saatavilla	Kyllä, vuoden 1998 tammikuun indeksistä alkaen
FIN	Kyllä	GKS	Tammikuu 1996	-0,1	Kyllä, vuoden 1998 tammikuun indeksistä alkaen
S	Ei	GKS:n muunnos (vakioitujen keskihintojen suhde)	-	-	-
UK	Kyllä	GKS	1988 (laskettu takautuvasti)	1997–1999: -0,5 sen jälkeen: -0,65	Ei
IS	Kyllä	GKS	Maaliskuu 1997	Ei arviota saatavilla	Kyllä, vuoden 1997 maaliskuun indeksistä alkaen
N	Ei	AKS	GKS:tta käytetään uoden 1999 elokuusta alkaen	Ei arviota saatavilla	Kyllä, vuoden 1999 elokuun indeksistä alkaen

6.4.7. Otantojen vähimmäisvaatimukset

YKHI:t on koottava sellaisista kohdeotoksista, joissa otetaan huomioon kunkin COICOP/YKHI-luokan paino ja jotka sisältävät riittävät perusaggregaatit kunkin luokan hyödykkeiden moninaisuuden kuvaamiseksi. Lisäksi on käytettävä luotettavia ja vertailukelpoisia hintoja kussakin perusaggregaatissa hinnanmuutosten vaihtelun huomioon ottamiseksi perusjoukossa. Tämän kohdan lopussa olevat taulukot 10 ja 11 tarjoavat jäsenvaltioittain eritellyn yleiskuvan perusaggregaattien määristä ja perusaggregaattikohtaisten hintatietojen määristä tiettyjen alaindeksien ja niiden muutamien tuoteryhmien kohdalla.

Edellisessä kertomuksessaan komissio (Eurostat) totesi, että jäsenvaltiot eivät käyttäneet todennäköisyysotoksia hintojen havainnoinnissa. Tällöin YKHI:n luotettavuuden (tilastoharjojen ja tarkkuuden) arvioinnille ei ollut teoreettista pohjaa. Asetuksissa edellytettiin näin ollen otantojen riittävyyden tarkistamista ja toimintatapojen mukauttamista tarpeen mukaan.

Harkintaan perustuva otanta, jossa hintojen ja perusaggregaattien määrä voi olla pienikin, voi antaa edustavan ja riittävän kuvan keskimääräisestä hinnanmuutoksesta tietyssä perusjoukossa. Skanneritietojen simulointi (jota on tehnyt *Statistics Netherlands*) vahvistaa tätä oletusta monissa tapauksissa. Se ei kuitenkaan päde markkinoihin, joilla hintadynamiikka vaihtelee, eikä muihin kuin hinnanmuutoksiin.

Kulutustavaroiden ja erityisesti kestokulutustavaroiden markkinoiden voidaan usein olettaa olevan melko samanlaisia Euroopassa. Perusaggregaattien ja hintojen määrät, jotka jäsenvaltiot ilmoittivat vaatimusten noudattamisen valvonnan yhteydessä, osoittavat nykyisen toimintatavan olevan hyvin vaihteleva painojen, saatavilla olevien hyödykkeiden mahdollisen moninaisuuden ja hinnanmuutosten vaihtelun osalta. Tämä vahvistaa sen, että joissakin YKHI:eissä tai YKHI:ien alaindekseissä käytetty otanta opeutuu muita paremmin odottamattomiin muutoksiin hyödykkeiden monimuotoisuudessa tai hinnanmuutosten vaihteluissa. Alueellisen osatekijän suosiminen voi toisaalta vääristää taulukoista 10 ja 11 saatavaa kuvaa jopa niin, että alueellinen ositus ei välttämättä takaa parempaa täsmällisyyttä ja edustavuutta.

On hyvin epätodennäköistä, että taulukoiden erot selittyisivät eri maiden markkinoilla. Parhaimmassa tapauksessa eroilla on häviävän pieni vaikutus YKHI:ihin, mutta tässä tapauksessa otkin jäsenvaltiot saattavat käyttää resursseja melko tehottomasti. Koska monet otokset ovat tarpeettoman laajoja, jäsenvaltiot eivät ole ottaneet huomioon harkintaan perustuvan otannan mahdollista riittämättömyyttä. Todennäköisyysotannat, joita varten on käytössä vakiintunut teoria, ovat myös kalliita. Koska tilastoharjoista ei ole todellista näyttöä eikä niitä voida osoittaa, ei ole esitetty vastalauseita. Aihetta tyytyväisyyteen ei kuitenkaan ole. Asiassa on mahdollista edetä sellaisen vertailukelpoisuuskriteerin avulla, jossa edellytetään, että eri maissa noudatettavat käytänteet eivät itsessään saisi johtaa erilaisiin tuloksiin. Komission (Eurostatin) tehtävänä on määritellä toimiva ja kustannustehokas strategia analyysin tekemiseksi.

Kahdelle peräkkäin toimineelle erityisryhmälle annettiin tehtäväksi luoda lainsäädännöllistä ja käsitteellistä pohjaa hyvälle otantakäytänteille. Ensimmäinen ryhmä tarkasteli virhelähteitä ja vertailukelpoisuusongelmia, jotka johtuvat eroista otantojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työryhmä kokosi keskeiset erot jäsenvaltioiden toiminnassa ja tarkasteli uudelleen muutamia otantavirheiden laskentayrityksiä. Se totesi laskennassa olleen teknisiä

ongelmia, mutta myös mahdollisia etuja, joita saataisiin KHI:n laadinnassa hintojen keräämiseen käytettävien huomattavien resurssien jakautumisesta entistä paremmin. Muutoin ryhmän suosituksena oli, että yhdenmukaistamisen kannalta tärkeintä on keskittyä niiden ongelmien ratkaisemiseen, jotka liittyvät hinnanmuutosten mittaamiseen ilman tilastoharhoja dynaamisessa talousympäristössä, jossa saatavilla olevien tuotteiden valikoima muuttuu koko ajan. Suositus johti toisen erityisryhmän tehtävien muotoutumiseen. Nämä tehtävät olivat:

- (i) tarkastella YKHI-otosten edustavuus- ja täsmällisyysvaatimuksista johtuvia toiminnallisia kysymyksiä sekä dynaamisessa että muuttumattomassa ympäristössä;
- (ii) laatia erityiset suuntaviivat komission asetuksessa (EY) N:o 1749/96 otannasta ja edustavuudesta annettujen sääntöjen täytäntöönpanolle.

Työryhmä pyrki ensin laatimaan teoreettisen pohjan YKHI-otannoille niiden asetusten perusteella, joissa määritellään tavoitteet, ja noudattamalla otantateorian keskeisiä vakiintuneita periaatteita.

Jos on mahdollista antaa täsmällinen selitys indeksistä, joka on määrä laatia tietylle havainnoitavalle perusjoukolle, on myös mahdollista määrittää otosestimaattien toiminnalliset vaatimukset. Näin saatuja tietoja voidaan käyttää sen määrittämiseen, kuinka tilastoharhojen mahdollisuutta voidaan vähentää nykyisessä otantakäytännössä.

Taulukko 10 Perusaggregaattien keskimääräinen määrä kuukaudessa viimeisten kahdentoista kuukauden aikana

COICOP-koodin osa	Nimike	Perusaggregaattien kuukausittainen keskimäärä 12 viime kuukauden aikana															
		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
01.1.5.	Öljyt ja rasvat	5	102	138	208	218	30	474	5	12	120	7	36	10	48	7	56
	1) Voi	2	17	23	52	75	10	79	1	1	20	2	6	2	24	5	16
02.1.3.	Olut	3	34	46	52	105	20	158	1	8	20	2	6	4	48	4	24
	1) Lager-olut	1	17	46	52	105	10	-	1	5	20	2	6	0	24	3	8
03.1.2.	Vaatteet	31	905	255	2 236	2 196	255	2 686	29	98	600	43	228	23	144	37	440
	1) Miesten paidat	1	42	9	52	69	15	79	1	2	20	2	6	1	6	1	24
	2) Naisten leningit	1	42	9	52	59	5	79	1	2	20	2	6	1	12	3	16
03.1.4.	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus	2	51	92	52	40	30	132	1	2	80	2	6	1	24	1	40
	1) Miesten housujen kuivapesu	1	17	23	52	8	5	79	1	1	20	1	6	0	12	1	8
04.1.	Asuntojen vuokrat	1	119	2	52	192	2	26	3	917	20	9	12	1	24	1	2
05.1.1.	Huonekalut ja kalusteet	11	385	55	832	663	45	316	6	32	220	9	66	22	36	6	192
	1) Sohvat	1	21	1	52	82	5	79	1	5	20	2	6	2	6	1	16
05.3.1./2.	Sähkökäyttöiset ja muut kuin sähkökäyttöiset suuret kodinkoneet sekä kodin sähkökäyttöiset pienkoneet	15	361	120	572	466	100	263	7	40	280	20	78	20	101	7	176

(jatkoa)		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
	1) Pesukoneet	1	21	12	52	54	5	79	1	6	20	2	6	2	12	1	24
05.6.1	Kodin kulutustavarat	15	359	599	572	456	85	1 396	2	34	180	21	96	12	108	31	232
	1) Konepesujauhe (ei nestemäinen)	1	34	46	52	55	5	79	1	11	20	4	6	2	12	2	40
07.1.1.	Uudet ja käytetyt autot	9	69	3	104	192	2	13	6	55	1 380	29	186	2	37	34	48
	1) Uudet autot	9	69	3	52	96	1	13	5	36	900	23	180	1	19	34	40
09.1.1.	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet	7	163	30	260	284	45	184	2	22	100	6	24	14	14	2	56
	1) Televisiot	1	19	6	52	49	10	79	1	8	20	1	6	4	4	1	16
09.1.2.	Valokuvaus- ja elokuva-laitteet ja optiset laitteet	2	126	47	52	78	10	53	1	5	60	2	12	5	4	2	32
	1) Videokamerat	1	21	17	0	21	0	26	1	2	20	1	6	2	2	1	8
09.1.3.	Tietojenkäsittelylaitteet	2	92	25	104	32	6	27	3	11	40	2	6	4	26	1	32
	1) Mikrotietokoneet	1	19	1	52	14	1	1	1	5	20	1	6	1	24	1	16
09.1.5	Pelit, lelut ja harrastusvälineet, urheilu- ja retkeilyvälineet	6	363	106	260	418	40	474	2	16	220	10	54	15	25	3	128
	1) Videopeli-ohjelmat	0		1	1	0	30	5	0	1	0	1	6	3	1	0	8
NB: Tietoja, jotka <i>Ministère des Affaires économiques, Administration de la Politique Commerciale, Service de l'Indice</i> (Belgia), toimitti, ei voitu ajoissa muuntaa sellaisiksi, että ne olisi voitu esittää edellä oleviin tietoihin nähden vertailukelpoisina.																	

Taulukko 11 Hintahavainnot perusaggregaattia kohti keskimäärin kuukaudessa

COICOP -koodin osa	Nimike	Kuukausittain havainnoitujen hintojen keskimäärä perusaggregaattia kohti															
		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
01.1.5.	Öljyt ja rasvat	87	45	2	5	6	26	11	17	70	6	155	27	51	13	23	12
	1) Voi	208	71	2	5	7	25	11	20	61	6	155	27	29	12	12	13
02.1.3.	Olut	204	52	2	5	6	24	7	49	66	6	153	54	104	12	54	16
	1) Lager-olut	203	55	2	5	6	22		49	65	6	153	54		13	20	
03.1.2.	Vaatteet	82	26	4	3	7	12	5	9	95	7	48	22	74	115	9	5
	1) Miesten paidat	155	31	4	5	8	14	7	17	145	10	50	24	99	143	12	
	2) Naisten leningit	105	25	4	3	11	14	6	4	76	10	38	23	82	84	11	
03.1.4.	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus	13	26	2	2	7	11	3	19	35	4	48	7	5	22	6	3
	1) Miesten housujen kuivapesu	25	33	2	2	7	16	2	6	35	5	47	7		23	1	
04.1.	Asuntojen vuokrat	4 200	161	85	32	14	188	137	33	1	267	64	6	801	52	60	63
05.1.1.	Huonekalut ja kalusteet	7	17	3	2	7	11	4	27	33	2	48	16	40	124	9	5
	1) Sohvat	65	25	8	2	8	13	1	8	29	2	50	22	96	116	18	

(jatkoa)		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
05.3.1./2.	Sähkökäyttöiset ja muut kuin sähkökäyttöiset suuret kodinkoneet sekä kodin sähkökäyttöiset pienkoneet	34	13	3	2	6	12	5	23	32	6	48	20	9	18	9	3
	1) Pesukoneet	48	14	4	2	6	14	2	17	27	9	50	25	9	15	15	5
05.6.1	Kodin kulutustavarat	13	35	2	4	5	22	6	61	66	5	119	19	64	11	41	9
	1) Konepesujauhe (ei nestemäinen)	14	68	2	4	5	24	8	23	58	9	136	30	36	13	83	
07.1.1.	Uudet ja käytetyt autot	4	1	8	0.58	2	28	5	17	401	0.03	5	31		5	1	7
	1) Uudet autot	4	1	8	0.6	2	28	5	15	1	0.05	5	30	60	3	1	
09.1.1.	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet	95	15	3	2	7	12	4	44	36	7	47	23	10	103	9	5
	1) Televisiot	189	16	6	2	13	14	2	25	31	9	49	20	11	108	6	
09.1.2.	Valokuvaus- ja elokuva-laitteet ja optiset laitteet	84	13	3	2	5	13	3	32	43	1	47	23	15	84	6	2
	1) Videokamerat	28	13	3		6		2	13	38	1	46	22	13	81	7	
09.1.3.	Tietojenkäsittelylaitteet	18	12	2	2	6	16	2	19	13	1	47	20	8	9	6	3
	1) Mikrotietokoneet	1	11	8	2	9	41	4	6	6	1	46	20	11	1	6	

(jatkoa)		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
09.1.5	Pelit, lelut ja harrastusvälineet, urheilu- ja retkeilyvälineet	18	10	3	4	5	8	4	46	59	1	39	21	17	74	12	4
	1) Videopeliohjelmot	0		12		5	10		2		3	26	20	13	120	0	
NB: Tietoja, jotka <i>Ministère des Affaires économiques, Administration de la Politique Commerciale, Service de l'Indice</i> (Belgia), toimitti, ei voitu ajoissa muuntaa sellaisiksi, että ne olisi voitu esittää edellä oleviin tietoihin nähden vertailukelpoisina.																	

Kommentteja taulukosta 11:

Olisi tarpeen odottaa vähintään yhtä hintahavainnointia perusaggregaattia kohden. Espanjan ja Itävallan kohdalla tämä ei kuitenkaan päde muutamissa alaindeksissä. Poikkeama selitty keskitetyllä hintojen havainnoinnilla:

- a) Keskitetysti havainnoitua hintaa käytetään keskihintojen laskentaan kullakin alueella. Laskennan tuloksena saadaan useita perusaggregaatteja, joiden määrä vastaa kunkin maan alueiden määrää. Tällöin hinta lasketaan yksittäisenä koko maan osalta määriteltynä hintana. Määriteltyjen hintojen määrän ja perusaggregaattien määrän suhde saattaa näin ollen olla alle nolla Espanjan ja Itävallan tapauksissa.
- b) Keskitetysti havainnoitua hintaa käytetään yhden perusaggregaatin laskentaan, jota käytetään suoraan kunkin alueen tietojen aggregointiin. Myös tässä tapauksessa hinta lasketaan yksittäisenä koko maan osalta määriteltynä hintana.

Hankkeeseen osallistujat saivat tietää vastaavasta *Statistics Netherlands*in hankkeesta, jossa laadittiin vaihtoehtoisia hintaindeksejä tiedoille, jotka ovat itse asiassa lähes täydellisiä tietoja tunnetusta, joskin rajallisesta skanneritietojen perusjoukosta. Keskeiseksi ongelmaksi muodostuu muiden kuin hintoihin liittyvien muutosten sekä saatavilla olevien tuotteiden ja kuluttajien todellisten valintojen ajallisten muutosten käsittely. Tavanomaisena käytäntönä tällaisissa tilanteissa on todeta, mitä olisi tehtävä, jos perusjoukko olisi muuttumaton. Koska kyseessä on kuitenkin hypoteettinen tilanne, yhteisymmärrykseen on vaikea päästä. Tästä syystä todellinen käytäntö vaihtelee samanlaisissa tilanteissa.

Vaikka erityisryhmä edistyi huomattavasti aiheiden käsittelyssä uudella tavalla, kokonaisratkaisua ongelmiin ei edelleenkään löydetty. Ehdotuksessa kuitenkin täydennetään otantojen vähimmäisvaatimuksia sen varmistamiseksi, että nykyiset YKHI-otokset edustavat riittävästi uusia tai nykyisiä tuotemalleja tai -valikoimia Euroopan markkinoilla. Ryhmä aikoo myös ehdottaa, miten skanneritietoja voidaan hyödyntää sekä YKHI:ihin sisällytettävien hintojen lähteenä (tietojen käyttö ei ole ongelmatonta) että pohjana vaihtoehtoisten otantamenetelmien simuloinnille.

YKHI:ien luotettavuus ei ole paras mahdollinen. Tästä syystä pyritään kehittämään määrällisiä indikaattoreita, jotka täydentävät tapauskohtaisesti käyttäjille annettavia laadunvarmennuksia ja joilla osoitetaan, että kaikki YKHI:t ja RLKHI täyttävät vaadittavat vähimmäisvaatimukset.

6.4.8. Makroaggregoinnin muuttuminen perusaggregoinniksi

Komissio (Eurostat) tunnustaa, että perusaggregoinnin taso on yhteydessä muihin indeksiin laadintaan liittyviin tekijöihin, kuten otantaan ja painoja koskevien tietojen saatavuuteen. Kuten taulukoista 10 ja 11 käy ilmi, perusaggregointi voi käytettyjen painojen lähteen mukaan alkaa korkeammalta tai alhaisemmalla tasolta tuotteiden ja myymälöiden hierarkiassa sekä maantieteellisessä hierarkiassa. Vaikka tunnustetaan, että kansallisista käytänteistä johtuvat erot voivat teoriassa vaikuttaa tuloksena saatavien YKHI:ien eroihin, tätä ei aluksi pidetty ensisijaisesti yhdenmukaistettavana aiheena. Kyseessä on ainoa tärkeä aihe yhdenmukaistamisen alustalla, jonka osalta ei ole tähän mennessä aloitettu toimia. Koska YKHI:n merkitys kasvaa koko ajan, aiheeseen on tarpeen tarttua.

6.4.9. Hintojen ja laadullisen mukauttamisen vähimmäisvaatimukset

Laadullinen muutos on kyseessä silloin, kun jäsenvaltio katsoo, että tuotteen tai palvelun ominaisuuksien muuttuminen on kuluttajan kannalta johtanut huomattavaan hyödyllisyyden muuttumiseen YKHI:n hintatiedoissa aiemmin käytetyn tuotteen tai palvelun ja sen korvaavan uuden lajin tai mallin välillä. Laadullista muutosta ei tapahdu, kun YKHI-otosta tarkistetaan laajalti. Laadullinen mukautus määritellään "menettelyksi, jossa laatua muutetaan nostamalla tai laskemalla havainnoituja käypiä tai viitehintoja tekijällä tai määrällä, joka on sama kuin laadullisen muutoksen arvo".

Edellä kuvattua korvaamista voidaan kutsua "vanhan korvaamiseksi uudella", koska siinä käsitellään ainoastaan merkityksellistä eroa "YKHI:n hintatiedoissa aiemmin käytetyn tuotteen tai palvelun ja sen korvaavan uuden lajin tai mallin välillä". Kävi ilmi, että jäsenvaltiot eivät pystyneet erottamaan YKHI:ensä laadinnassa vanhan korvaamista uudella ja vanhan korvaamista vanhalla. Tämä viittaa myös siihen, että laadullisten muutosten ja tehtyjen mukautusten vaikutuksia ei valvota YKHI:stä

annetun lainsäädäntökehyksen mukaisesti. Muutamat jäsenvaltiot kuitenkin toimittivat ajoissa Eurostatin pyytämät kokeelliset implisiittiset laatuindeksit ja muut jäsenvaltiot ovat parhaillaan laatimassa niitä. (Katso myös implisiittisiä laatuindeksejä käsittelevä kohta 6.4.11.)

Edellisessä kertomuksessaan komissio (Eurostat) totesi, että asiantuntijat pitivät laadullista mukautusta yhtenä hankalimmista, ellei hankalimpana ongelmana KHI:n laadinnassa. YKHI:lle asetetun vähimmäisvaatimuksen mukaan jäsenvaltiot eivät saa automaattisesti olettaa, että peräkkäisten mallien väliset hintaerot johtuvat kokonaan laadusta. Muutoin jäsenvaltioiden annettiin noudattaa tiettyjä vakiintuneita, joko eksplisiittisiä tai implisiittisiä menettelyjä laadullisissa muutoksissa. Kuitenkin myönnettiin, että kuhunkin menettelyyn liittyvät keskeiset oletamat ja validiteetti on arvioitava ennen kuin vertailukelpoisia käytänteitä voidaan laatia ja noudattaa johdonmukaisesti. Katsottiin, että asiassa voidaan edetä perustamalla mukautukset käsittävä tietokanta ja tarkastelemalla laadullisia muutoksia tärkeimmillä tuotekehittelyn aloilla.

Komissio (Eurostat) on aloittanut jäsenvaltioiden kanssa yleiset ja käsittekohtaiset neuvottelut menetelmistä ja tutkii jäsenvaltioiden kanssa laadullisista muutoksista ja mukautuksista tehtyjen empiiristen tutkimusten tuloksia sekä Euroopan laajuisesti että kansainvälisessä hintaindeksejä käsittelevässä työryhmässä (Ottawan ryhmä). Kansainvälisessä työryhmässä eurooppalaiset asiantuntijat voivat tutustua Yhdysvaltain hintatilastotieteilijöiden ideoihin ja tutkimuksiin. Yhdysvaltalaiset ovat olleet erityisen aktiivisia Boskinin komitean esittämän kritiikin jälkeen. Edistystä on kuitenkin saavutettu vain vähän tai ei ollenkaan. Työryhmien pyrkimykset laatia suuntaviivat laadullisten muutosten käsittelylle moottoriajoneuvojen tai vaatteiden osalta eivät ole johtaneet päätelmiin.

Työryhmä ei päässyt yksimielisyyteen ehdotuksista, joiden mukaan sellaiset tuotteet, joiden laadun katsotaan olevan tärkeässä asemassa, erotetaan tuotteista, joiden laadulla ei ole suurta merkitystä. Näin siitäkin huolimatta, että varsinkin mukautusten välillä näyttäisi olevan liian suuria maakohtaisia eroja. Jotkin jäsenvaltiot pitivät parempana varovaista linjaa ja muutosten vastustamista ennen kokonaisvaltaisen ratkaisun löytymistä. Toiset kannattivat pragmaattisempaa tapaa käsitellä yhdenmukaistamista, koska nykyiset käytänteet eivät ole johtaneet tyydyttävään tulokseen.

Muutamat jäsenvaltiot ovat tutkineet hedonisen regression tekniikoiden käyttöä laadullisiin muutoksiin kirjavin tuloksin. Skanneritietojen saatavuus on helpottanut korkealaatuista kokeellista toimintaa. Yleisesti ei ole kuitenkaan sovittu, että lähestymistapaa voitaisiin soveltaa laajemmalti, eikä tällä tavoin ratkaista suurten innovaatioiden, kuten digitaalitelevision tai Windows 2000:n käsittelyn ongelmaa. Jotkin maat kuitenkin katsovat, että lähestymistapaa voidaan soveltaa onnistuneesti vaatteiden laadullisten muutosten edellyttämällä tavalla, kun verrataan tietyn kauden vaatteita seuraavalla kaudella tilalle tuleviin vaatteisiin. Mukautukset edellyttävät mittavaa tietojen keruuta ja analysointia. Yhdysvalloissa ja muualla mikrotietokoneiden alalla tehty työ on merkittävästi parantanut laatua. Vaikka tulokset ovat yleisten odotusten mukaisia, niitä on myös kritisoitu. Lopulta lähestymistapa perustuu joko puhtaasti tilastollisiin säännönmukaisuuksiin, kuten kuluttajien arvioihin, tai testaamattomiin olettimiin kuluttajien käyttäytymisestä ja havainnoimattomaan markkinaprosessiin hintojen määrittämisen yhteydessä. Vastustuksesta huolimatta komissio (Eurostat) jättää avoimeksi mahdollisuuden sopia

jäsenvaltioiden kanssa, että kyseisiä menetelmiä olisi suosittava nykyisten lukuisten käytänteiden sijaan.

On kuitenkin melko epätodennäköistä, että edistystä saavutettaisiin ennen kuin otantoja käsittelevä erityisryhmä on muotoillut selkeitä ideoita laadullisten muutosten otantaan liittyvistä kysymyksistä (esim. suhde muuttuvaan perusjoukkoon, edustavien hyödykkeiden tiukka v. väljä ominaisuuksien määrittely, uusi otanta v. korvaus).

6.4.10. *Laadulliset mukautukset käsittävä tietokanta*

Komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 5 artiklan mukaan (laadullisia muutoksia koskevien) kansallisten arvioiden puuttuessa jäsenvaltioiden tulee perustaa laskelmansa komission (Eurostatin) antamiin tietoihin, silloin kun asiaankuuluvia tietoja on saatavilla. Täyttääkseen tämän vaatimuksen Eurostat on perustanut kokeellisen laadullisten mukautusten tietokannan. Tietokannan suunnittelussa käytettiin *Statistics Netherlandsin* ehdottamia yksityiskohtaisia ohjeita, ja se toimitti ensimmäiset tiedot tietokantaan. Jäsenvaltiota pyydettiin toimittamaan estimaatteja yksittäisistä tuotteista muiden ensisijaisten painopisteiden huomioon ottamiseksi. Hanke edistyy hitaasti jäsenvaltioiden ja Eurostatin resurssipulan vuoksi.

6.4.11. *Implisiittiset laatuindeksit*

Implisiittisellä laatuindeksillä mitataan sellaisten operationaalisten mukautusten vaikutuksia, jotka on tehty käsittelemättömiin hintatietoihin hintaindeksin laadintaa varten. Kyseessä on mukautusten aggregoitu vaikutus muiden kuin hintoihin liittyvien vaikutusten poistamiseksi ja todellisen hinnanmuutoksen selville saamiseksi. Silloin, kun ainoat käsittelemättömiin hintojen havainnointitietoihin tehdyt mukautukset ovat laadullisten muutosten edellyttämiä mukautuksia, implisiittiset indeksit muodostavat laadullisten muutosten indeksin. Implisiittisen laatuindeksin etuna on se, että sille voidaan tehdä useita sellaisia tarkastuksia, joiden avulla voidaan jäljittää tilastoharhoja tai muita YKHI:n laadinnan ongelmia. Kaksi keskeistä kysymystä ovat:

- (a) Mukautuvatko eri hyödykkeiden implisiittiset laatuindeksit odotusten mukaisesti yleisesti hyväksyttyihin näkemyksiin kulutustavaroiden markkinoista? Yleisesti hyväksytty näkemys voisi olla esimerkiksi se, että mikrotietokoneiden laatu paranee nopeammin kuin autojen laatu, joka puolestaan paranee nopeammin kuin vaatteiden ja lihan laatu.
- (b) Mukautuvatko saman hyödykkeen implisiittiset laatuindeksit samalla tavoin eri jäsenvaltioissa? Koska kulutustavaroiden, ja varsinkin kestokulutustavaroiden markkinat ovat Euroopassa melko samanlaiset, todellisen laadullisen muutoksen voidaan olettaa olevan kutakuinkin sama.

Implisiittisistä laatuindekseistä käytyjen neuvottelujen aikana jäsenvaltioiden käsitykset ovat muuttuneet. Jäsenvaltiot sopivat toimittavansa kokeellisesti Eurostatille implisiittiset laatuindeksit joiltakin aloilta. Tähän mennessä Eurostat on saanut implisiittisiä laatuindeksejä ainoastaan muutamilta, mutta ei kaikilta jäsenvaltioilta (ja ehdokasmailta). Jo alustavat tulokset osoittavat implisiittisiin laatuindekseihin perustuvan menettelyn hyödyllisyyden sen analysoimisessa, vaikuttavatko laadulliset muutokset järkeviltä asianomaisten tuotteiden kohdalla, ja ovatko eri maiden tiedot kaikilta osin vertailukelpoisia.

Sen jälkeen kun suurin osa maista on toimittanut kokeelliset implisiittiset laatuindeksit asiassa on mahdollista edetä. Implisiittisiä laatuindeksejä koskevan hankkeen tässä vaiheessa ei vielä voida tehdä sitovia päätelmiä.

6.4.12. Puuttuvat hintatiedot

Sellaisten käytänteiden välttämiseksi, jotka voivat johtaa merkittäviin tilastoharhoihin, jäsenvaltiota pyydetään säilyttämään kohdeotokset samoina ja toteuttamaan ne kuukausittain. Silloin, kun hintatietoja ei kerätä, ne on estimoitava asianmukaista menetelmää käyttäen. Komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 6 artiklassa säädetään hintojen vähimmäisvaatimuksista. Sen mukaan "jos kohdeotos edellyttää kuukausittaisia tarkastuksia, mutta tuotteen saatavuuden tai muun syyn vuoksi se ei ole mahdollista, arvioituja hintoja voidaan käyttää ensimmäisen tai toisen kuukauden ajan, mutta kolmannelta kuukaudesta alkaen on käytettävä korvaavia hintoja". Edellisessä kertomuksessaan komissio (Eurostat) esitteli ensimmäisen kerran näiden vaatimusten mukaisia toimia. Jäsenvaltiot hankkivat parhaillaan Eurostatin pyytämiä lisätietoja siitä, kuinka usein jäsenvaltiot tällä hetkellä keräävät tai korvaavat hintatietoja ja mitä menetelmiä ne käyttävät puuttuvien hintatietojen estimoinnissa. YKHI:ä koskevien vähimmäisvaatimusten myötä seuraavat kysymykset jäävät avoimiksi: Mitkä hintatietojen estimaatit eivät sovellu käytettäväksi? Kuinka suuri estimaattien lukumäärä saa olla ilman, että vertailukelpoisuus kärsii? Molempia kysymyksiä käsitellään otannan ja laadullisten muutosten yhteydessä (ks. edellä 55). Tässä vaiheessa asiasta ei voi tehdä päätelmiä.

6.4.13. Kausituotteet

Kausituotteiden käsittelyä YKHI:ssä ei aluksi pidetty ensisijaisesti yhdenmukaistettavana alana, sillä kansallisten käytänteiden erot eivät teoriassa saisi vaikuttaa muutosprosentteihin laskennan tuloksena saatavissa YKHI:eissä. Koska otannat ja laadullisten muutosten käsittely ovat monin paikoin vuorovaikutuksessa ja YKHI:n merkitys kasvaa koko ajan, Eurostat pitää tarpeellisena aiheen erillistä käsittelyä. Samassa yhteydessä monet YKHI:ä käsittelevän työryhmän jäsenet ovat todenneet huomattavia eroja hintatietojen keruutiheydessä eri jäsenvaltioissa ja huomauttaneet erojen mahdollisista vaikutuksista YKHI:ien vertailukelpoisuuteen. Koska empiirisiä todisteita ei ole vielä saatu, Eurostat ei ole pitänyt tätä ensisijaisesti yhdenmukaistettavana alana. YKHI:ä käsittelevän työryhmän toimeksiannosta on käynnistetty pienimuotoinen tutkimus aiheesta. Tutkimuksen tulosten on määrä valmistua vuonna 2001.

6.4.14. Hintatietojen mittaaminen ja käsittely

a) Tariffihinnat

Jäsenvaltiot ovat toimittaneet tietoja tariffihintoja koskevan asetuksen toimivuudesta. Kymmenen vastauksen antaneista jäsenvaltioista ilmoitti, että laskentamenetelmiin ei tehty muutoksia, koska menetelmät olivat jo asetuksen mukaisia. Yksi näistä jäsenvaltioista suunnitteli tariffihintoja koskevan otoksensa parantamista edelleen. Eräs jäsenvaltio ilmoitti muuttaneensa televiestintäindeksin laskentatapaa, jotta se olisi vaatimusten mukainen.

Yleensä jäsenvaltiot pitivät tariffihinnoista annettua asetusta erityisen hyödyllisenä, sillä se tarjoaa selkeän oikeusperustan tavarantoimittajien tariffihintoja ja -rakennetta koskevien tietojen keruulle. Tällä tavoin YKHI:ien tarkkuus paranee.

b) Hinnanalennukset

Suuntaviivat myyntihintojen (tai yleisemmin hinnanalennusten) sisällyttämisestä YKHI:iin laadittiin vuonna 1997. Suuntaviivat on pantu täytäntöön lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Luxemburg on sisällyttänyt myyntihinnat indeksiinsä tammikuusta 1999 alkaen. Tähän mennessä Belgian, Saksan, Espanjan ja Italian indekseistä ei käy ilmi odotettu kausivaihtelu. Belgiassa ja Espanjassa kerätään tällä hetkellä myyntihintoja, ja suuntaviivat on tarkoitus panna näissä maissa täytäntöön vuonna 2001, jolloin vuoden 2000 tietoja samalla tarkistetaan.

Saksassa ja Italiassa tilanne on hieman erilainen. Saksa kannattaa periaatteessa suuntaviivoja, mutta hintatietojen keruujakso (joka kuukauden noin 15. päivä) ei ole Saksassa yhdenmukainen lakisääteisten alennusmyyntikausien kanssa. Italia ei kannata myyntihintojen sisällyttämistä YKHI:iin. Italian kantaa voidaan pitää osana Italian tilastoviranomaisten noudattamaan politiikkaa.

Kun Luxemburg ensimmäisen kerran sisällytti alennetut hinnat YKHI:iinsä tammikuussa 1999, vuosimuutosprosenttiin vaikuttivat merkittävästi tammikuun alennusmyynnit. Sama ilmiö toistui vuoden 1999 heinäkuussa kesäalennusmyyntien vuoksi. YKHI:ä käsittelevä työryhmä reagoi tähän sopimalla, että indeksisarjoja tarkistetaan asianmukaisesti kahdentoista kuukauden jaksolta ennen sitä päivää, kun alennetut hinnat todellisesti kirjataan YKHI:iin, jos vaikutus senhetkiseen vuosimuutosprosenttiin on yli kymmenesosa prosenttiyksikköä.

Koska suuntaviivoja hinnanalennuksista ei ole onnistuttu laatimaan, TOK:lle on esitetty uutta asetusta. Asetuksen odotetaan tulevan voimaan vuoden 2000 joulukuussa ja toteutuvan vuoden 2001 tai 2002 tammikuun indeksistä alkaen.

c) Ostajan hintojen YKHI:iin sisällyttämisen ajankohta

Ostajan hintojen YKHI:iin sisällyttämisen ajankohtiin liittyy huomattavia menettelyeroja eri jäsenvaltioissa. Erojen vaikutukset näkyvät erityisesti sellaisten tuotteiden käsittelyssä, joiden osto-, maksu- tai toimitusajankohdan ja kulutusajankohdan välillä on huomattava ajallinen ero.

Valmisteilla on asetus, jolla pyritään yhdenmukaistamaan nykyisiä käytänteitä ja parantamaan YKHI:n vertailukelpoisuutta ja asianmukaisuutta. Myös asianomaisiin alaindekseihin vaikuttavien indeksimuutosten tulkinta helpottuu.

Asetusluonnoksen käsitteiden lähteenä käytetään Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmää 1995 (EKT-95:ttä), ja asetusluonnos on yhdenmukainen EKT-95:n määritelmien kanssa siltä osin kuin nämä määritelmät soveltuvat YKHI:n tarkoituksiin. Erityisesti EKT-95:n mukaan tavarat ja palvelut pitäisi yleensä kirjata silloin, kun velat luodaan, toisin sanoen silloin kun ostajalla syntyy velka myyjälle. Tämä tarkoittaa sitä, että tavaroiden hinnat sisällytetään YKHI:iin sille kuukaudelle, jona ne havainnoidaan, ja että palvelujen hinnat sisällytetään YKHI:iin sille kuukaudelle, jona palvelun kuluttaminen havainnoituun hintaan voi alkaa.

Asetusluonnoksen soveltamista kuvataan esimerkein sen liitteenä olevissa perusteluissa.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että jäsenvaltiot panevat asetuksen täytäntöön joulukuussa 2000 ja että uutta käytäntöä aletaan noudattaa tammikuun 2001 indeksistä alkaen.

d) Tarkistusmenettelyt

Kuten kohdassa 5.8.1 mainitaan, tarkistusten suuntaviivoista neuvotellaan parhaillaan. YKHI:n laadintamenetelmiä on muutettu moneen otteeseen pääosin käsiteltävien asioiden monimutkaisuuden ja tärkeyden, vaiheittaisen yhdenmukaistamisen ja yhdenmukaistamisprosessin pitkän keston vuoksi sekä siksi, että joissakin tapauksissa kaikki jäsenvaltiot eivät ole noudattaneet kaikkia sovittuja sääntöjä. Näin ollen YKHI:ä käsittelevä työryhmä on laajalti yksimielinen siitä, että nykyisiä sääntöjä on täydennettävä ja niistä on annettava sitova komission asetus. Tällaista asetusta suunnitellaan vuodeksi 2001.

6.5. Johdonmukaisuus

6.5.1. Luokitus

Yksityisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen luokitus YKHI:ien tarpeisiin mukautettuna (COICOP/YKHI)⁹ perustuu lopulliseen COICOP-luokitukseen, jonka OECD on laatinut Eurostatia, Yhdistyneiden kansakuntien tilastojaostoa (UNSD) ja jäsenvaltioiden kansallisia tilastoviranomaisia kuultuaan lokakuussa 1998. COICOP-luokitus on maailmanlaajuinen luokitus, joka on yhteinen useille tilastoalojen jaotteluille (YKHI:t, KHI:t, ostovoimapariteetit, kotitaloustiedustelut ja kansantalouden tilinpidot). YKHI:n kattavuuden laajentaminen vuoden 2000 tammikuun indeksistä alkaen tarjosi otollisen tilaisuuden päivittää COICOP/YKHI-luokitus uusimman COICOP-luokituksen mukaiseksi. COICOP/YKHI-luokitus on EU-lainsäädännössä vahvistettu erillinen johdettu luokitus, eikä voida olettaa, että se päivitetään automaattisesti COICOP-luokituksen tarkistusten mukaiseksi. On syytä korostaa, että luokituksen tarkistukset yleensä vaikuttavat alaindekseihin ja indeksin painoihin. Silloin, kun alaindeksit ryhmitellään tai määritellään uudelleen, tarkistukset edellyttävät aiempien tietojen tarkistamista, joka on kallista.

6.5.2. Kansantalouden tilinpitojen kanssa yhdenmukaiset määritelmät

Kotitalouksien lopullisten rahamääräisten kulutusmenojen käsitteen avulla yksilöidään YKHI:n kattavuus, hinnat ja painot, minkä lisäksi sen avulla luodaan yhteys YKHI:ien ja EKT-95:n välille. Tämä on erittäin hyödyllistä analyytikoille ja politiikan suunnittelusta vastuussa oleville EU:ssa ja sen ulkopuolella.

Näin ollen YKHI:stä johdetut määritelmät ovat EKT-95:n mukaisia siltä osin kuin EKT-95:n määritelmät soveltuvat YKHI:n tarkoituksiin.

⁹ Katso komission asetus (EY) N:o 1749/1999 (EYVL L 214, 13.8.1999, s. 1).

Tärkeimmät EKT-95:n määritelmistä poikkeavat periaatteet ovat:

- YKHI kattaa ainoastaan sen osan kotitalouksien lopullisista kulutusmenoista, jolla on merkitystä inflaatioasteen mittaamiseen, eli osan, joka koskee todellisia rahataloustoimia (kotitalouksien lopulliset rahamääräiset kulutusmenot). YKHI:iin ei näin ollen sisälly laskennallisia kuluja, eikä varsinkaan laskennallisia vuokria omistusasuntopalveluista.
- YKHI:n kattavuuteen eivät kuulu eri syistä henkivakuutukset, huumausaineet, uhkapelit, prostituutio eivätkä välilliset rahoituspalvelut (FISIM).
- Sekä YKHI:ssä että EKT-95:ssä volyymit arvotetaan yleensä ostajan hintoihin hankintaperiaatteen mukaisesti. Palveluista koituvat menot kirjataan kuitenkin EKT-95:n mukaan silloin, kun palvelun toimittaminen on saatettu loppuun. Sen sijaan palvelujen hinnat kirjataan YKHI:iin sille kuukaudelle, jolloin kulutus havainnoituihin hintoihin voi alkaa. On syytä muistaa, että Laspeyres-tyyppisessä indeksissä kunkin kuukauden perus- tai viitejakson kori arvotetaan kuukauden käypiin hintoihin.

6.6. Oikea-aikaisuus ja täsmällisyys

RLKHI on euroalueen rahapolitiikasta tiedottava keskeinen tilasto, jota politiikan suunnittelusta vastuussa olevat sekä talous- ja rahoitusanalyttikot käyttävät yleisesti. YKHI:ien julkistamisen oikea-aikaisuus on ensimmäisen YKHI:n laatimisesta alkaen ollut YKHI:ä käsittelevän työryhmän tärkein aihe. Työryhmän tavoitteena on lyhentää julkistamisen määräaika 15:een kalenteripäivään viitekuukauden päättymisestä. Kuukausitietojen julkistamisen määräaika asetettiin alun perin puiteasetuksessa keskimäärin 36 kalenteripäiväksi viitekuukauden päättymisestä.

Jo vuonna 1998 jäsenvaltiot sopivat lyhentävänsä määräaikaa, jonka kuluessa kuukausitiedot on toimitettava Eurostatille, 30:sta päivästä 25:een päivään. Samalla Eurostat sitoutui lyhentämään julkistamisen määräaikaa viidestä neljään työpäivään. Lyhennys pantiin asteittain täytäntöön vuoden 1998 alkupuoliskolla.

EU:n neuvosto vahvisti 18. tammikuuta 1999 talous- ja rahoituskomitean antaman kertomuksen tilastollisista vaatimuksista talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa. Kertomuksessa korostettiin erityisesti euroaluetta koskevien tilastotietojen julkaisemisen oikea-aikaisuutta ennalta vahvistettavina julkistamispäivinä.

Vuoden 1999 alkupuoliskolla julkistamisen määräaikoja lyhennettiin viitekuukautta seuraavan kuukauden 19.–22. päivään ja vuoden jälkipuoliskolla edelleen 16.–18. päivään.

Vuonna 2000 YKHI-tietojen toimittamisen määräajaksi on asetettu viitekuukautta seuraavan kuukauden 13.–15. päivä. Eurostat on sitoutunut lyhentämään julkaisemisen määräaikaa viidestä kahteen työpäivään. Vuoden 2000 tammi- ja helmikuuksi tehtiin myönnytyksiä vuosituhaten vaihteen tietokoneongelmien varalle, vähimmäisvaatimusten mukaisten painojen päivityksen osalta ja laajennetun kattavuuden täytäntöönpanon osalta vuoden 2000 tammikuusta alkaen.

Näitä poikkeuksia lukuun ottamatta vuoden 2000 julkaisemisaikataulun mukaan tiedot julkaistaan viitekuukautta seuraavan kuukauden 17.–19. päivä. Vertailun vuoksi Yhdysvaltojen saman jakson kattava KHI julkaistaan kuukauden 16.–19. päivänä.

Vuoden 1998 huhtikuun indeksistä alkaen YKHI:n julkistamispäivät ilmoitettiin kolme kuukautta aiemmin ja ensimmäistä kertaa Eurostatissa. Oikea-aikaisuuden huomattava parantuminen perustui neuvoteltuihin sopimuksiin ja oli Eurostatin ja kansallisten tilastoviranomaisten yhteistyön ansiota. On syytä huomata, että mitään ei olisi saavutettu, elleivät kaikki osapuolet olisi toimineet kurinalaisesti.

Vuosiksi 2000 ja 2001 asetetut määräajat ovat melko lähellä niitä määräaikoja, jotka voidaan saavuttaa ilman, että hintatietojen keruujaksoja yhdenmukaistetaan jäsenvaltioissa. Kolmen viime vuoden ajalta saatujen kokemusten perusteella tietojen toimittamis- ja julkistamispäivät, jotka YKHI:ä käsittelevän työryhmän on vielä hyväksyttävä, on asetettu seuraavasti:

- Joulukuun indeksiä varten kerätyt tiedot on toimitettava tammikuun 17. päivää seuraavana ensimmäisenä Eurostatin työpäivänä, ja tiedot julkaistaan kaksi Eurostatin työpäivää myöhemmin.
- Tammikuun indeksiä varten kerätyt tiedot julkaistaan Eurostatin viimeisenä työpäivänä helmikuussa, ja tiedot on toimitettava neljä päivää ennen julkaisemispäivää (tammikuun indeksi julkaistaan helmikuun viimeisenä työpäivänä).
- Muiden kuukausien osalta kerätyt tiedot on toimitettava kuukauden 13:ttä päivää seuraavana ensimmäisenä Eurostatin työpäivänä ja ne julkaistaan kaksi Eurostatin työpäivää myöhemmin.

Jotta määräaikoja noudatettaisiin, useat jäsenvaltiot toimittavat Eurostatille väliaikaiset tiedot. Tätä menettelyä ehdotetaan jatkettavan siltä osin kuin se ei vaikuta RLKHI:iin. Lopulliset kansalliset tiedot on julkaistava yhdessä seuraavan kuukauden indeksin kanssa.

Tietojen puuttuessa (ts. kun jäsenvaltio ei ole toimittanut tietoja määräajassa) Eurostat julkaisee estimaatit talous- ja rahaliiton, EU:n ja ETA:n aggregaateista. Yksittäisiä jäsenvaltioita koskevia estimaatteja ei sellaisenaan julkaista.

Pitkällä ajalla jäsenvaltioiden (ja Eurostatin) olisi pyrittävä vähentämään väliaikaisten tietojen osuutta kuukausitietojen julkistamisen yhteydessä ja tuotettava luotettavia estimaatteja 1–2 päivää ennen julkistamispäivää.

6.7. Saatavuus ja selkeys

RLKHI, EKHI, ETAKHI ja YKHI:t julkaistaan samanaikaisesti kaikille asianomaisille tahoille kello 12 (CET) ennalta ilmoitettuna päivänä ja ne ovat nähtävillä Eurostatin web-sivustolla.

Kuluttajahintaindeksin tietoja levitetään Eurostatin NewCronos-tietokannan välityksellä (Teema 2 — Ala "Price" (hinnat ja ostovoimapariteetit) — <http://europa.eu.int/comm/eurostat>). Seuraavat tiedot ovat saatavilla: yhdenmukaistetut kuukausittaiset, vuosittaiset ja keskimääräiset vuosittaiset tiedot sisältävät indeksit sekä inflaatioasteet talous- ja rahaliitossa, EU:ssa ja ETA:ssa ja niiden jäsenvaltioissa COICOP/YKHI-luokittain. Myös luokkien painot mainitaan. YKHI:t dokumentoidaan NewCronos-tietokantaan metatietoina, jotka noudattavat standardia *IMF Special Data Dissemination Standard* (SDDS).

Jotkin kuukausittaiset ja vuosittaiset sarjat julkaistaan myös kuukausittain ilmestyvässä YKHI-tiedotteessa ja kuukausijulkaisussa *Statistics in Focus, Economy and Finance, Theme 2*, joka sisältää vuosittaiset inflaatioasteet COICOP/YKHI-luokituksen kaksinumerotasolla.

Lisäksi Eurostatin web-sivustolla oleva euroalueen indikaattoreiden sivusto sisältää alakohtaiset muutosprosentit.

YKHI:ien laadinta perustuu yleensä lakisääteisiin menetelmiin. YKHI:stä annetut säädökset muodostavat erinomaisen, joskin tiiviin asiakirja-aineiston yhdenmukaistetuista vähimmäisvaatimuksista ja niitä tukevista perusteluista.

Tämän kertomuksen liitteessä I luetellut säädökset julkaistaan myös Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (lisätietoja sähköpostiosoitteesta Cellex@opoce.cec.be).

Teknisiä tietoja YKHI:n laadinnasta on julkaistu seuraavissa Eurostatin tiedotteissa ja muistioissa:

- Eurostatin tiedote 21/97, 5. maaliskuuta 1997, "Inflaation mittaaminen EU:ssa yhdenmukaistuu".
- Eurostatin muistio 8/98, 4. toukokuuta 1998, "New Monetary Union Index of Consumer prices (MUICP)".
- Eurostatin muistio 2/2000, 18. helmikuuta 2000, "Extended Coverage and Earlier Release Dates for the HICP".

Lisätietoja aiheesta sisältyy asiakirjaan "Komission kertomus neuvostolle kuluttajahintaindeksien yhdenmukaistamisesta", KOM(1998)104 lopullinen, nro CB-CO-98-133-FI-C. Kertomus on saatavilla EU:n 11 kielellä Eurostatin Data Shop-myyntiverkoston kautta tai komission myyntipisteistä. Kaikki YKHI-säädökset luetaan tämän kertomuksen liitteessä I.

Eurooppalaisten YKHI-aggregaattien pyöristyssääntöjä ja laatimiskaavoja on pyynnöstä saatavilla Eurostatin Data Shop-myyntiverkoston kautta.

Jotkin jäsenvaltiot ovat julkaisseet KHI:ä tai YKHI:ä käsitteleviä käsikirjoja, joista saa yleiskuvan näissä maissa käytössä olevista menetelmistä. Tällä hetkellä Eurostatin tiedossa ovat seuraavat eri maissa yhdenmukaistamishankkeen aloittamisen (1993) jälkeen julkaistut käsikirjat:

Suomi: "The consumer price index 1995=100, Handbook for Users", Statistics Finland, lokakuu 1998

Ranska: "Pour comprendre l'indice des prix", Institut national de la statistique et des études économique (INSEE), édition 1998

Yhdistynyt

kuningaskunta: "The Retail Prices Index, Technical Manual", Office for National Statistics (ONS), 1998

<u>Espanja:</u>	"Indice de Precios de Consumo. Base 1992. Metodología.", Instituto Nacional de Estadística, Madrid, tammikuu 1994
<u>Norja:</u>	"Konsumprisindeksen (The Consumer Price Index). Rapport 91/8.", Statistics Norway, 1991
<u>Kreikka:</u>	"Revised Consumer Price Index", Base Year 1994=100,0', Statistics Greece, 1998.
<u>Belgia:</u>	"L'Indice des Prix à la Consommation, Base 1996", Ministère des Affaires Économiques, Administration de la Politique commerciale, Service de l'Indice, Dépôt légal: D/1999/2295/20

7. YKHI:N LAADUNVARMISTUS

7.1. Vaatimusten noudattamisen valvonta

Vaatimusten noudattamisen valvonnan johtavana periaatteena on pidetty laadunvalvonnan ja -varmistuksen liittämistä laajempaan kokonaisuuteen eli YKHI:n kokonaislaatuun.

Yhdenmukaistamistoimia voidaan kuvata myös YKHI:n vähittäisten laadunparannusten jatkuvaksi prosessiksi. Prosessin aikana laaditun sääntelyn ja muiden vaatimusten tavoitteena ei ole tuottaa aukottomia ohjeita YKHI:n laskentaa varten. Tavoitteena on sen sijaan yhteisten sääntöjen luominen KHI:n laatimiselle niille aloille, jotka ovat eniten vaikuttaneet kansallisten KHI:ien vertailukelpoisuuden puuttumiseen. Muilla aloilla YKHI:t perustuvat edelleen KHI:ien laadinnan kansallisiin käytänteisiin.

Eurostatin toteuttama vaatimusten noudattamisen valvonta on järjestetty jatkuvien parannusten sykliseksi prosessiksi seuraavasti:

- päätavoitteiden yksilöinti asianomaisen jäsenvaltion nykyisten säädösten, sopimusten, käyttäjien esittämien vaatimusten ja KHI:n laadulle asetettujen vähimmäisvaatimusten perusteella (alkuperäinen suunnitelma);
- vaatimusten uudelleentarkastelu ja vaatimusten noudattamisen valvonta (alkuperäisen suunnitelman testaus);
- vaatimusten noudattamisen ja suorituskyvyn arviointi (täydentävien toimien tarkastelu);
- paranneltujen menetelmien ja käytänteiden kehittäminen yhdessä (päätelmät tarvittavista toimista);
- uusien tai paranneltujen laatutavoitteiden yksilöinti sen mukaan, miten tilanne on muuttunut säädösten, sopimusten ja käyttäjien esittämien vaatimusten osalta (käyttäjiltä ja tuottajilta saatuun palautteeseen perustuva uusi suunnitelma);
- valvonnan jatkaminen (syklin toistuminen).

Tämän lähestymistavan johdosta toteutettavat korjaavat toimet voivat olla joko sellaisia, joilla korjataan puutteet käytössä olevien yksityiskohtaisten vähimmäisvaatimusten noudattamisessa, tai sellaisia toimia, jotka edellyttävät täydentävien vähimmäisvaatimusten laatimista ja käyttöönottoa ja usein myös lainsäädännön laatimista.

Vaatimusten noudattamisen valvonnan kustannustehokkuus on ehdottoman tärkeää, ja kansallisille tilastolaitoksille koituva taakka pyritään saamaan mahdollisimman pieneksi. Suunnitteilla on vaiheittain etenevä menettely, jossa yksityiskohtaisia tarkastuksia tehdään vain silloin, kun ensimmäisissä tarkastuksissa todetaan lisätarkastusten olevan tarpeen. Indeksien laatua ja yhdenmukaistamisprosessia edistetään käyttämällä tarkasti kohdennettuja tilastotietojen laadunvalvontatietoja ja tutkimushavaintoja, suorituskyvyn mittauksia ja Eurostatin toteuttamia kansallisten tilastoviranomaisten tarkastuksia, jotta saadaan selville mahdolliset tilastoharhojen tai puuttuvan vertailukelpoisuuden lähteet sekä löydetään keinot niiden poistamiseksi.

Eurostat on järjestänyt kaksi vaatimusten noudattamisen arviointikierrosta. Niistä ensimmäinen perustui enimmäkseen neuvostolle annettua kertomusta varten toimitettuihin tietoihin. Seuranta-arviointi tehtiin vuoden 1998 loppupuolella. Vuonna 1998 tehtiin kaksi kokeellista vaatimusten noudattamisen tarkastusta paikan päällä. Eurostat järjesti lisäksi tarkastuksia arvioidakseen vaatimusten noudattamista tässä kertomuksessa lähettämällä jäsenvaltioille vuonna 1999 vaatimusten noudattamisen valvontaa koskevan kyselyn.

Silloin, kun kyselystä saatujen tietojen perusteella tehdystä alkuperäisestä tarkastuksesta käy ilmi lisätarkastusten tarve, tilannetta seurataan molemmiin puoliin. Joissakin tapauksissa käytössä ollut vähimmäisvaatimus todettiin jo tässä vaiheessa riittämättömäksi, sillä sitä voitiin tulkita sellaisin eri tavoin, jotka eivät aina ole vertailukelpoisia, esim. vähimmäisvaatimus uusille keskeisille tavaroille ja palveluille. Tällaisen vähimmäisvaatimuksen sanamuotoa on tarkasteltava uudelleen ja parannettava.

Vuoden 1999 toukokuussa Eurostat antoi Qualitat-aloitteen yhteydessä tilasto-ohjelmakomitealle virallista lausuntoa varten pääkohdat strategiasta, jota käytetään vaatimusten noudattamisen valvonnassa laadunäkökohdat huomioon ottaen (laatujohtaminen). Eurostat katsoi, että suunniteltujen laadunäkökohtien täytäntöön panemiseksi ne oli sovittava yhteen jäsenvaltioissa käytössä olleiden KHI:n laadunvarmistuksen osatekijöiden kanssa. Tilasto-ohjelmakomitean jäseniä pyydettiin ilmoittamaan kiinnostuksestaan sen varmistamiseen, että KHI/YKHI:n kansalliset laadunvarmistustoimet sovittaan pääkohdittain esitetyn strategian mukaiseen kokonaisvaltaiseen laatuajatteluun.

Tilasto-ohjelmakomitea tunnusti YKHI:ien laadunvarmistuksen tärkeyden. Useat valtuuskunnat ilmaisivat huolensa laatujohtamiseen perustuvan lähestymistavan mukanaan tuomista resurssivaatimuksista. Päätelmissä todettiin, että YKHI:ä käsittelevässä työryhmässä olisi keskusteltava laatustrategian vaiheittaisesta täytäntöönpanosta. Työryhmän olisi erityisesti keskityttävä neuvottelujen aikana esille tulleisiin aiheisiin, kuten vertailukelpoisten dokumentointivaatimusten tarpeeseen, kattavuuden lisääntymiseen, kansallisiin laadunvarmistustoiimiin, kustannustehokkuuteen sekä kansallisille tilastolaitoksille aiheutuvaan taakkaan. Työryhmää pyydettiin keskustelemaan vaihtoehtoisista ehdotuksista YKHI:ien laadun varmistamiseksi.

Vaikka vaatimusten noudattamisen valvonta on edelleen yksi ensisijaisista YKHI:iin liittyvistä aiheista ja YKHI:ien laadunvalvontaan on sijoitettu huomattavia resursseja, uudet ensisijaiset aiheet yhdessä Eurostatin ja kansallisten tilastolaitosten resurssipulan kanssa hidastavat virallisten laadunvarmistusvaatimusten täytäntöönpanoa. Suunnitellusta poiketen Eurostat ei pystynyt antamaan tilasto-ohjelmakomitealle ajantasaisesti ehdotusta toukokuussa 2000 pidetyssä kokouksessa.

7.2. Neuvoa-antava elin

Keväällä 1999 Eurostat ehdotti tilasto-ohjelmakomitealle YKHI:ä käsittelevän neuvoa-antavan elimen perustamista. Ehdotus oli yleisen kansallisen käytännön mukainen, jossa neuvoa-antavat komiteat valvovat kansallisia tilastolaitoksia. Kansalliset komiteat saattavat olla erilaisia eri jäsenvaltioissa, mutta niiden yhteisenä tavoitteena näyttää kuitenkin olevan avoimuuden ja riippumattomuuden edistäminen.

Päätavoitteena oli varmistaa, että yhdenmukaistetut indeksit ovat johdonmukaisia ja että ne hyväksytään yleisesti keskuspankkijärjestelmässä ja Euroopan keskuspankissa, jotka vastaavat euroalueen rahapolitiikan hoidosta. Ehdotettu strategia oli aktiivinen (ts. siinä nimetään riippumaton neuvoa-antava elin avustamaan Eurostatia yhdenmukaistettuja indeksejä koskevista asioista). Eurostatin mukaan olisi syytä keskittyä erityisesti avoimuuden parantamiseen. Neuvoa-antava elin voisi edistää YKHI:ien yleistä hyväksyntää ja uskottavuutta.

Lähes kaikki tilasto-ohjelmakomitean jäsenet olivat myös sitä mieltä, että talous- ja rahaliiton poikkeuksellisen tärkeä asema edellyttää sellaisen strategian luomista, jolla varmistetaan yhdenmukaistettujen indeksien laaja johdonmukaisuus ja yleinen hyväksyntä. Tästä huolimatta esitettiin erilaisia kantoja siitä, kuinka nämä tavoitteet parhaiten saavutetaan. Neuvoa-antavan elimen perustamisehdotus sai vain vähän kannatusta. Katsottiin, että elimen perustaminen voi johtaa tehtävien päällekkäisyyden lisäksi eriäviin mielipiteisiin nykyisistä institutionaalisista rakenteista. Tällaiset näkemyserot voivat puolestaan heikentää yhdenmukaistettujen indeksien uskottavuutta.

Enemmistö tilasto-ohjelmakomitean jäsenistä puolsi YKHI:n parantamista ja uskottavuuden lujittamista yhdistettyjen toimintatapojen avulla. Seuraavia vaihtoehtoja tuotiin esille: nykyisten elinten, kuten YKHI:ä käsittelevän työryhmän toiminnan lujittaminen, Euroopan talous- ja sosiaalityötoimikunnan käsittelevän neuvoa-antavan komitean (CEIES) osallistuminen toimintaan, avoimuuden lisääminen tuottamalla enemmän metatietoja, käsikirjan laatiminen, web-sivuston perustaminen sekä erityisten seminaarien ja konferenssien järjestäminen.

CEIES kokosi tilasto-ohjelmakomitean pyynnöstä ryhmän tutkimaan tapoja, joilla CEIES voisi avustaa Eurostatia tässä asiassa. Ryhmän suositukset esitetään CEIES:n kokouksessa, joka on määrä järjestää syyskuussa 2000.

8. EU:N LAAJENTUMINEN

8.1. Johdanto

Menettelyssä, jossa käsitellään yhteisön säännöstöä, ehdokasmaita vaaditaan EU-jäsenyyden voimaantulon yhteydessä laatimaan ja julkistamaan kuukausittaiset YKHI:t asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Ehdokasmaiden KHI:ien yhdenmukaistaminen aloitettiin syksyllä 1997, kun selvisi, että laajentumisneuvottelujen valmisteluja varten tarvitaan vertailukelpoisia tietoja ehdokasmaista. Vuoden 1998 alusta alkaen ehdokasmaat ovat säännöllisesti osallistuneet YKHI:ä käsittelevän työryhmän kokouksiin tarkkailijoina sekä Eurostatin näiden kokousten yhteydessä järjestämiin kokouksiin, joissa keskustellaan YKHI:n täytäntöönpanoon liittyvistä erityiskysymyksistä ehdokasmaissa.

Eurostat lähetti yksityiskohtaiset kyselyt ehdokasmaille vuosina 1997 ja 1998 sen arvioimiseksi, miten lähelle YKHI:n vähimmäisvaatimuksia käytössä olleet menetelmät ja käytänteet sijoittuivat. Kyselyistä saatujen tulosten perusteella laadittiin yksityiskohtaiset työohjelmat YKHI:n vähimmäisvaatimusten täyttämiseksi kussakin ehdokasmaassa.

8.2. Täytäntöönpanostrategia

Ehdokasmaiden kuluttajahintaindeksien yhdenmukaistamiseksi valitun toimintatavan perustana käytettiin EU:ssa toteutettua yhdenmukaistamishanketta. Toimet etenevät neljässä vaiheessa seuraavasti:

Vaihe 1: Vuoden 1999 tammi- ja joulukuun välisenä aikana ehdokasmaat ovat laatineet nk. korvaavia YKHI:ejä, jotka muistuttavat EU:ssa ennen YKHI:n käyttöönottoa julkaistuja väliaikaisia indeksejä. Ne ovat yleensä kansallisia kuluttajahintaindeksejä, joita on korjattu mahdollisimman paljon kattavuuden erojen osalta. COICOP/YKHI-luokituksen pääluokkia noudatetaan mahdollisimman tarkasti. Näiden indeksien vertailukelpoisuus on parempi kuin kansallisten KHI:ien ja niitä levitetään Eurostatin NewCronos-tietokannan välityksellä.

Vaihe 2: Ehdokasmaat sopivat aloittavansa vuoden 2000 tammikuun indeksistä alkaen sellaisten väliaikaisten YKHI:ien laadinnan, jotka perustuvat alkuperäiseen YKHI:n kattavuuteen ja sille asetettuihin vähimmäisvaatimuksiin. Näiden indeksien on tarkoitus olla vertailukelpoisia niiden YKHI:ien kanssa, joita jäsenvaltiot laativat joulukuussa 1999 tehtyyn kattavuuden laajentamiseen asti. Kaikki ehdokasmaat ovat toimittaneet väliaikaiset YKHI:t sovitusti vuoden 2000 tammikuusta alkaen. Myös näitä indeksejä levitetään Eurostatin NewCronos-tietokannan välityksellä. Toiminnan tavoitteena ei kuitenkaan ole saavuttaa täsmällistä vertailukelpoisuutta alusta alkaen, vaan asteittaista edistystä vaihtelevassa aikataulussa.

Vaihe 3: Ehdokasmaat ovat sopineet laajentavansa väliaikaisten YKHI:iensä kattavuutta ja sille asetettuja vähimmäisvaatimuksia vuoden 2000 joulukuussa ja vuoden 2001 tammikuun indeksistä alkaen sellaisiksi kuin jäsenvaltiot panevat ne täytäntöön vuoden 2000 joulukuussa.

Vaihe 4: Vuoden 2002 tammikuusta alkaen ehdokasmaiden on määrä laatia YKHI:ejä, jotka ovat vertailukelpoisia EU:n YKHI:ien kanssa ja joita voidaan sopeuttaa YKHI:n tuleviin muutoksiin.

On syytä todeta, että vaikeuksista huolimatta ehdokasmaat ovat tehneet suuren työn YKHI:n vähimmäisvaatimusten täytäntöön panemiseksi ja jo tähän mennessä edistyneet paljon pitemmälle kuin mitä alunperin odotettiin. YKHI:ä käsittelevän työryhmän tavanomaisten kokousten jälkeen pidettävät kokoukset ehdokasmaiden kanssa ovat osoittautuneet tehokkaaksi ja toimivaksi keinoksi, kun pyritään yhdenmukaistamaan inflaation mittaamista ehdokasmaissa. Eurostat on ollut tyytyväinen joustavaan, yhteistyökykyiseen ja ennakkoluulottomaan työskentelytapaan.

8.3. Phare-hanke

8.3.1. Hintatilastoja koskeva pilottihanke

Phare-puiteohjelma sisältää monta maata käsittävän hintatilastoja koskevan hankkeen (sekä hankkeita muilta tilastoaloilta). Hankkeen tarkoituksena on taloudellisen ja teknisen avun tarjoaminen YKHI:n täytäntöönpanoon Phare-ohjelmaan kuuluvissa ehdokasmaissa (Bulgaria, Tsekki, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia ja Slovenia). Taloudellista tukea ei anneta Phare-hankkeen kautta Kyprokselle, Maltalle eikä Turkille.

Pilottihankkeessa keskitytään moniin eri tapoihin välittää teknistä taitotietoa:

- EU:n hintatilastoasiantuntijoiden tarjoama tekninen apu
- Osallistuminen YKHI:ä käsittelevän työryhmän kokouksiin ja niiden yhteydessä ehdokasmaille järjestettyihin erityiskokouksiin
- YKHI-aiheisten työryhmien perustaminen ja seminaarien järjestäminen.

Pilottihankkeen yhteydessä suunniteltuja eri toimia on jo toteutettu hankkeen käynnistymisajankohdan, marraskuun 1998, jälkeen. Ensimmäiset teknisen avun tarjoamiseksi tehdyt virkamatkat ehdokasmaihin toteutettiin vuonna 1999, jolloin sovittiin kunkin ehdokasmaan kanssa yksilöidystä työohjelmasta YKHI:ien täytäntöön panemiseksi. Vuoden 1999 marraskuusta alkaen neljä hintatilastoasiantuntijaa on neuvonut ehdokasmaita täytäntöönpanoon liittyvissä käytännön kysymyksissä ja mukauttanut ehdokasmaiden kanssa tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia.

Hintatilastoja koskevan Phare-pilottihankkeen yhteydessä järjestetään myös työryhmätyöskentelyä vuosina 2000 ja 2001. Sen tarkoituksena on lisätä Eurostatin ja ehdokasmaiden yhteydenpitoa ja tutustuttaa ehdokasmaat YKHI:ien laadinnan erityisten menetelmien täytäntöönpanoon.

8.3.2. Koulutusohjelma

Phare-koulutusohjelmasta rahoitetaan ehdokasmaiden henkilöstön siirtoja 5,5 kuukauden ajaksi tutustumaan YKHI:iin liittyviin tehtäviin Eurostatissa. Ehdokasmaiden tilastotieteilijät voivat tällä tavoin lisätä tietämystään yksityiskohtaisten menetelmäsääntöjen laadinnasta ja menettelyistä, joiden avulla luodaan jäsenvaltioiden täytäntöön pantaviksi tulevaisuudessa tarkoitettuja lainsäädännön muotoja. Romanian, Tsekin, Slovakian, Puolan ja Unkarin tilastotieteilijöiden tilapäisiä työskentelyjaksoja Eurostatissa on jo toteutunut ja tulevia jaksoja suunnitellaan.

Ehdokasmaiden tilapäiset siirrot jäsenvaltioiden tilastovirastoihin ovat myös mahdollisia. Niiden aikana ehdokasmaiden henkilöstö saa käytännön tietoja siitä, kuinka tiettyjen säädösten mukaisia menetelmäsääntöjä sovelletaan jäsenvaltioissa. Yksi tällainen tilapäinen siirto (Latviasta Suomeen) on jo toteutunut.

9. SÄÄNTELYKOMITEAN TOIMINTA

Neuvoston puiteasetuksen mukaisissa YKHI:n täytäntöönpanotoimissa noudatettavaa komiteologiamenettelyä selostetaan komission ensimmäisessä kertomuksessa EU:n neuvostolle. Tämän toisen kertomuksen kattamalla jaksolla komissio (Eurostat) palautti kolmessa tapauksessa täytäntöönpanotoimet neuvoston käsittelyyn, koska tilasto-ohjelmakomitea ei ollut antanut lausuntoaan komission ehdotuksista. Neuvosto toimi kaikissa kolmessa tapauksessa menettelyn mukaisen kolmen kuukauden kuluessa ja hyväksyi komission suostumuksella seuraavat täytäntöönpanotoimet muutetussa muodossa:

- neuvoston asetus (EY) N:o 1687/98, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 muuttamisesta yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin tavaroiden ja palvelujen kattavuuden osalta,
- neuvoston asetus (EY) N:o 1688/98, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 muuttamisesta yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin maantieteellisen ja väestöllisen kattavuuden osalta,
- neuvoston asetus (EY) N:o 2166/1999, annettu 8 päivänä lokakuuta 1999, asetuksen (EY) N:o 2494/95 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä terveyden, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun alaan kuuluvien tuotteiden yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä suoritettavan käsittelyn vähimmäisvaatimusten osalta.

Edellä kuvatut tapahtumat johtivat huomattaviin viivästyksiin asianomaisten toimenpiteiden täytäntöönpanossa ja yhdenmukaistamisessa, mutta toisaalta saavutettiin entistä laajempi yhteisymmärrys, ja tietämys teknisesti hankalista aiheista lisääntyi, mikä on ehdottoman tärkeää YKHI:n vakaan perustan kannalta. Menettely osoittautui lopulta toimivaksi kaikkien osapuolten hyvän yhteistyön ansiosta sekä pääasiallisten käyttäjien, erityisesti talouden ja rahoituksen pääosaston ja Euroopan keskuspankin, antaman tuen ansiosta.

Neuvosto teki 28 päivänä kesäkuuta 1999 päätöksen 1999/468/EY menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä¹⁰. Päätöstä kutsutaan yleisesti komitologiapäätökseksi, ja se korvaa vanhan neuvoston päätöksen 87/373/ETY. Uudessa komitologiapäätöksessä mahdollisten menettelyjen määrä on vähennetty viidestä (I, IIa, IIb, IIIa, IIIb) kolmeen (neuvoa-antava, hallinto- ja sääntelymenettely). Nykyinen menettely IIIa on muutettu uudeksi sääntelymenettelyksi. Kuitenkin niin kauan kuin neuvosto ei tee virallista päätöstä, jolla mukautetaan sellaisten aiemmin voimaan tulleiden säädösten menettelysääntöjä, joita ei ole vielä muutettu, noudatetaan edelleen nykyistä menettelyä IIIa. Komissio on parhaillaan valmistelemassa neuvostolle ehdotusta tässä tarkoituksessa.

¹⁰ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 1.

Vanhaan menettelyyn IIIa verrattuna uusi sääntelymenettely ei muutu siinä tapauksessa, jos aiottuja toimenpiteitä ei anneta neuvoston käsiteltäväksi sen vuoksi, että komitea ei ole antanut lausuntoa tai on antanut kielteisen lausunnon.

Jos kyseiset toimenpiteet on annettava neuvoston käsiteltäväksi, tärkein muutos on se, että menettelyn IIIa mukaisten vaihtoehtojen lisäksi neuvosto voi määräenemmistöllä ilmaista vastustavansa päätöstä, jolloin komissio tarkastelee sitä uudelleen ja voi:

- tehdä neuvostolle muutetun ehdotuksen,
- tehdä ehdotuksensa uudelleen neuvostolle,
- antaa perustamissopimukseen perustuvan säädösehdotuksen (tilastojen osalta noudatetaan tavanomaista yhteispäätösmenettelyä).

Tähän mennessä ei ole vielä saatu kokemuksia uudesta menettelystä, sillä menettelyä ei vielä sovelleta YKHI:ien alalla.

10. KÄYTTÄJIEN JA TIEDOTUSVÄLINEIDEN REAKTIOT

10.1. Euroopan keskuspankin lausunto

Tärkeimpänä käyttäjänä Euroopan keskuspankki (EKP) (ja sen edeltäjä Euroopan rahapoliittinen instituutti, ERI) on ollut kiinteästi mukana YKHI:ien valmistelussa ja kehittämisessä YKHI:eistä annetun neuvoston asetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaisen kuulemismenettelyn kautta sekä siten, että EKP:n/ERI:n tekniset asiantuntijat ovat osallistuneet Eurostatin työryhmän työskentelyyn.

Kun otetaan huomioon kansallisten KHI:ien perustana olevien tavoitteiden, käsitteiden ja menetelmien erilaisuus, EKP pitää yhdenmukaistamispyrkimyksiä ehdottoman tärkeinä arvioitaessa euroalueen hintavakautta, jonka saavuttaminen on EKP:n tärkein tehtävä. EKP:n neuvoston määritelmän mukaan hintataso on vakaa, kun euroalueen YKHI:n vuotuinen kasvu on alle 2 prosenttia keskipitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi YKHI on toiminut keskeisenä indikaattorina eurojärjestelmän yhteisen rahapoliittisen strategian valmistelussa talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alusta alkaen.

Lisäksi YKHI:llä on edelleen tärkeä asema hintavakauden lähentymisen arvioinnissa euroalueeseen kuulumattomissa EU:n jäsenvaltioissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Tähän mennessä yhdenmukaistamisessa on edistytty tyydyttävästi. Yhtenäinen kattavuus ja luokitus sekä yksityiskohtaisten alaindeksien julkaiseminen ovat tärkeitä saavutuksia analyysien kannalta. On laadittu vertailukelpoinen peruskaava ja otettu käyttöön ensimmäiset toimenpiteet menetelmäkysymysten vertailukelpoisuuden parantamiseksi (laadullisen mukautuksen ja otannan menettelyt). Kahden viime vuoden aikana on hyväksytty ja pantu täytäntöön neljä asetusta, jotka koskevat maantieteellisen ja väestöllisen kattavuuden yhdenmukaistamista sekä YKHI:n tuotekattavuuden laajentamista. Niiden avulla parannetaan vertailukelpoisuutta maiden välillä sekä kotitalouksien kulutusmenojen kattavuutta YKHI:ssä. Tarkistettun kattavuuden mukaiset jälkikäteen laaditut tiedot vähintään 12 kuukauden jaksolta kuitenkin puuttuvat, vaikka tätä pyydettiin asetusluonnoksesta annetussa EKP:n lausunnossa. Tämä haittaa vuoden 2000 tietojen analysointia. Samalla RLKHI:n

käyttö rahapoliittisessa analyysissä on lisännyt tietojen oikea-aikaisuuden merkitystä. Oikea-aikaisuus onkin tämän vaatimuksen johdosta viime aikoina parantunut edelleen.

EKP seuraa tiiviisti YKHI:n yhdenmukaistamista ja parantamista. Tältä osin tärkeimpiä käsiteltäviä aiheita ovat omistusasuminen ja vähimmäisvaatimukset laadullisen mukautuksen menettelyille. Monet YKHI:iin liittyvissä keskusteluissa esille tuodut aiheet ovat sellaisia, että ne parantavat inflaation mittaamisen vertailukelpoisuutta ja luotettavuutta, joten näiden aiheiden käsittely on erityisen hyödyllistä.

EKP pitää myös tärkeänä yhdenmukaistettujen kuluttajahintaindeksien kehittämistä ehdokasmaissa, jolloin näiden maiden inflaation analysointi ja vertailu euroalueen maihin muuttuvat helpommiksi.

10.2. Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosaston lausunto

Talouden ja rahoituksen pääosasto on tyytyväinen YKHI:ien oikea-aikaisuuden ja laadun parantumiseen edelleen vuodesta 1998, jolloin komissio antoi kertomuksen neuvostolle kuluttajahintaindeksien yhdenmukaistamisesta EU:ssa. Talouden ja rahoituksen pääosasto katsoo, että YKHI tarjoaa korkealuokkaisia, luotettavia ja vertailukelpoisia inflaation mittareita, jotka sopivat hyvin käyttötarkoituksiinsa, erityisesti euroalueeseen kuulumattomien EU:n jäsenvaltioiden inflaatioasteiden kestävän lähentymisen arviointiin, EKP:n toteuttaman rahapolitiikan tueksi ja inflaatiokehityksen arviointiin EU:n jäsenvaltioissa talouspolitiikan koordinoimiseksi. Tästä huolimatta YKHI:ä on tarpeen edelleen parantaa, ja talouden ja rahoituksen pääosasto kannustaa Eurostatia ja YKHI:ä käsittelevää työryhmää jatkamaan päättäväisesti toimiaan tässä tarkoituksessa.

Oikea-aikaisuudesta voidaan todeta, että vuoden 2000 julkaisuaikataulun mukaan tietyn kuukauden indeksit on määrä julkaista seuraavan kuukauden 17.–19. päivänä (paitsi joului- ja tammikuussa, koska painot muuttuvat vuosittain). Parannus aiempaan on huomattava, ja aikataulu on samankaltainen kuin muilla laajoilla valuutta-alueilla, erityisesti Yhdysvalloissa, missä tiedot julkaistaan seuraavan kuukauden 16.–19. päivänä. Tästä huolimatta olisi suotavaa ja mahdollista edelleen lyhentää julkaisemisen määräaikaa. Talouden ja rahoituksen pääosasto kannustaa Eurostatia ja jäsenvaltioita näissä pyrkimyksissä.

Maiden välisessä vertailukelpoisuudessa ja inflaation mittareiden laadussa oli edistytty perusvaatimusten tasolle jo vuonna 1998 neuvostolle annetun komission kertomuksen ajankohtana. Kattavuutta oli yhdenmukaistettu, laadittu vertailukelpoisia peruskaavoja ja toteutettu ensimmäiset toimenpiteet laadullisen mukautuksen, otannan, painojen päivityksen jne. menetelmien vertailukelpoisuuden parantamiseksi. Tämän jälkeen on edistytty sellaisten säädösten laadinnassa, joissa kattavuutta laajennetaan lisäämällä uusia tuotteita ja palveluja (terveydenhuoltoon, koulutukseen ja sosiaalisen suojeluun liittyviä hyödykkeitä, uusia vakuutuspalveluja jne.) sekä yhdenmukaistetaan väestöllistä ja maantieteellistä kattavuutta. Tuloksena on saatu YKHI:t, jotka kattavat lähes 100 prosenttia kotitalouksien lopullisista rahamääräisistä kulutusmenoista (ei kuitenkaan omistusasumisen menoja).

YKHI:ien laadinnassa on noudatettu parhaiden käytänteiden periaatetta, ja YKHI:ien laatu on lähes kaikilta osin sama tai parempi kuin kansallisten KHI:ien. Esimerkiksi peruskaavan valinnalla on voitu minimoida mahdollinen tilastoharha ylöspäin

inflaation mittaamisessa niin kutsutun kaavaan liittyvän harhan vuoksi, ja painojen päivitystiheydelle on asetettu vähimmäisvaatimukset. Edistystä kuitenkin vielä tarvitaan. Erityisesti omistusasumisen osuus kulutusmenoista on melko suuri ja se pitäisi sisällyttää YKHI:iin, ja tuotteiden laadun muutosten arvioinnissa käytettyjä menetelmiä olisi parannettava. Olisi myös suotavaa, että entistä useammat jäsenvaltiot siirtyisivät vuosittain päivittämään hyödykkeiden painot, koska tällä tavoin vähennetään mahdollisia tilastoharhoja ylöspäin inflaation mittaamisessa.

Talouden ja rahoituksen pääosasto tunnustaa, että aiempien tietojen päivityksen olisi edelleen oltava mahdollista jos ja kun saadaan käyttöön uusia ja korkeatasoisempia tietoja tai menetelmät muuttuvat. On kuitenkin toivottavaa, että hyödykkeiden painojen päivityksessä noudatetaan ennalta ilmoitettua aikataulua ja että päivitykset tehdään yleensä vuoden alussa eikä vuoden varrella. Kun YKHI:ä tulevaisuudessa parannetaan, olisi annettava käyttöön tiedot, joiden avulla mitatun inflaatioasteen vaikutuksia voidaan arvioida.

10.3. YKHI ja lehdistö

YKHI:t julkistetaan ennalta ilmoitettuna päivänä kuukausittain annettavassa komission (Eurostatin) lehdistötiedotteessa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Eurostatin on oltava erityisen tiukka tietojen täsmällisistä julkaisuajankohdasta.

RLKHI:n ja EKHI:n laatimisen määräaika on asetettu Eurostatissa lyhyeksi, kahdeksi työpäiväksi. Tuona aikana toteutetaan seuraavat vaiheet (kellonajat CET):

- (a) Tietojen alustava käsittely ja validointi tehdään Eurostatissa YKHI:ejä käsittelevällä osastolla.
- (b) Julkistamista edeltävän päivän aamuna kaikki hyödykkeet sisältävä indeksi ja 12 COICOP/YKHI-päälukkaa lähetetään jäsenvaltioihin validoitaviksi. Ainoastaan ne tiedot, jotka eivät ole julkistamiskiellossa, kopioidaan jäsenvaltioille.
- (c) Julkistamista edeltävänä päivänä Eurostatin lehdistötoimistoon toimitetaan ensimmäinen englanninkielinen luonnos YKHI:ä koskevasta lehdistötiedotteesta. Täsmällinen ajankohta riippuu siitä, miten tietojen tuottaminen on sujunut. Tämän version perusteella laaditaan ranskan- ja saksankieliset luonnokset. Kaikki kolme kielitoisintoa viimeistellään Eurostatin lehdistötoimiston ja YKHI:ejä käsittelevän osaston yhteistyönä myöhään iltapäivällä tai alkuillasta. Eurostatin lehdistötoimisto lähettää lopullisen lehdistötiedotteen kolmella kielellä talous- ja rahoitusasioista vastaavan komissaarin kabinettiin ja lehdistöpäällikölle noin kello 19.00.
- (d) Varhain julkistamispäivän aamuna, yleensä ennen kello yhdeksää, YKHI:ejä käsittelevä osasto lähettää jäsenvaltioiden kansallisille tilastolaitoksille sähköpostitse kaikki hyödykkeet sisältävän indeksin sekä RLKHI:n, EKHI:n ja ETAKHI:n 12 COICOP/YKHI-päälukkaa. Lisäksi laaditaan EKP:a varten erillinen tiedosto, joka lähetetään yleisiä taloustilastoja käsittelevän osaston vastaavalle kello 10.00 ja jonka julkistamisajankohdaksi määrätään kello 12.00, jolloin myös Eurostat julkaisee tiedot.

- (e) Eurostatin lehdistötoimisto lähettää lehdistötiedotteen jäsenvaltioiden kansallisille tilastolaitoksille kello 9.00–10.00. Lehdistötiedote tulostetaan paperille Eurostatissa Brysselissä valmiiksi toimittajia varten. Tiedote annetaan muutamille uutistoimistoille kello 11.00 ja sen julkistamisajankohdalle asetetaan tiukat ehdot. Uutistoimistot voivat käyttää tiedotetta kello 12.00 julkistettavien lehtiartikkeleiden laatimisessa. Lehdistötiedote jaetaan kello 12.00 komission päivittäiseen lehdistötilaisuuteen osallistuville toimittajille. Samaan aikaan Eurostat antaa tiedotteen niille toimittajille, jotka kuuluvat Eurostatin omaan rekisteriin.
- (f) Tärkeimmät indikaattorit julkistetaan Eurostatin web-sivustolla. Kaikki yksityiskohtaiset tiedot päivitetään NewCronos-tietokantaan noin kello 13.00.

RLKHI:n ja EKHI:n tiukan laatimisaikataulun myönteisenä puolena on tietenkin se, että ainoastaan muutamat henkilöt saavat tiedot ennen määrättyä julkistamisajankohtaa. Toisaalta on tärkeää, että kansallisille tilastolaitoksille tiedotetaan tuloksista sen päivän aamuna, jolloin Eurostat julkistaa tiedot, koska monet käyttävät näitä tietoja kansallisissa lehdistötiedotteissaan.

YKHI:n ja RLKHI:n kasvava merkitys näkyy myös tiedotusvälineissä, sillä YKHI on kaikkein useimmin mainittu euroalueen indikaattori. YKHI:n julkistamisajankohtana Eurostatin Internet-sivustolla rekisteröidään suuri kävijämäärä.

YKHI:n kattavuuden laajentaminen, joka toteutettiin pääosin vuoden 2000 tammikuun indeksin yhteydessä, oli tärkeä edistysaskel YKHI:ien luotettavuuden ja asianmukaisuuden kannalta. Kattavuus ja oikea-aikaisuus sekä omistusasumisen käsittely ovat olleet yleisimmät YKHI:iin kohdistetun kritiikin aiheet tiedotusvälineissä. Laajennetun kattavuuden ja entistä paremman oikea-aikaisuuden ansiosta YKHI:n laatua on kuitenkin viimeaikoina yleisesti keuhuttu tiedotusvälineissä, ja arvostuksen toivotaan edelleen nousevan.

11. KUSTANNUKSET

Niiden 3 670 000 €:n lisäksi, jotka myönnettiin jäsenvaltioille ensimmäisen kertomuksen kattamalla jaksolla, komission päätöksellä (C(1999)4428) myönnettiin jäsenvaltioille 675 000 € lisäkustannuksiin, jotka aiheutuvat laajennetun kattavuuden täytäntöönpanosta ja COICOP/YKHI-luokituksen muutoksista. Nämä summat on käytettävä toisen täytäntöönpanovuoden eli vuoden 2001 loppuun mennessä.

Vaikka komissio (Eurostat) on ottanut huomioon kustannustehokkuuden ja käyttänyt täysimääräisesti kaikkia mahdollisia budjettiresursseja rahoittaakseen YKHI-hanketta, rahoitus ei ehkä ole kattanut kahta kolmasosaa jäsenvaltioille aiheutuneista todellisista lisäkustannuksista YKHI-puiteasetuksen 13 artiklan mukaisesti.

On myös syytä huomata, että tulevat, erityisesti laadulliseen mukautukseen, otantaan ja omistusasumiseen liittyvät täytäntöönpanotoimet saattavat edellyttää huomattavien resurssien asettamista yhdenmukaistamishankkeen käyttöön.

12. TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

12.1. Tuleva yhteistyö jäsenvaltioiden kanssa

Eurostat katsoo, että jäsenvaltioiden kanssa tehdyn YKHI:ien kehittämistyön aikana suurin osa tilastoharjojen ja vertailukelpoisuuden puutteen syistä on saatu selville ja niihin liittyvät ongelmat ratkaistu. Lisäksi pyritään edelleen parantamaan kansallisia käsitteitä, menetelmiä ja käytänteitä, jotka puolestaan kohentavat YKHI:n laatua, luotettavuutta ja asianmukaisuutta tulevinä vuosina.

YKHI:ejä koskevan neuvoston asetuksen (EY) N:o 2494/95 5 artiklan 3 kohdan mukaan asetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavista toimenpiteistä - jotka ovat välttämättömiä YKHI:ien vertailukelpoisuuden takaamiseksi ja niiden luotettavuuden ja asianmukaisuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi - päätetään sääntelykomiteamenettelyn mukaisesti.

Monissa tapauksissa Eurostat ja kansalliset tilastolaitokset ovat päättäneet käyttää YKHI:eistä annetun neuvoston puiteasetuksen täytäntöönpanoon säädösten sijaan suuntaviivoja, jotka ovat nopea, vähän byrokratiaa edellyttävä, käytännöllinen ja joustava tapa YKHI:ien vertailukelpoisuuden ja laadun parantamiseksi lyhyellä aikavälillä. Suuntaviivoja pidetään suurelta osin komission myöhempiä asetuksia valmistavina toimenpiteinä.

Viimeaikaiset kokemukset suuntaviivojen täytäntöönpanosta ovat osoittaneet, että suuntaviivojen "muuntaminen" sitoviksi säädöksiksi on suotavaa vertailukelpoisuuden, luotettavuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Hinnanalennuksia ja tarkistuksia koskevia suuntaviivoja muunnetaan parhaillaan.

Kolmen uusimman asetuksen (vakuutukset, alaindeksit ja sosiaalinen suojelu) hyväksymisen myötä YKHI-sääntelykehys on muuttunut niin monimutkaiseksi, että täytäntöönpanotoimien konsolidointi on välttämätöntä.

Eurostat on useaan otteeseen ilmoittanut aikomuksistaan konsolidoida mahdollisimman pian sääntelyyn sisältyvät ja sovitut täytäntöönpanotoimet sekä tarjota laajan aineiston ja ohjeiston YKHI-käsikirjan muodossa. Konsolidointi ja käsikirjan laatiminen ovat kaksi täysin erillistä hanketta, mutta johdonmukaisuuden vuoksi ne olisi sovittava yhteen.

Tässä kertomuksessa kuvaillussa yhdenmukaistamishankkeen tarkastelussa osoitetaan, kuinka paljon on saatu aikaan, mutta tuodaan myös esiin vielä tehtäväksi jääviä tärkeitä asioita. Hankkeen merkittävydestä huolimatta hankkeeseen käytettävissä olevat resurssit ovat rajalliset, tehtävien määrä on melko suuri ja käyttäjien vaatimukset kasvavat koko ajan. Tehtävien tärkeysjärjestykseen asettaminen on ehdottoman välttämätöntä tehokkuuden kannalta, mutta myös tarkasteltavien kysymysten välinen vuorovaikutus ja keskustelujen kulku määräävät edistymisen tahdin. Tästä syystä on erityisesti kiinnitettävä huomiota toimiin, jotka on hoidettava täytäntöönpanoasetusten muodossa. Nykytilanne on tiivistetysti seuraava:

Taulukko 12 Tämänhetkinen tilanne ja tulevat toimet

<i>Aihe</i>	<i>Tärkeys</i>	<i>Valmistelun tilanne</i>
Laadullinen mukautus	(+++)	ideoita on, mutta sopimus vielä kaukana
Omistusasuminen	(+++)	erityisryhmän ehdotus tehty helmikuussa 2000
Otanta	(+++)	erityisryhmän ehdotus tehty huhtikuussa 2000
Ostajan hintojen sisällyttämisen ajankohta	(++)	äänestys toukokuussa tilasto-ohjelmakomiteassa
Hinnanalennusten käsittely	(++)	äänestys toukokuussa tilasto-ohjelmakomiteassa
Muut rahoituspalvelut, muualla luokittelemattomat	(++)	lähes valmis
Tarkistusmenettelyn suuntaviivat	(++)	nykyisiä suuntaviivoja laaditaan uudelleen
Kausituotteiden käsittely	(++)	edistyy hitaasti
Perusaggregoinnin taso	(++)	ei vielä aloitettu
Konsolidoitu asetus	(++)	ei vielä aloitettu
Hyödykeryhmien poissulkeminen (alaindeksit)	(+)	melko pitkällä
Hyödykeryhmien poissulkeminen (uudet keskeiset tavarat)	(+)	melko pitkällä

Eurostat on antanut edellä olevan perusteella toukokuussa 2000 pidettävään tilasto-ohjelmakomitean kokoukseen lausuntoa varten seuraavan toimenpideohjelman vuodeksi 2002:

– **Alkuperäisessä yhdenmukaistamissuunnitelmassa olleet aiheet, joista on vielä sovittava**

1. Muualla luokittelemattomien muiden rahoituspalvelujen käsittely YKHI:n laadinnassa
2. Omistusasumisen käsittely YKHI:n laadinnassa
3. Täydentävät otannan vähimmäisvaatimukset
4. Kausituotteiden käsittely YKHI:n laadinnassa

5. Laadullisen mukautuksen menetelmille asetettavat täydentävät vähimmäisvaatimukset.
- **Nykyisten suuntaviivojen muuntaminen asetuksiksi**
6. YKHI:n tarkistuksissa noudatettava menettely.
- **YKHI:n sääntelykehysten konsolidoinnin valmistelu**
7. YKHI:n alaindeksien vähimmäisvaatimusten parantaminen;
 8. Uusien keskeisten tuotteiden ja palvelujen käsittelyn parantaminen YKHI:n laadinnassa.
- **Konsolidoitu komission asetus**
9. YKHI:eistä annetun asetuksen (EY) N:o 2494/95 täytäntöönpanotoimien konsolidointi.

Lähes kaikki tilasto-ohjelmakomitean jäsenet olivat samaa mieltä ehdotetun ohjelman tärkeydestä, mutta ohjelman monista kohdista ja noudatettavasta menettelystä esitettiin eriäviä näkemyksiä. Työohjelmaa pidettiin yleisesti liian kunnianhimoisena ja ensisijaisia toimia suositeltiin tarkasteltavan uudelleen. Neuvoa-antavana elimenä tilasto-ohjelmakomitea ehdotti, että EKP:n ehdotuksen mukaisesti olisi kiinnitettävä huomiota erityisesti omistusasumiseen, laadullisiin muutoksiin mukautumiseen, uusien tuotteiden käsittelyyn ja indeksin painojen ajan tasalla säilyttämiseen. Tilasto-ohjelmakomitea ehdotti myös, että YKHI:iin vain vähän vaikuttavat asiat ja sellaiset asiat, joita ei ole vielä perinpohjin tarkasteltu, olisi poistettava ensisijaisten toimien luettelosta. YKHI:n tarkistuksissa noudatettava menettely olisi lisäksi laadittava pikaisesti. Komissio (Eurostat) ottaa kaikilta osin huomioon tilasto-ohjelmakomitean suositukset ja EKP:n lausunnon parantaakseen YKHI:ien luotettavuutta ja asianmukaisuutta neuvoston puiteasetuksen mukaisesti.

LIITE I

Luettelo asetuksista, kesäkuu 2000

Neuvoston 23 päivänä lokakuuta 1995 antamalla asetuksella (EY) N:o 2494/95 asetetaan oikeusperusta YKHI:ien, RLKHI:n, EKHI:n ja ETAKHI:n laatimisen yhdenmukaistetuille menetelmille. Tämän puiteasetuksen johdosta on annettu seuraavat YKHI:ien menetelmiä koskevat EY:n täytäntöönpanoasetukset:

- Komission asetus (EY) N:o 1749/96, annettu 9 päivänä syyskuuta 1996, yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2494/95 toimeenpanon alkutoimenpiteistä (EYVL L 229, 10.9.1996, s. 3).
- Komission asetus (EY) N:o 2214/96, annettu 20 päivänä marraskuuta 1996, yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä: YKHI:en alaindeksien ilmoittaminen ja levittäminen (EYVL L 296, 21.11.1996, s. 8).
- Komission asetus (EY) N:o 2454/97, annettu 10 päivänä joulukuuta 1997, yhdenmukaistettujen kuluttajahintaindeksien (YKHI) painotusten laadun vähimmäisstandardeista (EYVL L 340, 11.12.1997, s. 24).
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1687/98, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 muuttamisesta yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin tavaroiden ja palvelujen kattavuuden osalta (EYVL L 214, 31.7.1998, s. 12).
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1688/98, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, komission asetuksen (EY) N:o 1749/96 muuttamisesta yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin maantieteellisen ja väestöllisen kattavuuden osalta (EYVL L 214, 31.7.1998, s. 23).
- Komission asetus (EY) N:o 2646/98, annettu 9 päivänä joulukuuta 1998, yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin tariffien käsittelyyn liittyvien vähimmäisstandardien osalta (EYVL L 335, 10.12.1998, s. 30).
- Komission asetus (EY) N:o 1617/1999, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1999, yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä suoritettavan vakuutuksen käsittelyn vähimmäisvaatimusten osalta ja asetuksen (EY) N:o 2214/96 muuttamisesta (EYVL L 192, 24.7.1999, s. 9).
- Komission asetus (EY) N:o 1749/1999, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1999, yhdenmukaistettujen kuluttajahintaindeksien alaindekseistä annetun asetuksen (EY) N:o 2214/96 muuttamisesta (EYVL L 214, 13.8.1999, s. 1).
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2166/1999, annettu 8 päivänä lokakuuta 1999, asetuksen (EY) N:o 2494/95 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä terveyden, koulutuksen ja sosiaalisen suojelun alaan kuuluvien tuotteiden yhdenmukaistetussa kuluttajahintaindeksissä suoritettavan käsittelyn vähimmäisvaatimusten osalta (EYVL L 266, 14.10.1999, s. 1).

LIITE II

Hyödyke- ja maakohtaiset painot

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
01.	Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	135,6	166,8	183,3	161,7	140,3	210,9	243,7	170,0	189,8	174,0
01.1.	Elintarvikkeet	123,1	151,8	165,3	142,4	121,1	201,5	232,6	157,0	175,2	162,5
01.1.1.	Viljatuotteet ja leipä	20,4	26,9	32,2	23,2	24,2	25,0	32,3	24,0	35,4	30,3
01.1.2.	Liha	30,2	42,5	51,1	37,6	31,8	48,9	65,8	52,0	47,3	41,8
01.1.3.	Kala	6,2	12,0	11,0	6,2	6,2	13,5	35,9	13,0	4,7	12,0
01.1.4.	Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	17,5	22,5	21,7	21,1	17,6	35,1	30,4	24,0	26,6	24,7
01.1.5.	Öljyt ja rasvat	3,5	6,1	5,2	4,7	3,7	13,0	11,4	5,0	7,1	9,4
01.1.6.	Hedelmät	9,8	11,7	11,5	7,0	10,1	15,3	22,8	10,0	9,4	11,5
01.1.7.	Vihannekset	18,5	15,8	14,9	15,9	12,1	27,8	24,3	15,0	22,2	20,2
01.1.8.	Sokeri, hillot, hunaja, suklaa ja makeiset	13,5	10,4	12,5	21,4	10,4	17,4	7,2	10,0	16,8	12,0
01.1.9.	Ruokavalmisteet, muualla luokittelemattomat	3,4	3,9	5,1	5,4	4,9	5,5	2,5	4,0	5,8	0,5
01.2.	Alkoholittomat juomat	12,5	15,0	18,0	19,3	19,2	9,3	11,1	13,0	14,6	11,5
01.2.1.	Kahvi, tee ja kaakao	3,5	5,5	4,5	6,2	6,9	3,2	5,4	6,0	5,1	2,7
01.2.2.	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat, hedelmä- ja vihannesmehut	9,0	9,5	13,5	13,1	12,3	6,1	5,7	7,0	9,5	8,8
02.	Alkoholijuomat ja tupakka	56,2	41,7	33,6	59,8	47,8	50,3	34,1	41,0	90,4	29,0
02.1	Alkoholijuomat	25,1	18,9	21,2	31,4	23,3	9,1	11,2	20,0	30,1	9,0
02.1.1.	Väkevät alkoholijuomat	6,7	3,8	2,7	3,7	3,0	4,0	2,0	6,0	11,7	1,6
02.1.2.	Viini	11,0	8,2	12,8	11,9	7,0	1,7	6,3	12,0	8,7	6,0
02.1.3.	Olut	7,4	6,9	5,7	15,9	13,4	3,5	2,8	2,0	9,6	1,4
02.2.	Tupakka	31,1	22,8	12,4	28,4	24,5	41,2	23,0	21,0	60,3	20,0
03.	Vaatetus ja jalkineet	75,1	80,3	77,8	63,0	74,9	122,8	106,5	59,0	52,8	110,9
03.1.	Vaatetus	63,5	64,7	63,8	51,0	62,5	98,9	85,7	46,0	39,4	86,4
03.1.1.	Vaatteiden valmistusaineet	0,6	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	3,0	0,0	0,4	0,2
03.1.2.	Vaatteet	59,2	59,7	59,2	46,7	59,2	93,3	78,2	40,0	35,8	80,5
03.1.3.	Asusteet ja pukineet	2,3	2,5	2,4	2,4	1,9	4,1	3,5	4,0	0,6	1,7
03.1.4.	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus	1,8	1,8	1,3	1,1	1,0	1,1	1,0	2,0	2,6	4,0
03.2.	Jalkineet	11,6	15,7	14,0	12,1	12,3	23,8	20,9	13,0	13,4	24,5
04.	Asuminen, vesi, sähkö, kaasua ja muut polttoaineet	126,4	157,8	150,0	182,6	207,9	98,9	104,7	151,0	80,4	101,3
04.1.	Todelliset asuntojen vuokrat	57,85~ei	63,0	47,7	73,8	89,3	36,9	14,7	69,0	19,4	30,2

(jatkoa)

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
120,2	157,6	131,1	215,5	173,2	156,9	121,0	136,0	192,7	140,5	Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	01.
110,8	142,2	118,4	207,9	155,7	141,4	109,0	123,4	169,6	125,2	Elintarvikkeet	01.1.
19,6	27,2	23,8	35,1	31,1	25,8	19,0	20,4	31,5	17,6	Viljatuotteet ja leipä	01.1.1.
34,9	34,0	33,4	54,8	32,2	31,1	27,0	30,3	37,2	30,9	Liha	01.1.2.
6,8	4,0	3,1	44,0	5,7	8,0	5,0	6,3	9,7	7,9	Kala	01.1.3.
16,0	24,7	20,4	26,3	31,1	25,6	14,0	17,8	34,3	23,8	Maitotuotteet, juusto ja kananmunat	01.1.4.
4,6	4,3	5,0	12,2	5,2	4,6	2,0	3,5	4,5	3,1	Öljyt ja rasvat	01.1.5.
8,7	12,0	8,7	17,4	10,7	12,4	9,0	9,8	11,7	9,1	Hedelmät	01.1.6.
9,6	17,2	10,6	10,5	16,8	13,8	18,0	18,2	14,5	11,8	Vihannekset	01.1.7.
7,4	10,0	9,3	5,9	17,8	16,8	12,0	13,6	18,1	13,8	Sokeri, hillot, hunaja, suklaa ja makeiset	01.1.8.
3,2	8,9	4,2	1,7	5,1	3,4	3,0	3,6	8,1	7,2	Ruokavalmisteet, muualla luokittelemattomat	01.1.9.
9,4	15,4	12,7	7,6	17,5	15,5	12,0	12,6	23,2	15,3	Alkoholittomat juomat	01.2.
3,6	6,3	5,2	3,0	5,9	6,7	3,0	3,6	5,1	4,5	Kahvi, tee ja kaakao	01.2.1.
5,8	9,1	7,5	4,6	11,7	8,8	9,0	9,1	18,1	10,8	Kivennäisvedet, virvoitusjuomat, hedelmä- ja vihannesmehut	01.2.2.
101,3	50,2	39,8	32,6	72,8	53,0	57,0	55,1	36,8	29,6	Alkoholijuomat ja tupakka	02.
30,5	22,9	18,8	13,0	45,9	31,4	26,0	24,7	17,8	15,9	Alkoholijuomat	02.1
13,1	7,3	2,8	1,4	14,6	9,4	7,0	6,6	7,3	4,7	Väkevät alkoholijuomat	02.1.1.
9,7	7,1	9,1	9,4	10,8	12,5	12,0	10,7	3,5	4,5	Viini	02.1.2.
7,7	8,5	6,9	2,2	20,4	9,5	7,0	7,4	7,0	6,7	Olut	02.1.3.
70,8	27,3	21,1	19,6	26,9	21,6	31,0	30,4	19,0	13,7	Tupakka	02.2.
75,6	67,5	82,7	69,9	54,5	72,7	70,0	74,9	70,2	68,7	Vaatetus ja jalkineet	03.
59,8	54,5	69,8	51,7	44,8	61,8	60,0	63,3	57,7	58,3	Vaatetus	03.1.
0,2	1,2	1,6	0,5	1,5	0,6	0,0	0,6	1,5	0,8	Vaatteiden valmistusaineet	03.1.1.
56,8	50,3	62,2	48,3	39,7	56,6	56,0	59,0	48,3	54,1	Vaatteet	03.1.2.
0,7	2,2	3,5	2,1	2,9	3,0	2,0	2,4	5,2	2,8	Asusteet ja pukineet	03.1.3.
2,1	0,9	2,6	0,7	0,7	1,5	2,0	1,8	2,8	0,6	Vaatteiden pesu, korjaus ja vuokraus	03.1.4.
15,8	12,9	12,8	18,2	9,7	10,9	10,0	11,6	12,4	10,4	Jalkineet	03.2.
109,5	194,3	139,3	93,3	158,3	194,5	118,0	127,8	91,3	164,0	Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	04.
49,5	101,0	62,6	16,5	52,1	116,00~ei	53,0	57,32~ei	28,7	47,1	Todelliset asuntojen vuokrat	04.1.

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
04.3.	Asunnon huolto ja korjaus	17,5	18,3	21,9	15,3	16,4	14,5	38,2	15,0	11,8	14,1
04.3.1.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät materiaalit	8,6	8,7	17,2	7,6	9,1	5,4	25,2	2,0	11,8	3,4
04.3.2.	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät palvelut	9,7	9,7	4,7	7,6	7,2	9,1	13,0	13,0	0,0	10,8
04.4.	Vesi ja muut sekalaiset asumiseen liittyvät palvelut	12,8	26,7	13,0	20,3	40,4	16,1	24,3	21,0	0,8	16,6
04.4.1.	Vesi	5,54~ei	9,0	10,4	4,9	13,9	4,2	:	7,0	0,2	4,1
04.4.2.	Jätteiden keruu	5,36~i	7,1	2,7	9,1	9,6	4,8	:	5,0	0,2	7,0
04.4.3.	Jätevesi	5,22~ei	6,0	0,0	4,3	10,7	1,4	:	4,0	0,2	1,2
04.4.4.	Muut asumiseen liittyvät palvelut, muualla luokittelemattomat	3,2	5,3	0,0	2,0	6,2	5,8	:	5,0	0,1	4,3
04.5.	Sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	38,2	49,7	67,3	73,2	61,9	31,4	27,5	46,0	48,5	40,4
04.5.1.	Sähkö	19,8	21,9	33,0	27,7	26,3	16,5	15,9	24,0	19,4	12,2
04.5.2.	Kaasu	10,5	13,4	14,7	8,0	11,8	1,1	6,9	11,0	7,2	20,0
04.5.3.	Nestemäiset polttoaineet	4,2	8,7	18,6	13,1	9,5	13,1	4,7	8,0	8,4	8,2
04.5.4.	Kiinteät polttoaineet	1,0	1,8	1,1	1,6	1,7	0,8	0,0	1,0	13,5	0,0
04.5.5.	Lämpöenergia	18,63~ei	8,6	0,0	22,8	12,6	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0
05.	Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito	76,2	81,1	81,3	70,8	76,9	80,8	59,1	72,0	45,4	109,7
05.1.	Huonekalut ja kalusteet, matot ja muut lattianpäällysteet	30,8	33,2	25,2	27,4	39,9	19,9	15,4	21,0	9,1	44,7
05.1.1.	Huonekalut ja kalusteet	25,5	29,1	23,0	23,9	34,2	16,7	14,1	19,0	6,2	41,3
05.1.2.	Matot ja muut lattianpäällysteet	5,3	3,2	2,2	3,0	5,7	3,2	0,4	1,0	2,8	0,9
05.1.3.	Huonekalujen, kalusteiden ja lattianpäällysteiden korjaus	0,5	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	0,9	1,0	0,0	2,5
05.2.	Kodintekstiilit	8,6	6,9	8,5	6,6	6,9	15,2	5,1	7,0	3,7	6,0
05.3.	Kodinkoneet	11,1	11,9	12,1	10,5	11,1	8,5	9,4	13,0	7,6	13,1
05.3.1./ 05.3.2.	Sähkökäyttöiset ja muut kuin sähkökäyttöiset suuret kodinkoneet ja pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet	10,1	10,8	9,9	9,5	10,8	7,0	8,0	12,0	7,1	11,0

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
16,2	20,1	21,1	23,7	14,3	0,4	20,0	18,8	13,1	51,0	Asunnon huolto ja korjaus	04.3.
10,2	14,3	11,6	9,0	6,2	0,4	10,0	9,5	10,8	31,8	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät materiaalit	04.3.1.
6,0	5,8	9,5	14,7	8,2	0,0	10,0	10,1	2,3	19,2	Asunnon huoltoon ja korjaukseen liittyvät palvelut	04.3.2.
7,8	24,6	10,5	14,8	38,0	10,8	12,0	12,9	11,8	14,6	Vesi ja muut sekalaiset asumiseen liittyvät palvelut	04.4.
4,0	8,8	2,5	9,1	1,8	3,40~ei	6,0	5,48~ei	4,8	4,2	Vesi	04.4.1.
3,0	9,6	2,4	1,0	2,0	3,20~i	0,0	5,13~i	2,5	4,0	Jätteiden keruu	04.4.2.
0,8	4,1	3,5	4,7	2,6	3,40~ei	6,0	5,24~ei	4,5	5,9	Jätevesi	04.4.3.
0,0	2,1	2,1	0,0	31,6	0,9	0,0	2,8	0,0	0,5	Muut asumiseen liittyvät palvelut, muualla luokittelemattomat	04.4.4.
36,0	48,6	45,0	38,3	53,9	67,2	33,0	38,7	37,8	51,3	Sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	04.5.
17,1	19,2	20,3	26,9	29,1	43,8	17,0	20,7	18,2	42,3	Sähkö	04.5.1.
7,3	29,4	6,6	9,2	0,2	0,6	13,0	10,5	0,0	0,0	Kaasu	04.5.2.
11,2	0,0	7,0	0,0	7,7	7,3	2,0	4,3	0,0	4,7	Nestemäiset polttoaineet	04.5.3.
0,4	0,0	5,6	2,2	1,7	0,0	1,0	1,2	0,0	4,2	Kiinteät polttoaineet	04.5.4.
0,0	0,0	5,5	0,0	15,3	15,50~ei	0,0	14,62~ei	19,6	0,1	Lämpöenergia	04.5.5.
107,7	92,2	90,0	78,7	51,3	58,0	78,0	76,1	61,1	75,2	Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito	05.
44,3	40,0	39,8	29,0	18,0	26,0	33,0	30,7	26,0	29,2	Huonekalut ja kalusteet, matot ja muut lattianpäällysteet	05.1.
41,7	28,9	37,3	24,4	15,2	23,3	27,0	25,5	24,1	27,2	Huonekalut ja kalusteet	05.1.1.
2,6	10,2	2,5	3,1	1,4	2,6	6,0	5,1	0,2	2,0	Matot ja muut lattianpäällysteet	05.1.2.
0,0	0,9	0,0	1,5	1,3	0,0	0,0	0,6	1,7	0,0	Huonekalujen, kalusteiden ja lattianpäällysteiden korjaus	05.1.3.
7,2	10,5	8,3	9,3	5,3	7,4	8,0	8,5	7,0	6,1	Kodintekstiilit	05.2.
12,2	9,5	19,4	12,0	10,1	6,1	12,0	11,2	9,2	14,9	Kodinkoneet	05.3.
11,9	8,9	17,0	8,9	8,9	5,9	11,0	10,2	8,5	14,1	Sähkökäyttöiset ja muut kuin sähkökäyttöiset suuret kodinkoneet ja pienet sähkökäyttöiset kodinkoneet	05.3.1./ 05.3.2.

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
05.3.3.	Kodinkoneiden korjaus	1,0	1,1	2,2	1,0	0,3	1,5	1,4	1,0	0,5	2,1
05.4.	Lasitavarat, astiat ja kotitaloustarvikkeet	6,9	5,8	4,5	7,0	4,0	8,4	3,7	6,0	3,9	10,7
05.5.	Kodin ja puutarhan työkalut ja laitteet	5,5	5,1	6,6	6,0	6,9	1,1	1,8	4,0	5,0	5,0
05.6.	Taloudenhoitoon liittyvät tavarat ja palvelut	13,3	18,3	24,4	13,2	8,1	27,7	23,8	21,0	16,2	30,4
05.6.1.	Kodin kulutustavarat	8,6	9,9	13,0	8,5	6,9	21,1	14,1	9,0	12,6	14,2
05.6.2.	Kodinhoito- ja taloudenhoitopalvelut	5,2	8,3	11,4	4,8	1,2	6,6	9,7	12,0	3,6	16,2
06.	Terveys	19,5	31,9	32,2	26,1	34,2	47,9	22,9	32,0	20,1	34,0
06.1.	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -välineet	10,3	14,6	22,7	14,1	15,0	6,0	8,8	16,0	9,8	19,8
06.1.1.	Farmaseuttiset tuotteet	7,1	10,5	15,5	8,8	12,0	5,0	5,3	11,0	1,6	17,1
06.1.2./ 06.1.3.	Muut lääkevalmisteet; Hoitolaitteet ja -välineet	3,1	4,1	7,2	5,2	3,0	1,0	3,5	5,0	8,3	2,6
06.2.	Avohoitopalvelut	9,2	16,8	9,5	12,1	19,2	41,9	14,1	16,0	10,3	14,3
06.2.1./ 06.2.3.	Sairaanhoitopalvelut; avustavat hoitopalvelut	4,1	9,7	8,3	3,4	10,6	20,1	5,0	10,0	6,9	8,5
06.2.2.	Hammashoito	5,1	7,2	1,2	8,6	8,6	21,8	9,1	6,0	3,4	5,8
06.3.	Sairaalapalvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
07.	Liikenne	157,6	156,5	148,8	164,7	154,3	128,3	136,8	180,0	118,1	150,3
07.1.	Ajoneuvon hankinta	53,5	48,9	59,8	71,6	46,1	31,1	52,3	48,0	39,6	48,9
07.1.1.	Autot	50,5	44,6	56,7	66,9	40,3	30,4	49,2	45,0	38,0	45,5
07.2.	Yksityisajoneuvojen käyttö	73,7	85,8	77,5	73,0	85,5	66,3	68,8	106,0	60,6	81,3
07.2.1.	Yksityisajoneuvojen varaosat ja lisävarusteet	7,5	9,7	4,6	10,2	3,7	10,2	3,8	30,0	4,9	3,7
07.2.2.	Yksityisajoneuvojen poltto- ja voiteluaineet	39,0	40,1	50,6	32,3	41,7	40,5	42,7	44,0	45,0	29,5
07.2.3.	Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus	19,7	24,7	18,3	21,1	24,4	10,4	17,4	22,0	7,0	35,5
07.2.4.	Muut yksityisajoneuvoihin liittyvät palvelut	7,6	11,3	3,9	9,4	15,8	5,2	5,0	10,0	3,8	12,6
07.3.	Julkinen liikenne	30,4	21,8	11,4	20,0	22,7	30,9	15,7	26,0	17,9	20,1
07.3.1.	Matkustajaliikenne junilla	6,8	4,7	3,3	6,7	6,6	0,5	1,9	5,0	2,2	2,7

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
0,3	0,6	2,5	3,1	1,3	0,2	1,0	1,0	0,7	0,8	Kodinkoneiden korjaus	05.3.3.
3,7	5,7	5,4	6,1	3,2	4,4	7,0	6,8	5,1	4,8	Lasitavarat, astiat ja kotitaloustarvikkeet	05.4.
6,0	5,4	3,9	1,0	3,5	6,4	6,0	5,6	3,1	7,1	Kodin ja puutarhan työkalut ja laitteet	05.5.
34,3	21,0	13,2	21,4	11,3	7,8	12,0	13,3	10,7	13,1	Taloudenhoitoon liittyvät tavarat ja palvelut	05.6.
17,0	9,3	9,2	11,0	9,2	7,8	7,0	8,6	9,4	9,0	Kodin kulutustavarat	05.6.1.
17,3	11,7	4,0	10,4	2,1	0,0	5,0	5,1	1,4	4,1	Kodinhoito- ja taloudenhoitopalvelut	05.6.2.
14,2	21,7	19,1	56,7	45,3	29,9	14,0	19,8	33,5	27,1	Terveys	06.
9,8	7,3	10,3	25,6	24,8	15,0	10,0	10,3	12,1	11,6	Lääkevalmisteet, hoitolaitteet ja -välineet	06.1.
4,0	2,5	5,5	21,5	17,7	9,6	7,0	7,1	8,6	7,0	Farmaseuttiset tuotteet	06.1.1.
5,8	4,8	4,9	4,1	7,1	5,4	3,0	3,2	3,5	4,6	Muut lääkevalmisteet; Hoitolaitteet ja -välineet	06.1.2./ 06.1.3.
4,4	14,4	8,8	31,2	20,5	14,8	4,0	9,5	21,4	15,5	Avohoitopalvelut	06.2.
2,5	9,9	3,4	23,0	12,2	4,1	2,0	4,2	6,8	5,7	Sairaanhoitopalvelut; avustavat hoitopalvelut	06.2.1./ 06.2.3.
1,9	4,6	5,4	8,1	8,3	10,7	2,0	5,4	14,6	9,8	Hammashoito	06.2.2.
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Sairaalapalvelut	06.3.
192,2	134,5	145,2	205,2	162,6	157,5	161,0	160,4	201,3	222,7	Liikenne	07.
59,5	44,1	47,6	95,2	48,6	53,3	55,0	56,1	97,4	114,3	Ajoneuvon hankinta	07.1.
58,1	37,9	41,3	91,9	46,6	49,3	52,0	53,0	95,6	107,9	Autot	07.1.1.
117,7	67,5	78,2	94,9	75,2	81,1	74,0	73,7	79,6	72,4	Yksityisajoneuvojen käyttö	07.2.
5,9	8,4	4,4	9,2	10,0	6,6	7,0	7,5	12,8	8,3	Yksityisajoneuvojen varaosat ja lisävarusteet	07.2.1.
84,8	37,0	32,8	40,8	53,3	50,9	38,0	39,1	51,3	41,8	Yksityisajoneuvojen poltto- ja voiteluaineet	07.2.2.
23,7	17,1	30,8	38,8	9,2	18,6	21,0	19,6	12,5	16,5	Yksityisajoneuvojen huolto ja korjaus	07.2.3.
3,3	5,1	10,2	6,0	2,7	5,0	8,0	7,5	3,1	5,8	Muut yksityisajoneuvoihin liittyvät palvelut	07.2.4.
15,0	22,9	19,4	15,1	38,8	23,1	32,0	30,6	24,3	36,0	Julkinen liikenne	07.3.
1,3	6,9	3,4	1,0	4,8	4,0	8,0	6,8	0,0	5,8	Matkustajaliikenne junilla	07.3.1.

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
07.3.2.	Matkustajaliikenne teitse	12,7	5,6	5,4	4,6	2,1	15,9	12,1	9,0	11,5	3,2
07.3.3.	Matkustajalentoliikenne	7,9	4,0	1,4	2,5	1,6	5,1	1,6	7,0	1,7	6,0
07.3.4.	Matkustajaliikenne meritse ja vesiteitse	1,5	0,9	0,0	2,3	1,3	4,2	0,2	0,0	0,3	1,3
07.3.5.	Yhdistetty matkustajaliikenne	5,71	6,79	1,2	3,2	10,4	4,1	0,0	4,0	1,9	5,4
07.3.6.	Muut ostetut matkustuspalvelut	0,79	0,88	0,0	0,7	0,8	1,2	0,0	1,0	0,3	1,3
08.	Viestintä	25,7	23,3	22,6	19,0	21,1	26,8	14,1	27,0	16,2	28,2
08.1.	Postipalvelut	1,9	2,4	1,3	1,2	4,0	0,6	0,5	2,0	1,3	1,6
08.2./ 08.3.	Puhelin- ja telekopiolaitteet ja -palvelut	23,8	20,9	21,3	17,0	17,1	26,2	13,6	25,0	14,9	26,6
08.2.	Puhelin- ja telekopiolaitteet	17,8	2,6	0,9	17,8	0,4	:	:	1,0	0,0	9,4
08.3.	Puhelin- ja telekopiopalvelut	0,8	19,4	20,4	0,8	16,7	:	:	24,0	0,0	17,2
09.	Kulttuuri ja vapaa-aika	133,6	96,9	111,3	118,7	114,6	43,2	64,6	93,0	114,3	73,5
09.1.	Audiovisuaaliset laitteet, valokuvauslaitteet ja tietojenkäsittelylaitteet	19,8	16,5	16,5	29,1	18,8	10,3	13,3	21,0	6,0	9,7
09.1.1.	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet	7,0	6,3	4,7	10,9	7,1	2,0	3,6	8,0	2,6	4,7
09.1.2.	Valokuvaus- ja elokuvauslaitteet ja optiset laitteet	2,9	1,6	1,0	1,9	1,9	4,4	0,6	2,0	0,5	1,7
09.1.3.	Tietojenkäsittelylaitteet	3,2	3,6	4,3	9,9	5,4	0,4	4,3	3,0	0,2	1,3
09.1.4.	Tallennusvälineet	5,7	4,1	5,0	4,7	3,6	2,9	3,3	7,0	2,7	1,8
09.1.5.	Audiovisuaalisten laitteiden, valokuvauslaitteiden ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaus	1,0	0,9	1,5	1,8	0,9	0,6	1,7	1,0	0,0	0,3
09.2.	Muut kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat	6,0	2,5	1,5	5,1	1,5	0,4	0,0	2,0	1,3	4,8
09.2.1. / 09.2.2.	Ulko- ja sisäkäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat ja soittimet	6,0	2,4	1,5	5,1	1,5	0,4	0,0	2,0	1,3	4,8
09.2.3.	Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvien muiden kestokulutustavaroiden huolto ja korjaus	:	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
2,9	8,5	6,1	3,7	19,7	2,4	14,0	12,6	12,2	11,4	Matkustajaliikenne teitse	07.3.2.
6,0	6,2	5,1	1,6	9,1	5,1	9,0	8,0	11,2	9,7	Matkustajalentoliikenne	07.3.3.
0,0	0,8	0,0	0,0	4,8	1,6	1,0	1,5	0,8	3,6	Matkustajaliikenne meritse ja vesiteitse	07.3.4.
4,4	0,0	4,8	7,77	0,4	9,6	0,0	5,68	0,0	5,5	Yhdistetty matkustajaliikenne	07.3.5.
0,4	0,5	0,1	1,01	0,1	0,4	0,0	0,79	0,0	0,0	Muut ostetut matkustuspäalvelut	07.3.6.
13,3	20,4	32,1	20,6	23,9	35,8	25,0	25,5	18,0	20,6	Viestintä	08.
1,1	1,6	1,2	0,1	2,5	2,7	2,0	1,8	1,5	1,1	Postipalvelut	08.1.
12,2	18,8	30,8	20,5	21,5	33,1	23,0	22,8	16,5	0,7	Puhelin- ja telekopiolaitteet ja -palvelut	08.2./ 08.3.
0,5 :		0,9	0,1	1,5 :		:	10,6	0,8	0,7	Puhelin- ja telekopiolaitteet	08.2.
11,7 :		30,0	20,4	20,0 :		:	8,2	15,8	18,8	Puhelin- ja telekopiopalvelut	08.3.
110,0	120,6	116,3	39,2	115,1	114,4	149,0	133,7	130,1	136,1	Kulttuuri ja vapaa-aika	09.
17,1	16,2	17,0	11,6	15,0	22,5	20,0	20,2	13,1	30,7	Audiovisuaaliset laitteet, valokuvauslaitteet ja tietojenkäsittelylaitteet	09.1.
5,7	5,9	7,5	3,9	5,9	9,9	7,0	7,3	3,8	15,0	Äänen ja kuvan vastaanottoon, tallentamiseen ja toistoon käytetyt laitteet	09.1.1.
1,9	1,7	1,4	0,4	1,5	1,2	3,0	2,9	1,4	2,8	Valokuvaus- ja elokuva-laitteet ja optiset laitteet	09.1.2.
5,5	1,7	3,1	1,5	3,4	3,4	3,0	3,3	1,5	6,5	Tietojenkäsittelylaitteet	09.1.3.
2,9	5,8	3,5	3,6	3,6	7,0	6,0	5,7	4,7	5,9	Tallennusvälineet	09.1.4.
1,1	1,1	1,5	2,1	0,7	1,0	1,0	1,0	1,8	0,5	Audiovisuaalisten laitteiden, valokuvauslaitteiden ja tietojenkäsittelylaitteiden korjaus	09.1.5.
4,8	4,1	1,3	0,2	5,3	4,3	7,0	6,1	1,3	7,9	Muut kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat	09.2.
4,0	3,2	1,3	0,1	5,3	4,3	7,0	6,1	1,3	7,9	Ulko- ja sisäkäyttöön tarkoitetut vapaa-aikaan liittyvät kestokulutustavarat ja soittimet	09.2.1./ 09.2.2.
0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 :		0,0	0,0	Kulttuuriin ja vapaa-aikaan liittyvien muiden kestokulutustavaroiden huolto ja korjaus	09.2.3.

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
09.3.	Muut vapaa-aikaan liittyvät tarvikkeet ja laitteet, puutarhat ja lemmikkieläimet	29,0	18,7	23,1	24,8	21,4	6,1	7,5	20,0	13,5	14,3
09.3.1.	Pelit, lelut ja harrastusvälineet	12,4	4,2	5,0	6,4	3,7	3,0	4,6	5,0	3,3	3,6
09.3.2.	Urheilu- ja retkeilyvälineet	4,4	3,1	1,7	2,9	3,7	0,7	0,7	4,0	1,5	2,4
09.3.3.	Puutarhat, kasvit ja kukat	5,1	7,1	8,8	8,8	9,5	0,3	1,1	6,0	5,4	5,4
09.3.4./ 09.3.5.	Lemmikkieläimet ja niihin liittyvät tuotteet; eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikkieläinpalvelut	7,05-i	4,3	7,6	6,7	4,5	2,2	1,1	5,0	3,3	2,9
09.4.	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	32,3	26,0	27,2	26,6	28,2	10,9	16,2	30,0	38,3	19,7
09.4.1.	Vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät palvelut	12,2	10,8	5,0	8,2	7,9	2,0	10,2	13,0	12,0	14,1
09.4.2.	Kulttuuripalvelut	20,2	15,2	22,2	18,4	20,3	8,9	6,0	17,0	26,4	5,6
09.5.	Sanomalehdet, kirjat ja paperitavarat	23,3	21,6	19,5	23,1	25,1	13,2	18,3	17,0	25,4	22,0
09.5.1.	Kirjat	4,2	7,6	6,9	5,5	9,6	4,2	8,8	4,0	5,8	8,2
09.5.2.	Sanoma- ja aikakauslehdet	10,4	10,4	9,6	14,7	11,2	8,5	6,3	9,0	16,0	11,3
09.5.3./ 09.5.4.	Sekalaiset painotuotteet; paperitavarat ja piirustustarvikkeet	8,7	3,7	3,0	2,9	4,4	0,6	3,1	4,0	3,6	2,6
09.6.	Valmismatkat	23,2	12,0	23,5	10,1	19,6	2,4	9,3	3,0	29,8	3,0
10.	Koulutus	12,8	8,8	4,7	8,8	7,1	21,7	15,8	5,0	19,8	10,8
11.	Ravintolat ja hotellit	123,2	85,3	83,2	54,0	51,4	111,8	151,6	84,0	196,9	101,9
11.1.	Ateriapalvelut	105,6	70,1	65,0	50,5	43,2	103,2	143,4	69,0	180,1	76,7
11.1.1.	Ravintolat, kahvilat ja muut vastaavat	99,0	62,3	61,7	46,0	38,4	98,7	139,7	54,0	171,5	68,9
11.1.2.	Ruokalat	6,6	7,8	3,4	4,5	4,8	4,5	3,7	15,0	8,7	7,8
11.2.	Majoituspalvelut	17,6	15,2	18,1	3,5	8,2	8,7	8,2	15,0	16,8	25,3
12.	Muut tavarat ja palvelut	58,1	69,8	71,3	70,8	69,6	56,6	46,4	86,0	55,8	76,3
12.1.	Henkilökohtainen hygienia	27,8	28,6	26,5	27,0	29,5	23,5	26,8	32,0	28,1	26,8
12.1.1.	Kampaamot ja kauneushoitolat	8,0	11,9	11,0	9,4	14,0	5,0	10,0	10,0	13,3	13,2
12.1.2./ 12.1.3.	Sähkölaitteet henkilökohtaisen hygienian hoitoon; muut henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitetut laitteet ja tuotteet	19,8	16,7	15,5	17,6	15,6	18,4	16,9	22,0	14,8	13,7
12.3.	Henkilökohtaiset esineet, muualla luokittelemattomat	9,3	10,6	7,0	7,5	7,8	14,4	5,8	14,0	6,1	16,8
12.3.1.	Korut, kellot ja rannekellot	7,0	5,6	4,1	2,9	5,5	10,7	3,7	7,0	5,0	6,4
12.3.2.	Muut henkilökohtaiset esineet	2,4	5,0	2,9	4,6	2,3	3,7	2,1	7,0	1,1	10,5

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
22,2	26,1	26,1	4,4	23,2	23,0	33,0	28,7	18,7	23,1	Muut vapaa-aikaan liittyvät tarvikkeet ja laitteet, puutarhat ja lemmikkieläimet	09.3.
5,5	5,6	6,0	0,9	4,3	5,1	15,0	12,1	6,2	4,3	Pelit, lelut ja harrastusvälineet	09.3.1.
1,6	2,7	5,2	0,3	5,1	4,3	5,0	4,4	4,4	4,8	Urheilu- ja retkeilyvälineet	09.3.2.
7,8	10,3	9,4	1,5	8,3	9,0	5,0	5,2	6,2	8,2	Puutarhat, kasvit ja kukat	09.3.3.
7,3	7,4	5,6	1,6	5,5	4,60-i	8,0	6,98-i	2,0	5,8	Lemmikkieläimet ja niihin liittyvät tuotteet; eläinlääkintäpalvelut ja muut lemmikkieläinpalvelut	09.3.4./ 09.3.5.
24,0	34,0	31,7	7,8	24,2	29,4	36,0	32,4	45,3	32,8	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	09.4.
8,7	14,2	16,6	3,2	9,6	10,7	14,0	12,2	15,6	12,5	Vapaa-aikaan ja urheiluun liittyvät palvelut	09.4.1.
15,3	19,8	15,1	4,6	14,7	18,7	22,0	20,2	29,7	20,3	Kulttuuripalvelut	09.4.2.
20,2	25,5	18,2	10,9	27,2	20,0	25,0	23,3	31,4	21,8	Sanomalehdet, kirjat ja paperitavarat	09.5.
9,0	7,0	6,4	5,5	5,3	5,6	4,0	4,4	14,3	7,0	Kirjat	09.5.1.
8,7	14,6	8,2	3,9	19,4	13,1	10,0	10,5	13,1	13,2	Sanoma- ja aikakauslehdet	09.5.2.
2,5	3,9	3,6	1,5	2,5	1,4	11,0	8,4	4,0	1,6	Sekalaiset painotuotteet; paperitavarat ja piirustustarvikkeet	09.5.3./ 09.5.4.
21,7	14,8	22,0	4,5	20,2	15,1	28,0	23,1	20,4	19,8	Valmismatkat	09.6.
1,1	15,9	7,4	18,2	2,1	3,5	13,0	12,9	14,4	14,3	Koulutus	10.
96,1	71,7	143,3	130,9	93,9	63,5	137,0	120,0	83,5	45,0	Ravintolat ja hotellit	11.
81,4	57,4	99,4	100,2	77,9	55,1	116,0	102,9	64,5	41,0	Ateriapalvelut	11.1.
77,9	48,2	95,1	91,5	63,0	48,1	109,0	96,4	56,6	37,4	Ravintolat, kahvilat ja muut vastaavat	11.1.1.
3,5	9,3	4,3	8,7	14,9	6,9	7,0	6,5	7,8	3,6	Ruokalat	11.1.2.
14,7	14,2	43,9	30,6	16,0	8,4	21,0	17,1	19,0	4,0	Majoituspalvelut	11.2.
58,8	53,4	53,8	39,4	46,9	60,3	57,0	58,1	67,2	56,2	Muut tavarat ja palvelut	12.
24,1	23,9	28,6	23,8	21,1	23,2	29,0	27,6	29,5	22,5	Henkilökohtainen hygienia	12.1.
10,5	8,9	10,0	10,3	7,4	11,1	8,0	8,1	14,3	9,3	Kampaamot ja kauneushoitolat	12.1.1.
13,6	14,9	18,6	13,5	13,7	12,1	21,0	19,5	15,3	13,2	Sähkölaitteet henkilökohtaisen hygienian hoitoon; muut henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitetut laitteet ja tuotteet	12.1.2./ 12.1.3.
11,6	8,8	10,9	4,9	6,2	7,3	9,0	9,2	5,7	6,3	Henkilökohtaiset esineet, muualla luokittelemattomat	12.3.
7,5	4,6	6,4	2,9	3,9	5,1	7,0	6,8	3,1	3,2	Korut, kellot ja rannekellot	12.3.1.
4,1	4,2	4,5	2,0	2,4	2,2	2,0	2,4	2,5	3,1	Muut henkilökohtaiset esineet	12.3.2.

		EKHI	RLKHI	BE	DK	D	EL	E	F	IRL	I
12.4.	Sosiaalinen suojelu	6,9	1,9	2,5	16,7	1,1	0,0	0,5	3,0	4,1	3,7
12.5.	Vakuutukset	6,7	16,1	20,2	12,0	23,5	7,1	4,8	18,0	13,1	8,6
12.5.2.	Asumiseen liittyvät vakuutukset	2,0	3,0	5,4	3,5	2,4	0,2	0,5	5,0	1,7	0,0
12.5.3.	Terveysteen liittyvät vakuutukset	2,5	5,8	6,3	5,1	6,4	4,8	1,8	8,0	9,0	0,0
12.5.4.	Liikenteeseen liittyvät vakuutukset	2,2	6,5	7,5	3,4	8,1	2,1	2,5	5,0	2,3	8,6
12.5.5.	Muut vakuutukset	0,0	5,0	1,1	0,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
12.6.	Rahoituspalvelut, muualla luokittelemattomat	2,6	3,9	2,9	5,6	3,4	4,8	0,2	5,0	1,0	7,8
12.7.	Muut palvelut, muualla luokittelemattomat	5,6	8,4	12,1	2,1	4,2	6,8	8,3	14,0	3,4	12,6
~e = estimoitu ~i = eri määritelmä := ei saatavilla											

L	NL	A	P	FI	S	UK	ETAKHI	IS	NO		
3,5	3,9	0,6	2,6	5,7	7,3	6,0	7,3	12,5	16,0	Sosiaalinen suojele	12.4.
14,1	12,5	8,9	6,7	7,9	8,1	6,0	6,7	8,3	7,0	Vakuutukset	12.5.
1,5	3,3	2,5	1,0	1,6	3,1	2,0	2,0	2,9	2,0	Asumiseen liittyvät vakuutukset	12.5.2.
1,4	4,0	3,0	0,1	1,3	2,0	2,0	2,5	0,0	0,0	Terveysteen liittyvät vakuutukset	12.5.3.
10,0	4,2	3,4	4,7	5,0	3,0	2,0	2,3	5,4	5,0	Liikenteeseen liittyvät vakuutukset	12.5.4.
1,2	1,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Muut vakuutukset	12.5.5.
0,3	0,4	2,3	0,1	1,2	11,7	1,0	2,5	4,1	0,8	Rahoituspalvelut, muualla luokittelemattomat	12.6.
5,2	3,9	2,6	1,5	4,7	2,6	6,0	5,5	7,1	3,6	Muut palvelut, muualla luokittelemattomat	12.7.

LIITE III

Maakohtaiset painot vuonna 2000, hinnat päivitetty vuoden 1999 joulukuun hintoihin

	RLKHI	EKHI	ETAKHI
Belgia	39,90		
Saksa	346,51		
Espanja	90,83		
Ranska	209,07		
Irlanti	9,80		
Italia	183,08		
Luxemburg	1,99		
Alankomaat	56,54		
Itävalta	29,10		
Portugali	18,13		
Suomi	15,07		
Euroalue (RLKHI)	1 000,00(*)	783,49	775,92
Tanska		13,50	13,37
Kreikka		21,87	21,66
Ruotsi		17,80	17,63
Yhd. k.kunta		163,34	161,76
EU15 (EKHI)		1 000,00(*)	
Islanti			0,82
Norja			8,84
ETA (ETAKHI)			1 000,00(*)

(*) Pyöristysten vuoksi painojen summa ei välttämättä ole tasan 1 000.